

FINANSMINISTERIET

Metropolutredningen

**Särskild utredning om kommunindelningen för
9 kommuner på metropolområdet**

Preliminära riktlinjer för en framtida metropolstad

Mikko Pukkinen, Cay Sevón och Matti Vatiilo

Kommunindelningsutredare

3.6.2014

METROPOL
UTREDNINGEN

FINANSMINISTERIET

Bakgrund och syfte

METROPOL
UTREDNINGEN

Som inledning

- Enligt 2 § i kommunstrukturlagen är målet för utvecklandet av kommunindelningen en kommunstruktur som är livskraftig och regionalt enhetlig och har en fungerande samhällsstruktur, och som stärker förutsättningarna för kommuninvånarnas självstyrelse.
- Enligt 4 § kan kommunindelningen ändras, om ändringen förbättrar kommunens funktionella och ekonomiska förutsättningar att svara för ordnandet och produktionen av service eller kommunens funktionsförmåga i övrigt, servicen eller levnadsförhållandena för invånarna i området, verksamhetsmöjligheterna för näringarna i området, eller samhällsstrukturens funktionsduglighet i området.
- I denna utredning är uppgiften också att bedöma kommunindelningen mot behovet av en metropolförvaltning, framförallt ur samhällsstrukturens, kollektivtrafikens och den sociala bostadsproduktionens perspektiv.
- I utredningen görs en framtidsorienterad omvärldsanalys av metropolområdet med år 2030 som tvärsnitt. Nulägesanalysen är baserad på det senast tillgängliga källmaterialet.
- **De preliminära riktlinjerna för en metropolstad utgår från tre slutsatser:**
 1. Metropolområdets helhetsintresse är utgångspunkten för hela utredningen.
 2. Säkrandet av välfärdstjänsterna kräver att resurserna samlas.
 3. Kommunsammanslagningar möjliggör att hela förvaltningssystemet oavh. berksamhetskulturen förnyas.
- Slutsatserna om behovet av ändringar i kommunstrukturen är preliminära. Förslaget preciseras när det finns mera information om metropolförvaltningens och social- och hälsovårdslösningens innehåll.

Metropolutredningen

- Finansministeriet har tillsatt en särskild kommunindelningsutredning mellan Esbo, Helsingfors, Grankulla, Kervo och Vanda städer samt Sibbo, Tusby och Vichtis kommuner.
- Ministeriet har utsett vicehäradshövding Mikko Pukkinen, politices doktor Cay Sevón och arkitekt Matti Vatiilo till kommunindelningsutredare.
- Uppdraget avslutas då utredningen blir klar, dock senast 31.10.2014.

Utredningens syfte

- Utredningen ska bedöma förutsättningarna för sammanslagning av kommunerna eller en del av kommunerna **till en eller flera kommuner**. Också alternativ till partiella sammanslagningar kan ingå i utredningen.
- Metropolområdets kommunstruktur granskas utgående från regionens **helhetsintresse**.
- Utredarna kan lägga fram förslag till kommunernas **fullmäktige** om ändring av kommunindelningen.
- Utredarna kan lägga fram förslag till FM om genomförande av kommunala **folkomröstningar**.

Utredningens centrala innehåll

Utredningen bör åtminstone innehålla följande:

- 1) plan för ordnandet av förvaltningen och tjänsterna samt produktionen av dem på utredningsområdet
- 2) utredning av hur sammanslagningen påverkar kommunernas samarbete
- 3) utredning av det ekonomiska läget
- 4) bedömning av invånarnas möjligheter att delta och påverka samt förverkligandet av närdemokratin
- 5) detaljerad bedömning av fördelarna och nackdelarna med sammanslagningen
- 6) bedömning av förverkligandet av de språkliga rättigheterna
- 7) **bedömning av kommunsammanslagningar mot behovet av en metropolförvaltning, särskilt med avseende på samhällsstrukturens enhetlighet, kollektivtrafiken och den sociala bostadsproduktionen.**

Andra förnyelseprojekt

Förnyelseprojekt	Berörda kommuner	Utredarnas bedömning av läget utifrån de preliminära riktlinjerna i den särskilda kommunindelningsutredningen
Metropol-förvaltning	Alla (exkl. Vichtis i modellen med 10 kommuner)	Utlåtanden om mellanrapporten begärs in från kommunerna och berörda intressenter före utgången av juni. Utifrån responsen bearbetar arbetsgruppen sina förslag till ett utkast till regeringsproposition till den 15.9.2014. Kommunindelningsutredarna instämmer i mellanrapportens bedömning att ändringsbehoven i fråga om kommunindelningen är små ifall modellen för kommunstrukturen är 10 självstyrande kommuner, men betydande ifall modellen är en samkommun med 16 kommuner.
SHV-lösning	Alla	Avsikten är att fem starka anordnare tar hand om social- och hälsovården (SHV) regionalt. Propositionsutkastet ska ut på remiss i juni 2014 så att regeringen kan lämna propositionen till riksdagen i oktober 2014. Avsikten är att lagen träder i kraft våren 2015 och att de nya SHV-regionernas verksamhet börjar 2017. Kommunindelningsutredarnas uppfattning är att serviceintegrationen kräver starka kommunenheter på producentsidan, varvid behovet att ändra kommunstrukturen ökar.
EKGV-Utredningen	Esbo, Kyrkslätt, Grankulla, Vichtis	Vid sammanträdet 29.4 beslutade styrgruppen för EKGV-utredningen att avvakta avgörandena i fråga om SHV-lagen och metropolagen. Kommunindelningsutredarnas uppfattning är att en eventuell sammanslagning av de fyra kommunerna ökar polariseringen på kärnområdet och fragmenteringen i regionen.
Utredningen om 8 kommuner i Mellan.Nyland	Tusby, Kervo, Sibbo	Kommunerna har förbundit sig att vara med i utredningen till dess slut. Arbetsplanen är att utredningen blir färdig i september 2014 och att fullmäktige behandlar sammanslagningsförslaget och -avtalet före utgången av 2014. Sammanslagning av de 8 kommunerna (exkl. Sibbo) skulle enligt kommunindelningsutredarnas uppfattning förbättra förutsättningarna att utveckla metropolområdets norra del som en sammanhållen helhet.
Östnyländska utredningen	Sibbo	Det andra skedet i den östnyländska sammanslagningsutredningen startade i början av maj. Utredningsområdets kommuner har yttrat sig om mellanrapporten och fortsättningen av utredningen. Sex av sju kommuner fortsätter i utredningen. Borgnäs avstår. Fullmäktige fattar beslut i juni 2015. Sibbo orienterar sig på många sätt mot Helsingfors och Vanda. Kommunindelningsutredarnas uppfattning är att Sibbo bör utvecklas som en del av metropolens kärnområde.

Kommun, stad, metropol

- *För invånarnas självstyrelse, ordnandet av servicen och för den allmänna förvaltningen är Finland indelat i kommuner. (Kommunstrukturlagen 2009)*
- *Kommunen ska främja sina invånares välfärd och sitt områdes livskraft samt ordna tjänsterna för sina invånare på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt. (Utkast till kommunallag 2014)*
- *Människor kommer tillsammans i städer för att söka en utkomst, de stannar där för att leva det goda livet. (Aristoteles ca 350 f Kr)*
- *Som begrepp och fenomen är staden en gemenskap av människor. Därför bör planeringen utgå från människors vardag och livsmöjligheter. (Väärälä 2014)*
- *Metropolområdet avser ett mångfasetterat storstadsområde i fråga om kommunikationer, näringsstruktur och kulturutbud samt de omgivande kommunerna eller ett på annat sätt avgränsat verksamhets- eller influensområde. (Statsrådets metropolredogörelse 2010)*
- *Helsingforsregionen är ett centrum i världsklass för affärsrörelse och innovationer. Det utvecklas hela tiden och bygger på styrkan i vetenskap, konst, skapande, inlärningsförmåga och god service. Centrumets framgång kommer invånarna och hela landet till godo. Metropolen utvecklas som ett enhetligt fungerande område där det finns en naturnära miljö och där det är gott att bo, studera, arbeta och driva företag. (Helsingforsregionens samarbetsmöte 2009)*

Metropolisering

- Metropoliseringen medför **agglomeration** (agglomerationsfördelar) överallt i världen, vilket leder till betydande produktivitetstillväxt i den ekonomiska aktiviteten inom städer/stadsregioner.
- Agglomerationsfördelarna består t.ex. av **stordriftsfördelar**, då antalet kunder ökar när storstadens invånarantal ökar.
- Ur företagens perspektiv fungerar arbetsmarknaden betydligt bättre när utbudet av arbetskraft är starkare i fråga om kvantitet, kvalitet, yrkeskunnande, specialisering och erfarenhet.
- Ur arbetstagarnas perspektiv skapar det växande antalet företag mångsidigare möjligheter att finna ett jobb som bättre motsvarar personens behov, utbildning och erfarenhet.
- När verksamheter och arbetstillfällen koncentreras påverkas företagens produktivitetstillväxt i betydande grad. Om företag etablerar sig nära varandra, t.ex. i stadskärnan, skapas en produktivitetsökande interaktion.

Källa: Laakso, Seppo & Moilanen, Paavo: Yritystoiminnan sijoittuminen ja työpaikkakeskittymien muodostuminen monikeskuksisessa aluerakenteessa

FINANSMINISTERIET

Kriterier för de preliminära riktlinjerna

METROPOL
UTREDNINGEN

Framtidens metropol 2030 - kriterier

Tryggandet av välfärdstjänsterna kräver att resurserna samlas	1. Demografiska förändringar
	2. Finlands internationella konkurrenskraft
	3. Skapa gynnsamma förhållanden
Metropolområdets helhetsintresse är utgångspunkten för arbetet	4. Metropolen som funktionell helhet
	5. Social hållbarhet, segregation
	6. Markanvändning, trafik, miljö
	7. Bostäder
Kommunsammanslagningar möjliggör att hela förvaltningssystemet och verksamhetskulturen moderniseras	8. Ordnande och produktion av tjänster
	9. CIVILSAMHÄLLET och deltagande
	10. Samhällsstyrning och demokrati
	11. Språkliga rättigheter
	12. Kommunens ekonomi

Omvärldsförändringar, framtidsutmaningar

1. Demografiska förändringar
2. Finlands internationella konkurrenskraft
3. Skapa gynnsamma förhållanden

1. Demografiska förändringstrender

■ Åldrande befolkning

- Antalet personer som är 75 år eller äldre fördubblas fram till 2030 på metropolområdet
- Andelen 17–64-åringar minskar, 67 % > 62 %

■ Större börda för personer i arbetsför ålder

- 2025: 70 barn och gamla per 100 personer i arbetsför ålder

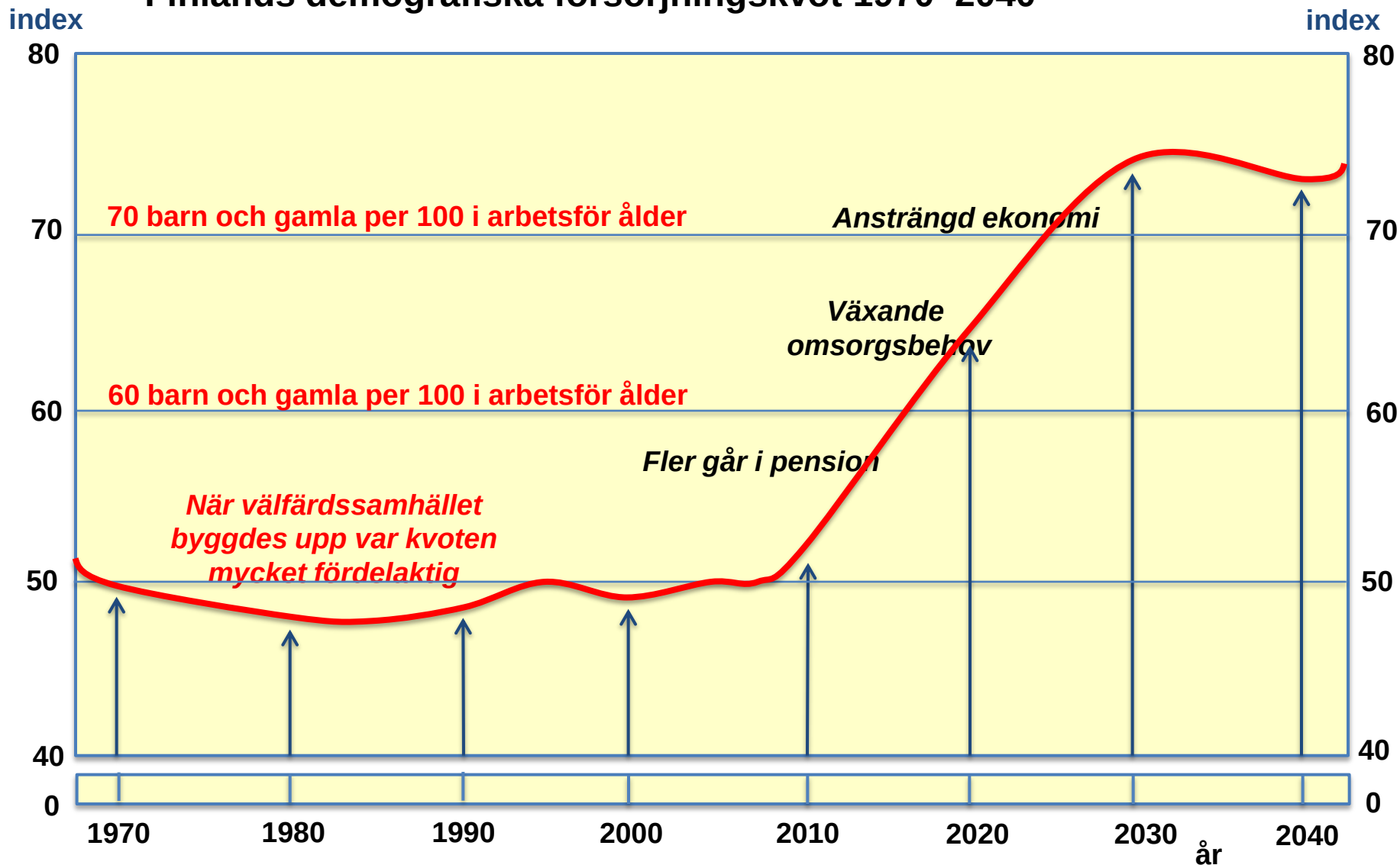
■ Fortsatt stor inflyttning till metropolområdet

- Metropolområdets folkmängd ökar med 200 000 fram till 2030
- Selektiva flyttningsrörelser till olika kommuner och kommundelar utifrån ålder och inkomst

■ Arbetskraftsinvandring

- När befolkningen i arbetsför ålder minskar ökar behovet av arbetskraftsinvandring
- Andelen personer med ett främmande språk som modersmål fördubblas fram till 2030 på metropolområdet

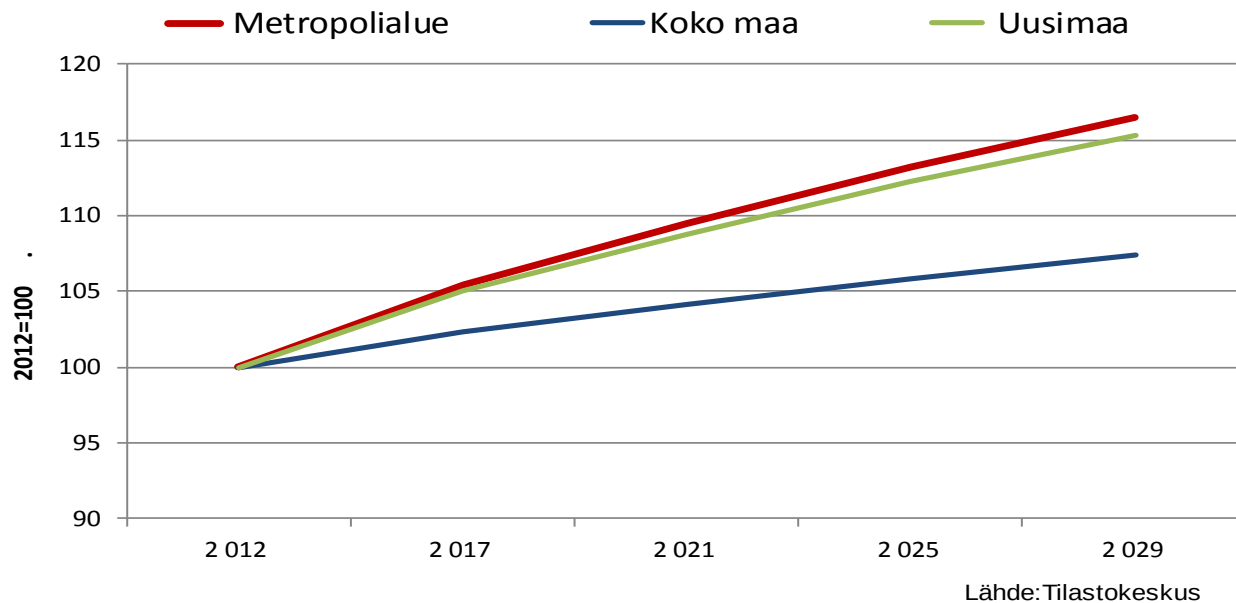
Finlands demografiska försörjningskvot 1970–2040

Demografisk utveckling

Ennustettu väestökehitys 2012 - 2029: **+16%**

Koko väestö

Enligt prognoserna ökar befolkningen med 16 % fram till 2029

Befolkningsprognosen visar vart utvecklingen leder, om dagens nativitets-, mortalitets- och migrationsutveckling fortsätter

		2 012	2 017	2 021	2 025	2 029
Metropolialue	Aukkaita	1 232 650	1 299 792	1 350 160	1 395 427	1 435 191
	2012=100	100	105	110	113	116
Koko maa	Aukkaita	5 429 655	5 555 550	5 655 551	5 748 548	5 829 616
	2012=100	100	102	104	106	107
Uusimaa	Aukkaita	1 567 114	1 645 421	1 704 915	1 758 994	1 806 629
	2012=100	100	105	109	112	115

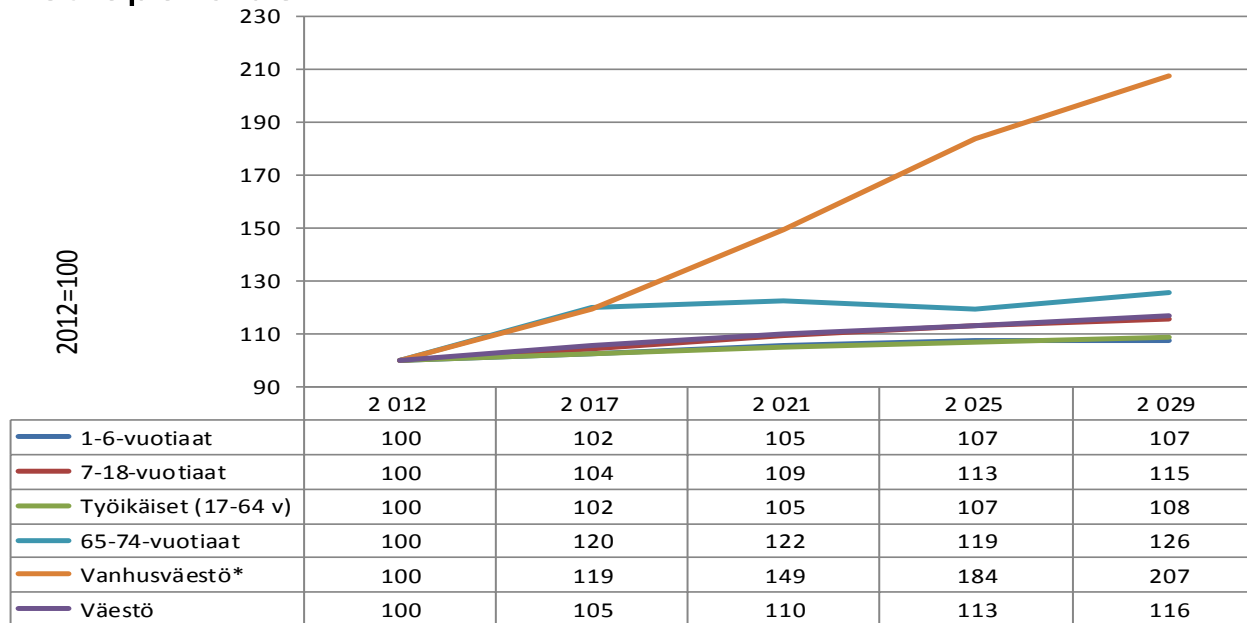
Underlag: Statistikcentralens befolkningsprognos 2012, befolkning 2011, flyttningsdata 2007–2011, fertilitet 2007–2011, mortalitet 2005–2011

Källa: FCG (2014)

Demografisk utveckling per åldersgrupp

Ennustettu väestökehitys ikäluokittain

Metropolialue

Lähde: Tilastokeskus

	2 012	2 017	2 021	2 025	2 029
alle 1 -vuotiaat	14 587	15 506	15 820	15 870	15 688
1-6-vuotiaat	86 794	88 912	91 565	93 027	93 013
7-18-vuotiaat	155 821	162 052	170 214	176 429	179 966
Työikäiset (17-64 v)	824 442	844 663	861 874	879 617	892 876
65-74-vuotiaat	107 583	129 156	131 365	128 368	135 162
Vanhusväestö*	71 482	85 374	106 515	131 209	148 146
Kaikki	1 232 650	1 299 792	1 350 160	1 395 427	1 435 191

*yli 75-vuotiaat

Underlag: Statistikcentralens befolkningsprognos 2012, befolkning 2011, flyttningsdata 2007–2011, fertilitet 2007–2011, mortalitet 2005–2011

Antalet personer som är 75 år eller äldre fördubblas fram till 2030

Försörjningskvoten försämras från 0,5 (2012) till 0,61 (2030).

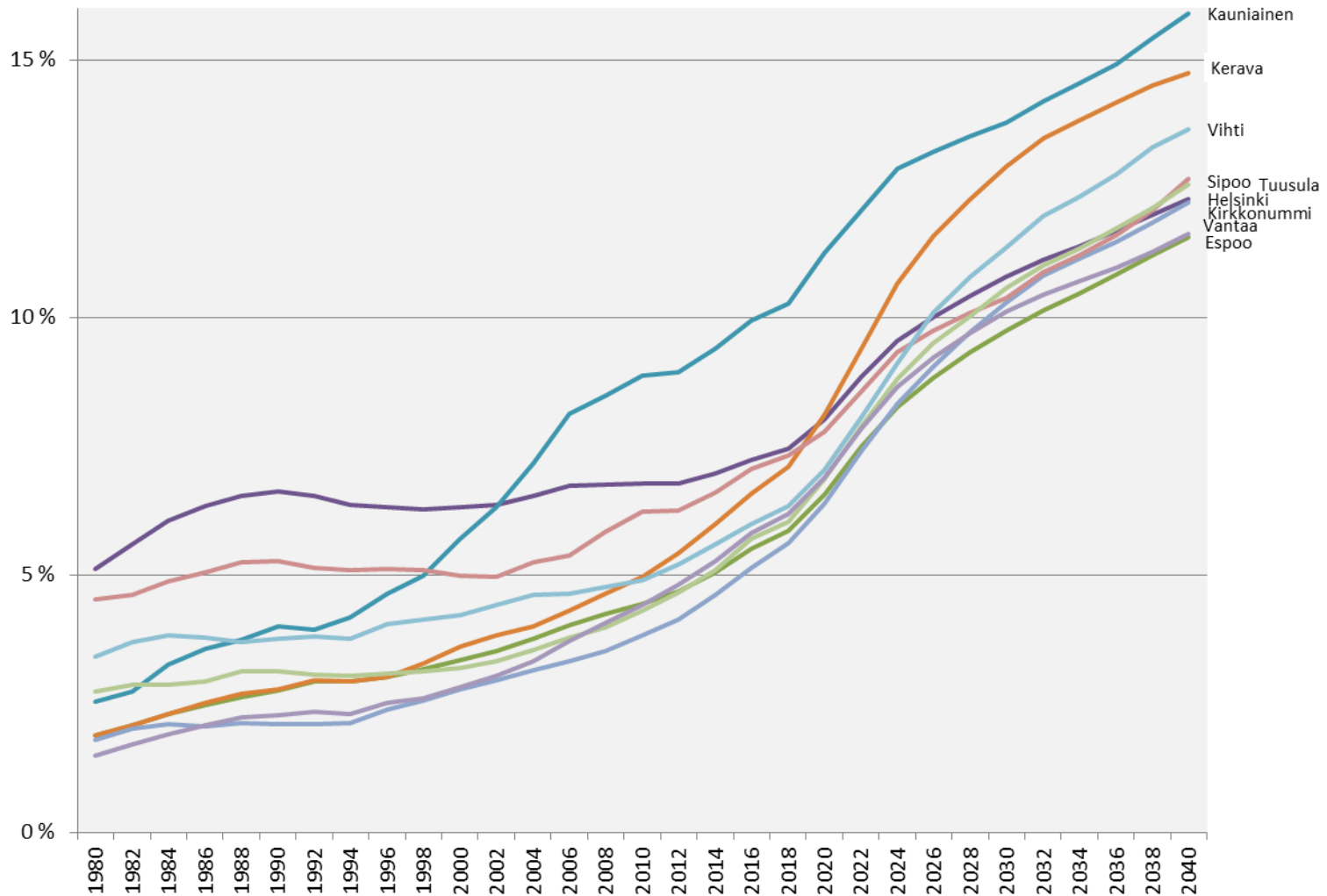
Ökar befolkningen i arbetsför ålder tillräckligt mycket för att täcka de kostnader och investeringsbehov som följer av den växande andelen äldre?

Källa: FCG (2014)

Långsiktig demografisk utveckling för +75-åringar

75+ vuotiaiden osuus väestöstä

Kuntajako 2013

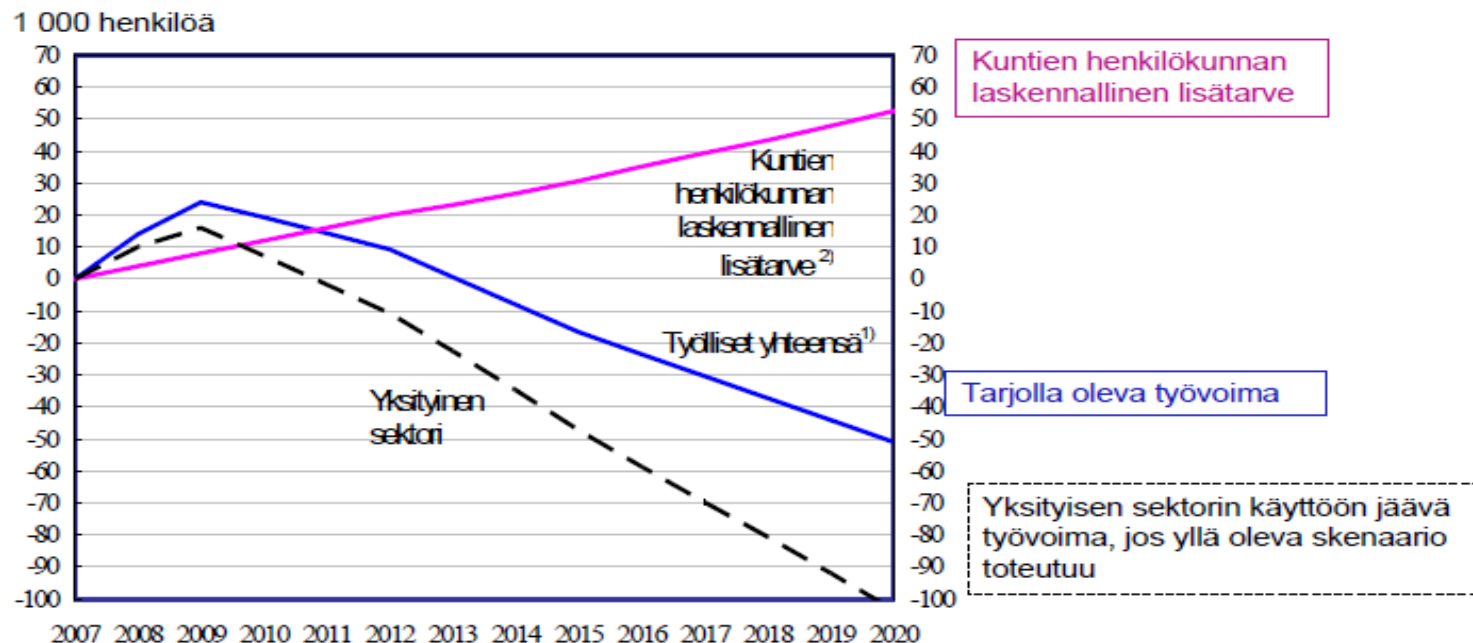

Källa: FCG (2014)

Lähde: Tilastokeskus

Kalkylerat tilläggsbehov av kommunal personal och total sysselsättning 2007–2010, kumulativ förändring

Kuntien henkilökunnan laskennallinen lisätarve ja kansantalouden kokonaistyöllisyys 2007-2020, kumulatiivinen muutos

Andel personer med ett främmande språk som modersmål

Vieraskielisen väestön osuus koko väestöstä 1.1. %

	Koko seutu	Helsinki	Espoo	Vantaa	Kauniainen	Pk-seutu yht.	Kehysalue
1985	0,7	0,8	0,9	0,5	1,2	0,8	0,3
1990	1,0	1,3	1,1	0,8	1,2	1,2	0,5
1995	2,7	3,7	2,4	2,3	2,0	3,2	1,2
2000	4,0	5,4	3,8	3,9	3,0	4,7	1,6
2005	5,4	7,0	5,6	5,8	3,4	6,4	1,9
2010	8,1	10,2	8,7	9,1	3,8	9,6	2,8
2012	9,3	11,5	10,3	10,8	4,3	11,0	3,4
2013	9,9	12,1	11,0	11,6	4,5	11,7	3,7
2015	11,1	13,4	12,4	13,2	4,7	13,1	4,2
2020	13,7	16,3	15,5	16,8	5,2	16,1	5,2
2025	15,9	18,8	18,1	20,1	5,4	18,8	6,1
2030	18,1	21,2	20,5	23,3	5,6	21,3	7,0

Andel personer med främmande modersmål 1985–2012 , prognos 2013–2030. (Källa: Helsingfors... 2013).

Andelen personer med ett främmande språk som modersmål fördubblas fram till 2030 på metropolområdet

För att få en positiv befolkningstillväxt på metropolområdet är det nödvändigt att denna andel ökar

Uppväger försämringen av försörjningskvoten eftersom den största invandringen sker i yngre åldersgrupper jämfört med den infödda befolkningen

1. Demografiska förändringar – sammandrag

Central frågeställning: Kan vi svara på dessa demografiska förändringar genom ändringar i kommunstrukturen?

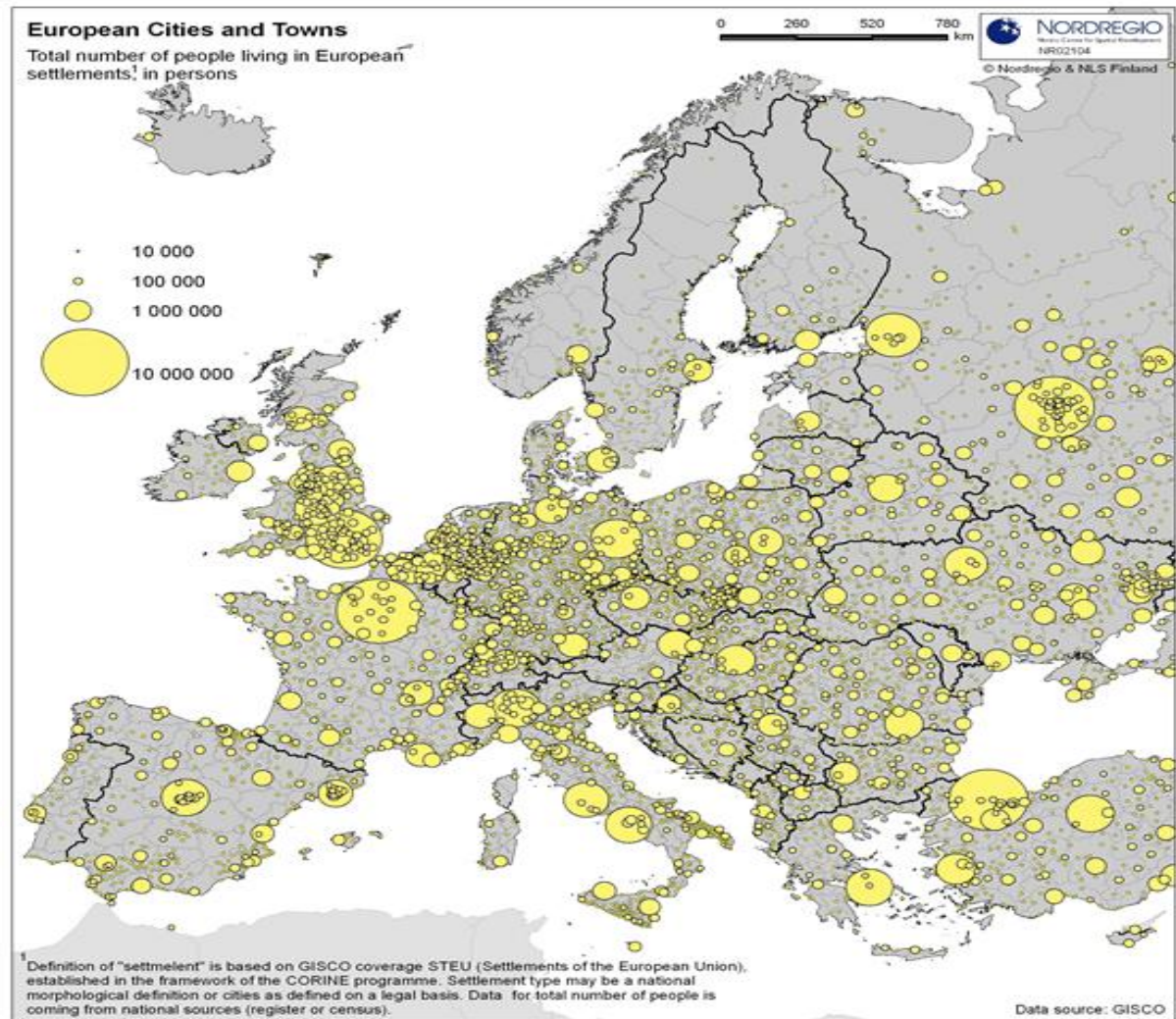
1. När befolkningen åldras kan tjänsternas tillgänglighet och kvalitet inte tryggas genom skattemedel, om man inte allokerar resurserna gemensamt på metropolområdet.
2. För att trygga välfärdstjänsterna krävs produktivitetstillväxt, som kommer från att man minskar dubbelarbetet och utnyttjar utvecklingspotentialen hos en större helhet.
3. Det mest hållbara sättet att hantera metropolområdets prognostiserade befolkningstillväxt är sammanhållen planering och ett beslutsfattande som gäller hela området.
4. Ökningen av arbetsbetingad immigration och befolkningen med främmande modersmål förutsätter specialkunnande inom den kommunala servicen. Det lyckas bäst när resurserna samlas

2. Finlands internationella konkurrenskraft

- Finlands hemmamarknad är Europa. Finlands befolkning utgör 0,77 % av Europas befolkning (1,08 % av EU:s)
- En kunskapsbaserad strategi ger inte konkurrensfördelar eftersom både Finland och konkurrentländerna har en sådan
- Finland behöver en stark huvudstad får att nå framgång i internationell konkurrens
- Metropolområdet - landets största resurscenter - är på många sätt ansvarigt för hela Finlands internationella konkurrenskraft och attraktivitet som investeringsobjekt

Europa är Finlands hemmamarknad

- Huvudstadsregionen tävlar i den europeiska metropolserien

Finland förankrat i det globala systemet genom metropolen

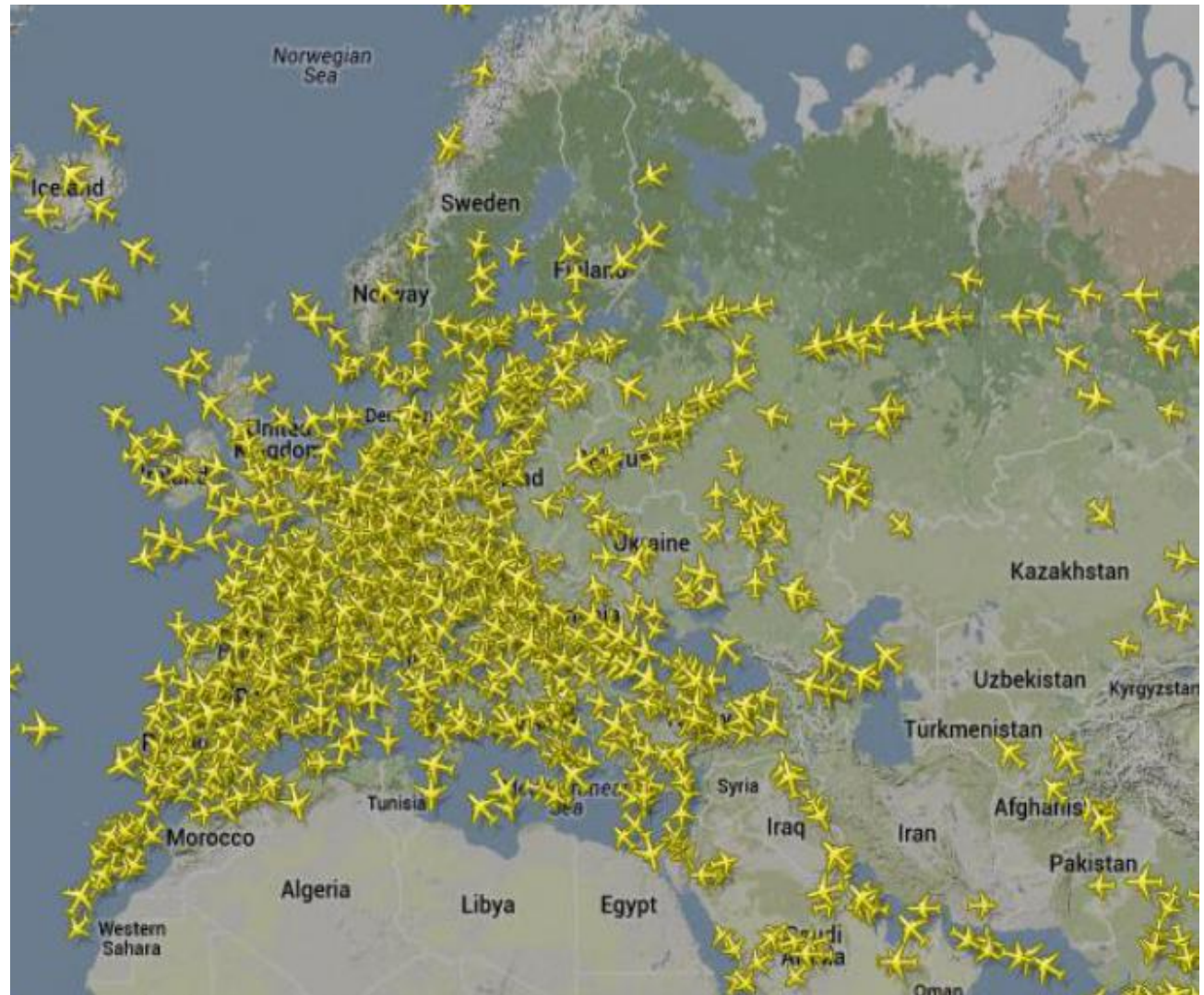

Bild: Flightradar24 (Ma 3.3.2014 ip)

2. Finlands internationella konkurrenskraft – sammandrag

Central frågeställning: Kan Finlands internationella konkurrenskraft påverkas genom kommunstrukturen på metropolområdet?

1. Det är nödvändigt att samla resurserna för att metropolen ska kunna vara en motor för hela Finland och klara sig i konkurrensen med andra metropoler.
2. Finlands konkurrenskraft är beroende av ett starkt metropolområde. Detta kräver en effektiv och välorganiserad förvaltning.
3. Den offentliga sektorn behöver bygga en sådan fysisk, administrativ och digital infrastruktur som skapar bästa möjliga företagsklimat.
4. Utvecklandet av Finlands internationella konkurrenskraft kräver stark koordinering och utnyttjande av tillväxtpotentialen.

3. Skapa gynnsamma förhållanden

- Den offentliga sektorn ska inte att välja ut framgångsbranscherna, men skapa ett klimat som föder framgångsrika branscher och företag.
- En liten storstad som Helsingfors kan inte klara sig i konkurrensen med andra metropoler utan att samla resurserna.
- Kommunstrukturen inom området har inte motsvarat tätortsstrukturen på flera decennier, vilket lett till deloptimering och resursslöseri.
- Kommunerna på metropolområdet har tusentals inkompatibla datasystem, vilket medför betydande funktionella problem och ekonomiska förluster.

3. Skapa ett gynnsamt klimat – sammandrag

Central frågeställning: Hur kan den internationella konkurrenskraften stärkas genom utveckling av förhållandena?

1. Samhällsstrukturen: när det kommunala planerings- och beslutsområdet motsvarar pendlingsområdet möjliggörs en heltäckande, långsiktig och resurseffektiv verksamhet
2. Administrativa förhållanden: kommunsammanslagningar öppnar möjligheter till genomgång och modernisering av hela förvaltningssystemet och -kulturen.
3. Digitala förhållanden: samordning av datasystem, nät och tjänster, digitalisering av serviceproduktionen ger potentiella besparingar på hundratal miljoner euro
4. CIVILSAMHÄLLET: när kommunen omfattar invånarnas aktivitetsområde (boende, pendling, lokal service) kan förhållandena utvecklas genom olika former av delaktighet

Metropolområdets helhetsintresse

- 4. Funktionell helhet (flyttningsrörelser, pendling och besöks trafik)
- 5. Social hållbarhet och segregation
- 6. Markanvändning, trafik, miljö
- 7. Bostäder

4. Funktionell helhet (flyttningsrörelse, pendling och besökstrafik)

- Metropolområdets särdrag*:
 - En fjärdedel av landets befolkning bor på metropolområdet, men där finns en tredjedel av arbetstillfällena. Metropolområdet står för en tredjedel av BNP och för över 40 % av forsknings- och produktutvecklingsvolymen.
- 2000-talets centrala flyttningstrender på metropolområdet:
 - Starkare koncentrerings
 - Selektiva flyttningsrörelser inom stora stadsregioner
 - Ökad invandring
- Bostadsmarknadens utveckling har stor inverkan på flyttningsrörelsen: marknadsutvecklingen bromsar den potentiella inflyttningen samtidigt som den medför selektiva flyttningsrörelser inom regionen
- Huvudstadsregionens kommuner utgör ett intensivt pendlings- och besökstrafikområde. Pendlingsflödena är avsevärda både som relativa andelar och i absoluta tal.

*Källa: Aro & Laiho (2014).

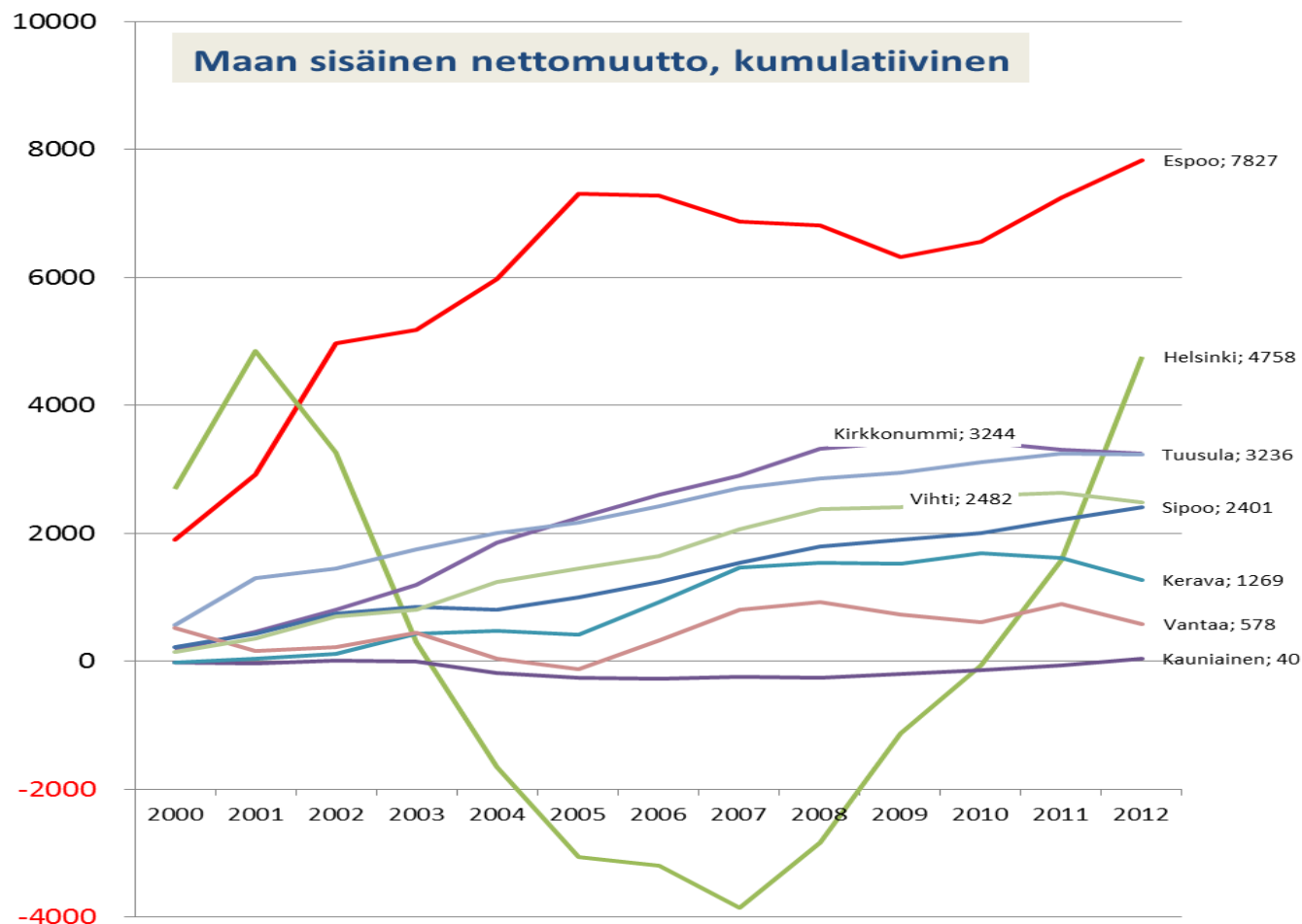

Flyttningsrörelser

- 2000–2013 ökade befolkningen i Helsingforsregionen med cirka 200 000 eller i genomsnitt med cirka 14 300 personer per år.
 - Naturlig demografisk utveckling stod för 49,5 %
 - Flyttning mellan kommuner stod för 19,8 %
 - Invandring stod för 30,6 %
- Helsingfors, Esbo och Vanda stod för 72,7 % av ökningen
 - I Helsingfors kommer ökningen främst från invandring och i Esbo och Vanda främst från naturlig befolkningstillväxt
 - Kranskommunernas befolkning ökar genom både naturlig befolkningstillväxt och flyttning mellan kommuner

Källa: Aro & Laiho 2014

Flyttningsnetto på kranskommunernas område

De tre centralstäderna har ett sammanlagt flyttningsöverskott på cirka 13 200 personer under 2000-talet

Kranskommunerna har ett sammanlagt flyttningsöverskott på cirka 12 000 personer under 2000-talet

Källa: Statistikcentralen
Kommunindelning 2013

Kalkylerat exempel på sambandet mellan åldersstruktur och snittinkomst i flyttningsrörelser 2000–2011

Kalkylerat exempel på sambandet mellan åldersstruktur och snittinkomst i flyttningsrörelser → siffrorna är "rådata", som visar storleksordningen av flyttningsrörelsernas ekonomiska fördelar och nackdelar för en enskild kommun.

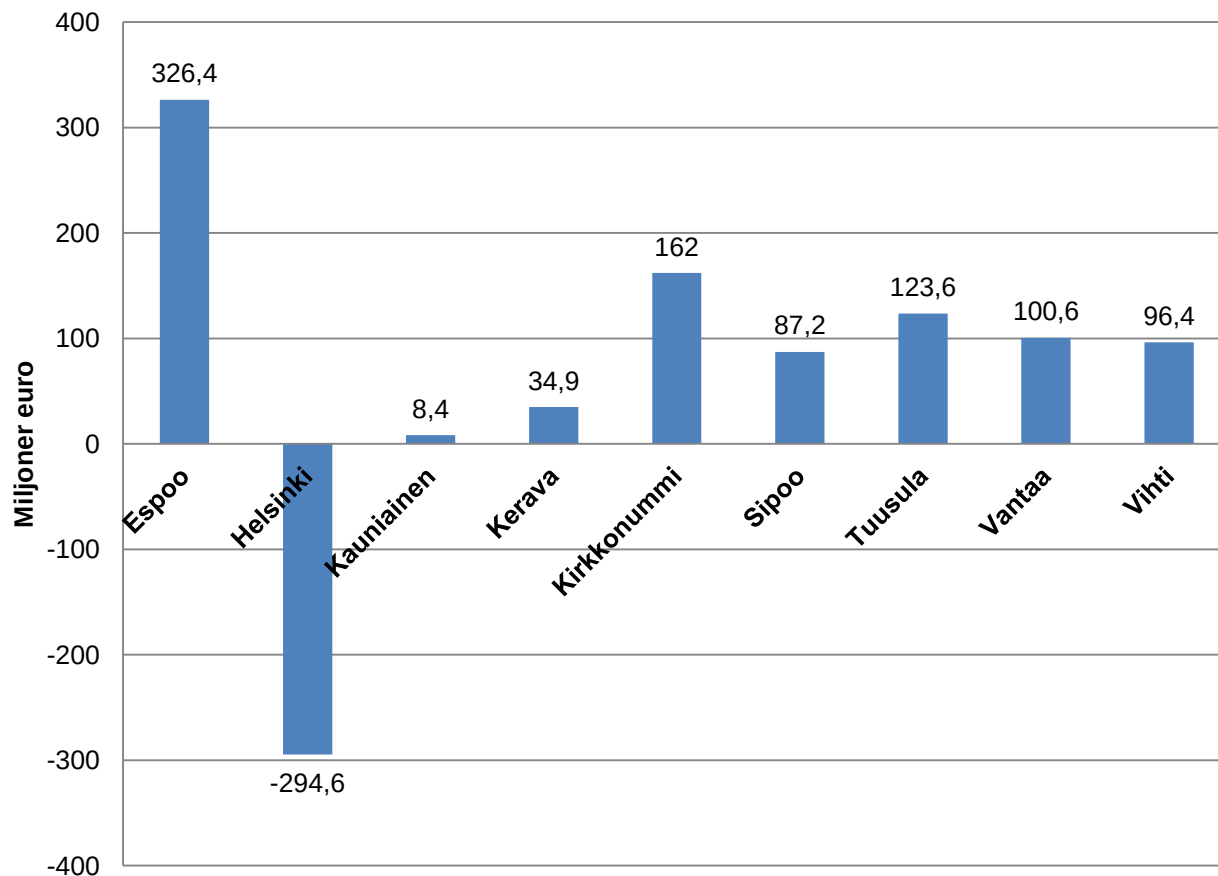
Parametrarna är a) kommunens flyttningsnetto i åldersgruppen 35–44 år och totalt 2000–2011 och b) snittinkomsten för alla inflyttare 2011 (26.9696 €)

Källa: Aro & Laiho 2014

Kommun på metropolområdet	Flyttningsnetto i åldersgruppen 35–44 år 2000–2011	Kalkylerad fördel eller nackdel av flyttningsrörelserna 2000–2011 (flyttningsnetto x snittinkomst för alla 35–44-åringar x 29 696 €), miljoner €
Esbo	1187	35,2
Helsingfors	- 12362	-367,1
Grankulla	399	11,8
Kervo	258	7,6
Kyrkslätt	1046	31,0
Sibbo	992	29,5
Tusby	1128	33,5
Vanda	388	11,5
Vichtis	814	24,2

Kalkylerat inkomstillskott från flyttningsnetto i metropolområdets kommuner (miljoner euro) 2000 – 2011.

Källa: Aro & Laiho (2014).

På **2000-talet** har utredningsområdets centralstäder fått totalt 132,4 miljoner euro i inkomstillskott genom flyttning medan kranskommunerna har fått 512,5 miljoner euro.

Till Helsingfors flyttar unga vuxna. Bildande av familj medför stor inflyttning till stadens ytterområden, där det finns större och förmånligare bostäder.

Helsingfors flyttningsunderskott bland barnfamiljer har blivit ganska litet under de senaste åren.

Detta kan uppväga skillnaderna i den kalkylerade inkomsten framförallt mellan Esbo och Helsingfors.

Kalkylens ackumulerade belopp inkluderar de sammanlagda inkomsterna för varje in- och utflyttare under kalenderåret. Skillnaden mellan in- och utflyttarnas inkomster kan vara positiv eller negativ. Som inkomst beaktas alla inkomster som är kända för skattemyndigheten (stats- och kommunalskattepliktiga inkomster, företagarinkomst, kapitalinkomst, övriga inkomster).

Pendling

		Työssäkäyntikunta								
		Espoo	Helsinki	Kauniainen	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Vantaa	Vihti
Asuinkunta	Espoo	62 945	46 565	766	265	1 558	81	355	8 386	336
	Helsinki	25 199	229 296	299	1 111	828	532	1 352	24 843	352
	Kauniainen	1 003	1 490	765	*	44	*	*	232	*
	Kerava	759	5 261	*	5 504	20	145	989	2 894	20
	Kirkkonummi	4 904	4 922	99	31	6 068	*	40	1 002	143
	Sipoo	361	3 003	*	319	10	2 808	189	1 254	*
	Tuusula	912	5 137	*	940	31	76	5 482	3 285	26
	Vantaa	7 957	40 290	72	1 265	262	277	1 561	45 375	136
	Vihti	2 430	2 690	38	40	244	*	70	979	5 497

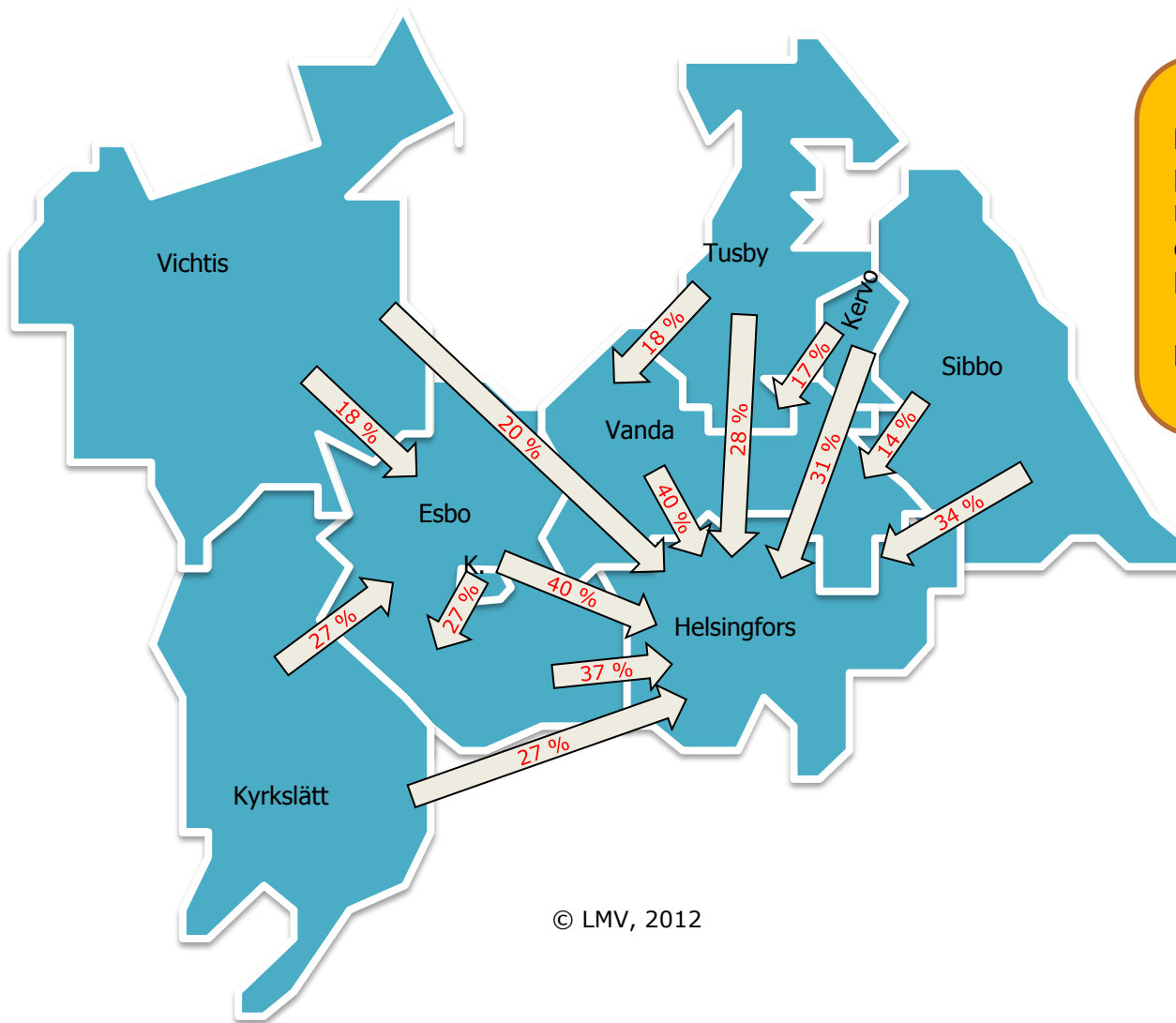
Huvudstadsregionens kommuner utgör ett intensivt pendlingsområde.

Inpendlingen till Helsingfors är cirka 40 000 från Vanda och cirka 46 000 från Esbo.

Utpendlingen från Helsingfors är cirka 25 000 till båda städerna. Från Esbo till Vanda pendlar cirka 8 400 och från Vanda till Esbo nästan 8 000.

		Työssäkäyntikunta											
		Espoo	Helsinki	Kauniainen	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Vantaa	Vihti	Metropoli	Muut	Työlliset
Asuinkunta	Espoo	50,2 %	37,1 %	0,6 %	0,2 %	1,2 %	0,1 %	0,3 %	6,7 %	0,3 %	96,6 %	3,4 %	125 460
	Helsinki	8,5 %	77,6 %	0,1 %	0,4 %	0,3 %	0,2 %	0,5 %	8,4 %	0,1 %	96,5 %	3,5 %	295 312
	Kauniainen	26,7 %	39,7 %	20,4 %	0,2 %	1,2 %	0,1 %	0,2 %	6,2 %	0,2 %	95,1 %	4,9 %	3 755
	Kerava	4,5 %	30,9 %	0,0 %	32,4 %	0,1 %	0,9 %	5,8 %	17,0 %	0,1 %	92,4 %	7,6 %	17 011
	Kirkkonummi	27,1 %	27,2 %	0,5 %	0,2 %	33,6 %	0,0 %	0,2 %	5,5 %	0,8 %	95,4 %	4,6 %	18 073
	Sipoo	4,1 %	33,8 %	0,0 %	3,6 %	0,1 %	31,6 %	2,1 %	14,1 %	0,0 %	94,3 %	5,7 %	8 883
	Tuusula	4,9 %	27,8 %	0,0 %	5,1 %	0,2 %	0,4 %	29,7 %	17,8 %	0,1 %	86,4 %	13,6 %	18 475
	Vantaa	7,9 %	39,8 %	0,1 %	1,2 %	0,3 %	0,3 %	1,5 %	44,8 %	0,1 %	96,3 %	3,7 %	101 348
	Vihti	17,7 %	19,6 %	0,3 %	0,3 %	1,8 %	0,1 %	0,5 %	7,1 %	40,1 %	87,5 %	12,5 %	13 721

Pendling

Kartan visar alla
pendlingsriktningar på
metropolområdet som
överstiger 10 % (av
kommunens sysselsatta).

Källa: Statistikcentralen.

© LMV, 2012

METROPOL
UTREDNINGEN

Besökstrafik

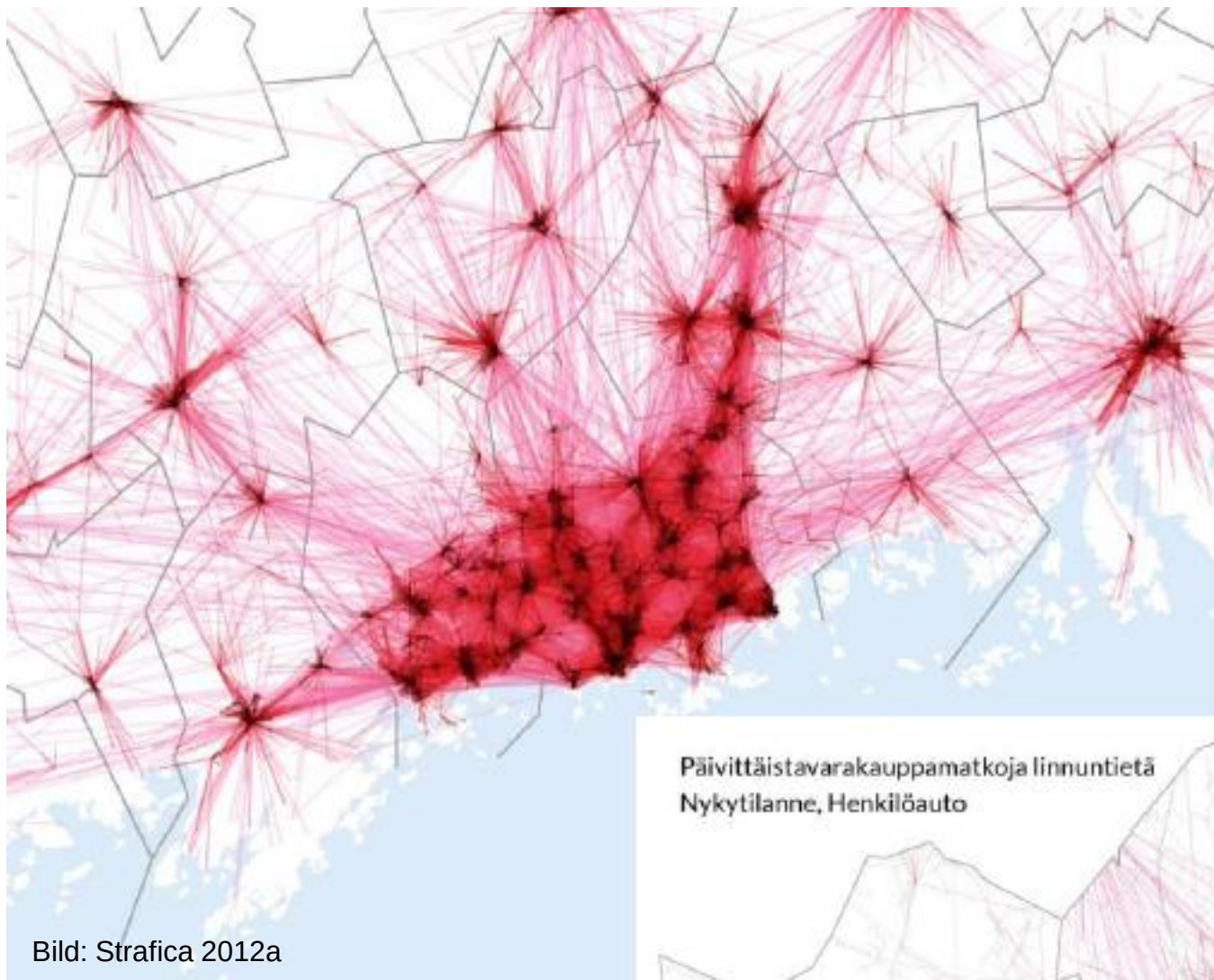

Bild: Strafica 2012a

Enligt sammanräknade arbets- och besöksresor har Vanda en stark orientering mot Helsingfors. Esbo, Grankulla, Kyrkslätt och Vichtis har en starkt orientering mot Helsingfors och även mot Esbo. Kervo och Tusby har förutom inbördes interaktion en stark orientering mot huvudstadsregionen (Strafica 2012b).

I fråga om specialvaruhandeln hör Vichtis, Kyrkslätt, Esbo och Grankulla till samma besökstrafikområde; Vanda och Tusby hör till samma; även Helsingfors och Sibbo hör till samma. (SYKE 2012)

I fråga om restaurang- och kulturtjänster hör hela utredningsområdet till samma besökstrafikområde (SYKE 2012)

4. Funktionell helhet (flyttningsrörelse, pendling och besökstrafik) – sammandrag

Central frågeställning: Hur kan en ändring av kommunstrukturen stödja utveckling av området som en funktionell helhet?

- Metropolområdets **positiva inkomsttillskott** från flyttningsrörelsen bör kunna **utnyttjas effektivt** för hela områdets bästa. Då kan man säkerställa områdets utveckling med tanke på helhetsintresset. Den inbördes konkurrensen om invånare som ger kommunen positiva inkomster minskar.
- Metropolområdet är ett intensivt pendlings- och besökstrafikområde. Invånarna lever över kommungränserna i sin vardag. Området bör utvecklas som en funktionell helhet utifrån **invånarnas naturliga aktivitetsområde**. När det gäller pendling och besökstrafik är det framförallt mobilitets- och boendelösningarna som är viktiga med tanke på helhetsintresset. De administrativa lösningarna ska säkerställa att området utvecklas som en helhet.

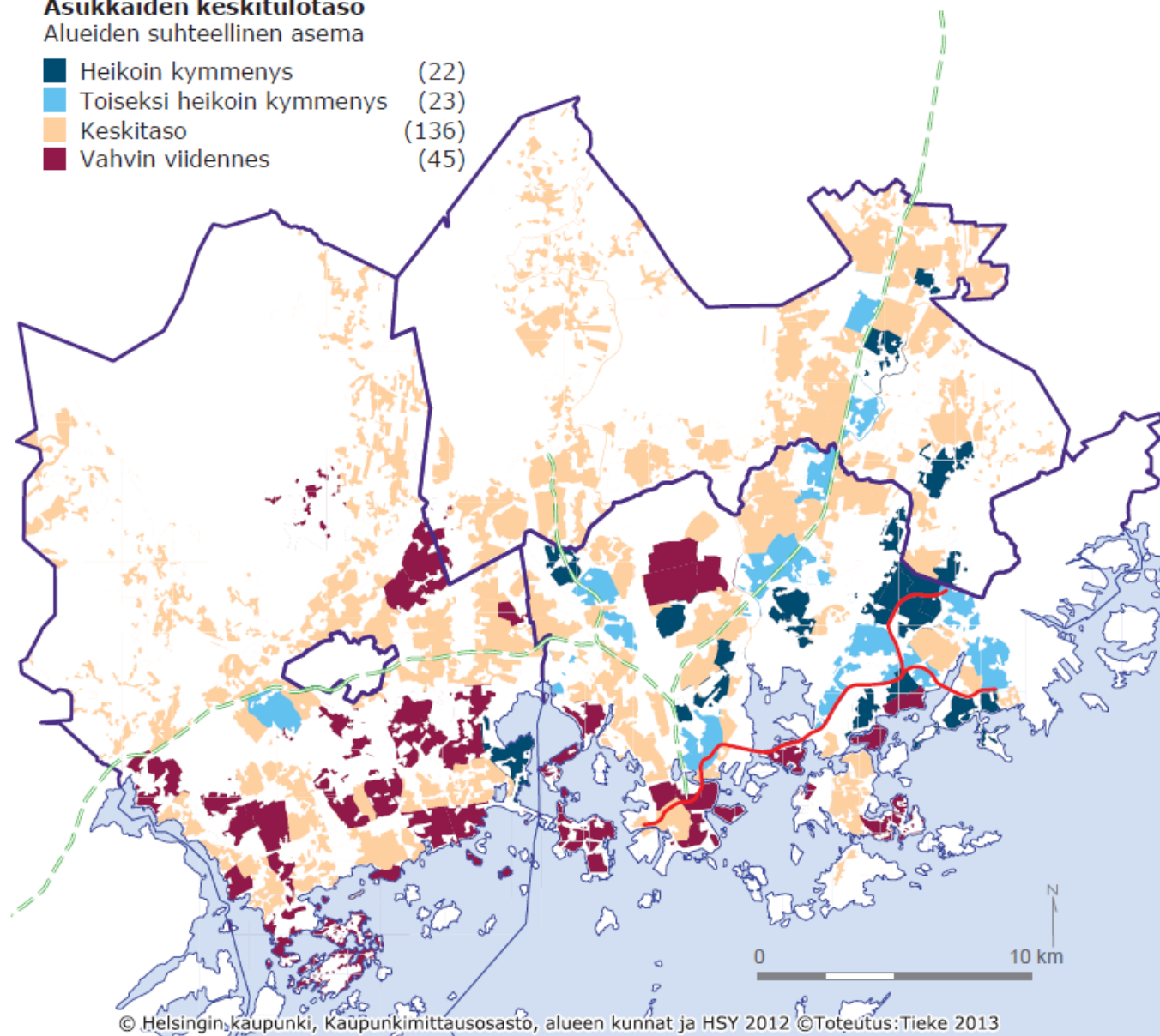
5. Social hållbarhet och segregation

Städernas viktigaste konkurrensmedel är inte deras produktionskapacitet utan deras sociala hållbarhet (Kanavagh, 2009)

- Social hållbarhet syftar på åtgärder som stärker samhörigheten och sammanhållningen mellan olika befolkningsgrupper och förhindrar att individer och grupper hamnar utanför delaktighet i samhället och beslutsfattandet (Väärälä 2014)
- Segregationen är synlig både inom och mellan kommunerna i regionen. Inga av de utsatta bostadsområdena befinner sig i en verkligt ond cirkel, men den socioekonomiska och etniska segregationen mellan bostadsområdena ökar.
- Denna segregation kan förklaras med läget, bostadsbeståndets struktur och invånarstrukturen. Skillnader i bostadskostnaderna och en hög prisnivå på områden med god status påskyndar segregationsutvecklingen.
- Etnisk segregation kombinerat med sociala problem äventyrar den sociala hållbarheten. Andelen personer med ett främmande språk som modersmål varierade mellan två och 29 procent på bostadsområdena i huvudstadsregionen (1.1.2012). Bland barn var denna andel 13 % och den enskilt högsta andelen personer med ett annat modersmål än finska eller svenska på ett bostadsområde var 43 %.

Asukkaiden keskitulotaso Alueiden suhteellinen asema

Heikoin kymmenys	(22)
Toiseksi heikoin kymmenys	(23)
Keskitaso	(136)
Vahvin viidennes	(45)

© Helsingin kaupunki, Kaupunkimittausosasto, alueen kunnat ja HSY 2012 ©Toteutus:Tieke 2013

Keskitulot on laskettu 15 vuotta täyttäneitä asukkaita kohden. (Aineisto: Helsingin seudun aluesarjat).

Källa: Vilkama ym. 2014.

METROPOL
UTREDNINGEN

Avdelning

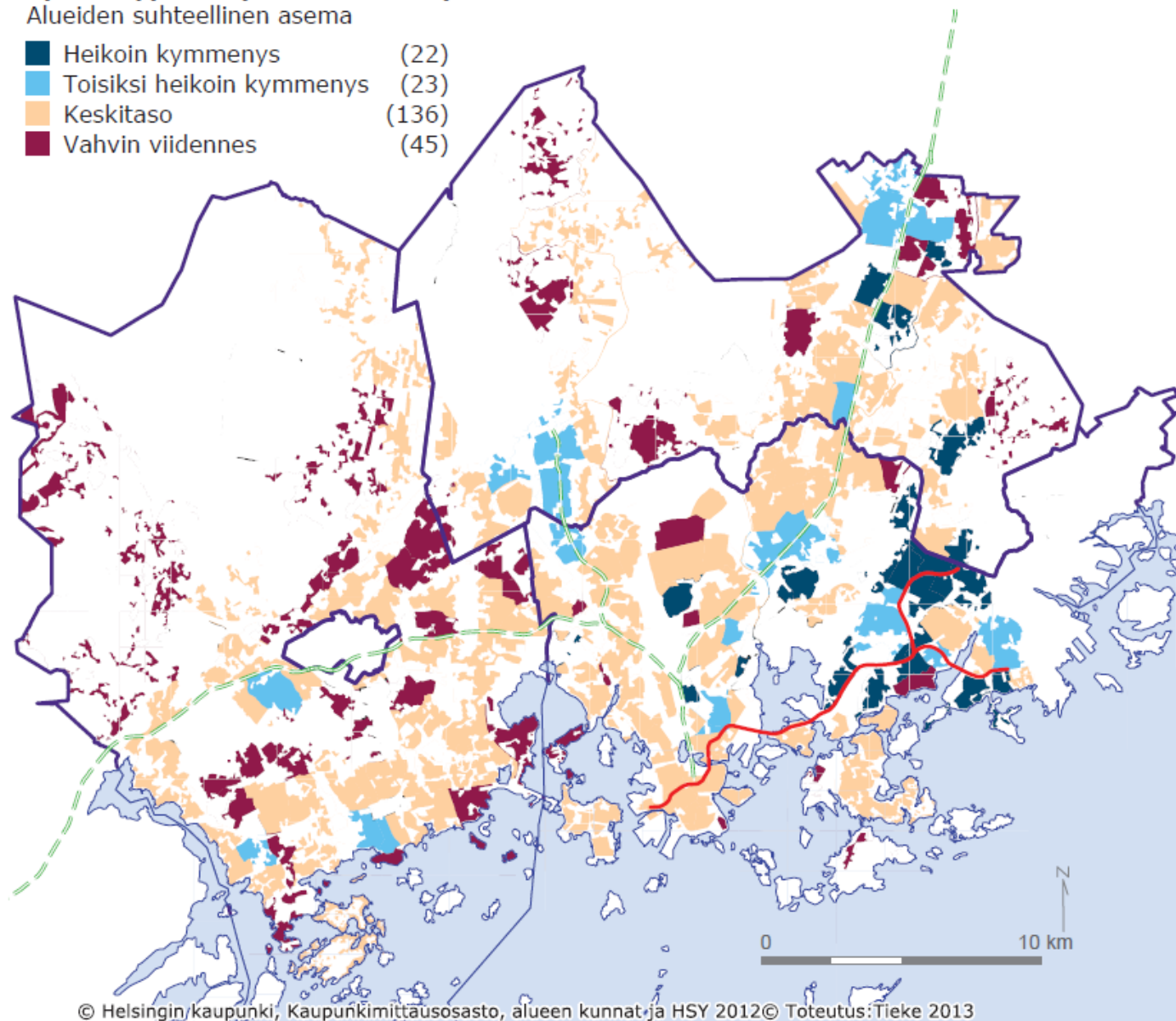
dd.mm.åååå

38

Työttömyysaste (25-64-vuotiaat)

Alueiden suhteellinen asema

Heikoin kymmenes	(22)
Toiseksi heikoin kymmenes	(23)
Keskitaso	(136)
Vahvin viidennes	(45)

(Aineisto: Helsingin seudun aluesarjat).

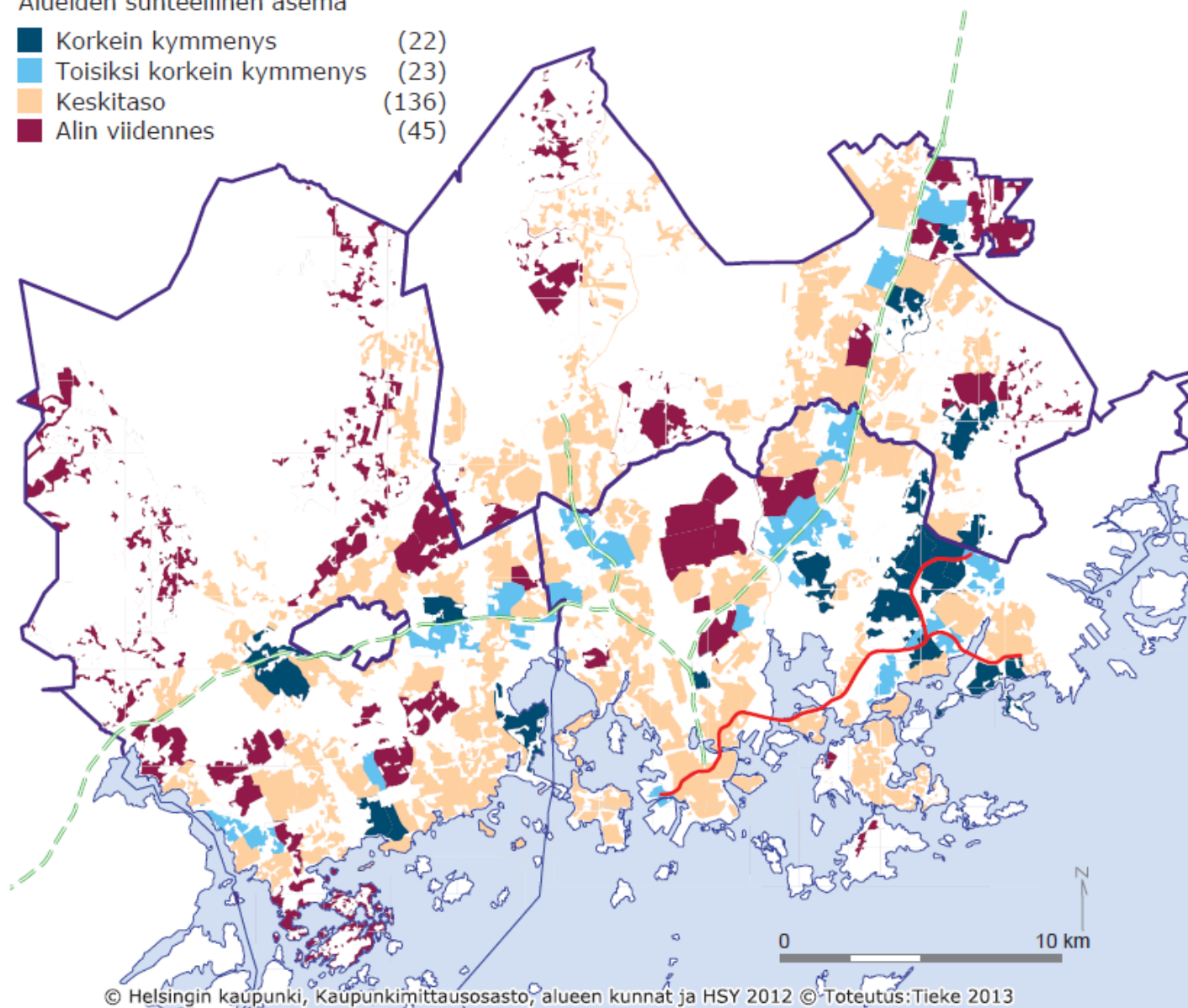
Källa: Vilkama ym. 2014.

Vieraskielisten osuus

Alueiden suhteellinen asema

Korkein kymmenes	(22)
Toiseksi korkein kymmenes	(23)
Keskitaso	(136)
Alin viidennes	(45)

© Helsingin kaupunki, Kaupunkimittausosasto, alueen kunnat ja HSY 2012 © Toteutus: Tieke 2013

(Aineisto: Helsingin seudun aluesarjat).

Källa: Vilkama ym. 2014.

5. Social hållbarhet och segregation – sammandrag

Central frågeställning: kan ändringar i kommunstrukturen ge bättre förutsättningar att stärka den sociala hållbarheten och minska segregationen på området?

Reformering av kommunstrukturen kan stärka förutsättningarna för en bostadspolitik och samhällsutveckling som stärker den sociala hållbarheten. Det centrala är att skapa **gynnsamma förhållanden** för en kvantitativt **tillräcklig och rimligt prissatt bostadsproduktion**.

Samspelet mellan politiken för konkurrens- och livskraft och åtgärder som stärker den sociala hållbarheten, t.ex. i tidig fostran och grundläggande utbildning, social- och hälsovård och kulturtjänster, ska **stärkas**. Detta lyckas bäst, om åtgärder kan planeras över hela aktivitetsområdet.

En betydande del av metropolområdets befolkningstillväxt kommer att vara invandringsrelaterad. Gemensamma utmaningar för regionen är att integrera invandrare, trygga servicen för invånare med ett främmande språk som modersmål och **motverka risken** för etnisk **segregation** av bostadsområden.

6. Markanvändning, trafik, miljö

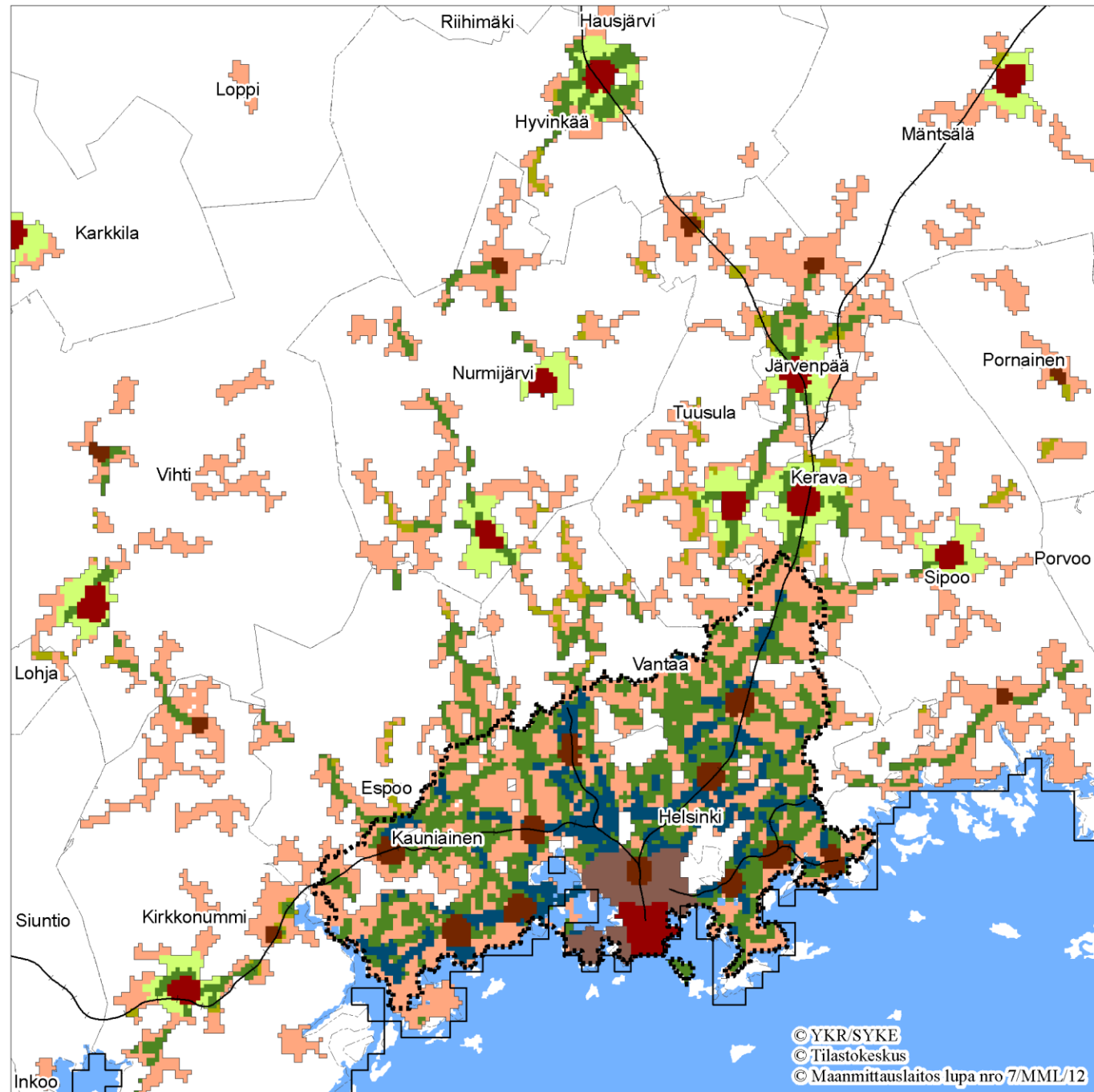
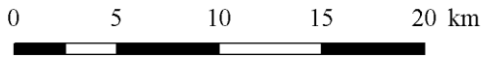
- Metropolområdets sammanhängande tätortsstruktur sträcker sig över 10 kommuner (Nurmijärvi och kommunerna på utredningsområdet exkl. Vichtis). Bebyggelsen växer i tätorternas ytterområden.
- De största problemen i markanvändningen är den fragmenterade samhällsstrukturen, att det saknas en helhetssyn om målen för samhällsutvecklingen i regionen samt en delvis ineffektiv markanvändning även på områden med bra läge.
- Den fragmenterade samhällsstrukturen försvårar en kostnadseffektiv organisering av trafiklösningarna i regionen. Transportsätten samverkar inte optimalt och beroende på de många aktörerna finns det ingen som tar ett tillräckligt ansvar för helheten.
- Klimatanpassning, resurssmarthet och energieffektivitet framhävs i den nationella miljö- och energipolitiken. Trots att metropolområdet haft mycket samarbete kring bl.a. klimatfrågorna har viljan inte varit så stark att målen kunnat konkretiseras i den strategiska utvecklingen och i konkreta beslut.

Samhällsstrukturens zoner 2010

- keskustan jalankulkuvyöhyke
- alakeskuksen jalankulkuvyöhyke
- keskustan reunavyöhyke
- intensiivinen joukkoliikennevyöhyke
- joukkoliikennevyöhyke
- heikko joukkoliikennevyöhyke
- autovyöhyke

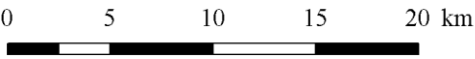
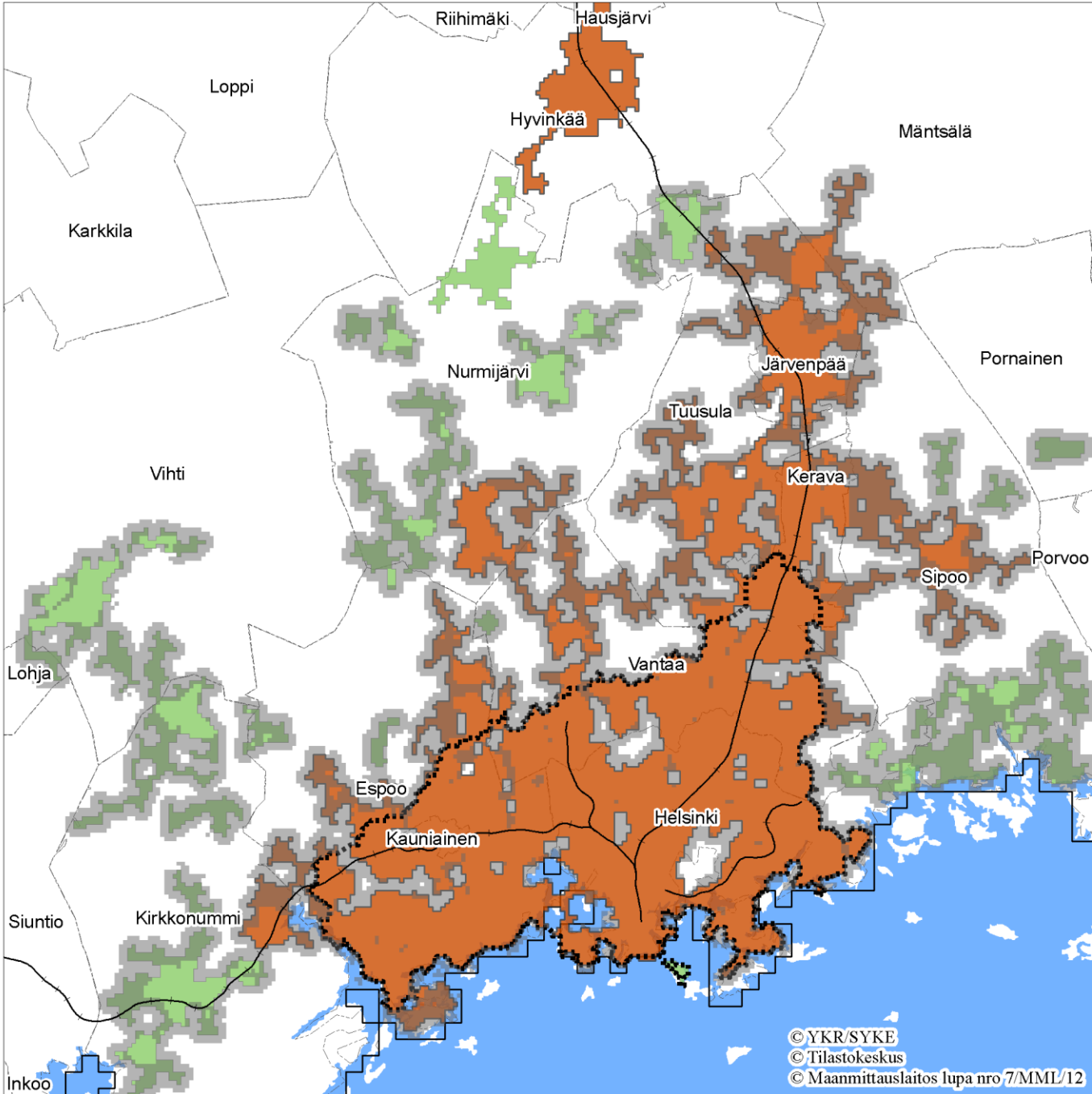
Huvudstadsregionens kärnområden

- keskustan jalankulkuvyöhyke
- alakeskuksen jalankulkuvyöhyke
- keskustan reunavyöhyke
- intensiivinen joukkoliikennevyöhyke
- joukkoliikennevyöhyke
- autovyöhyke
- ⬢ ydinalueen raja

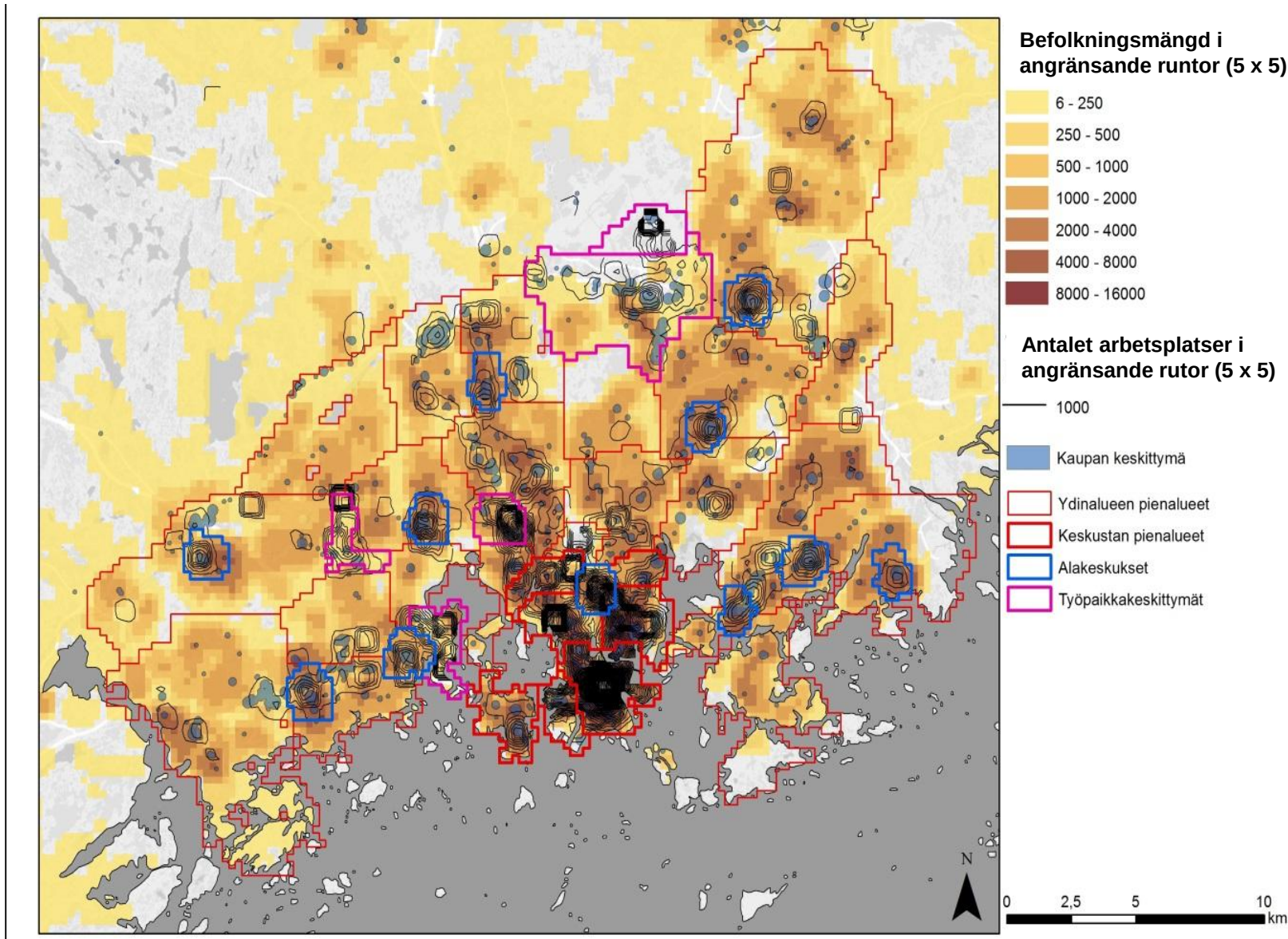

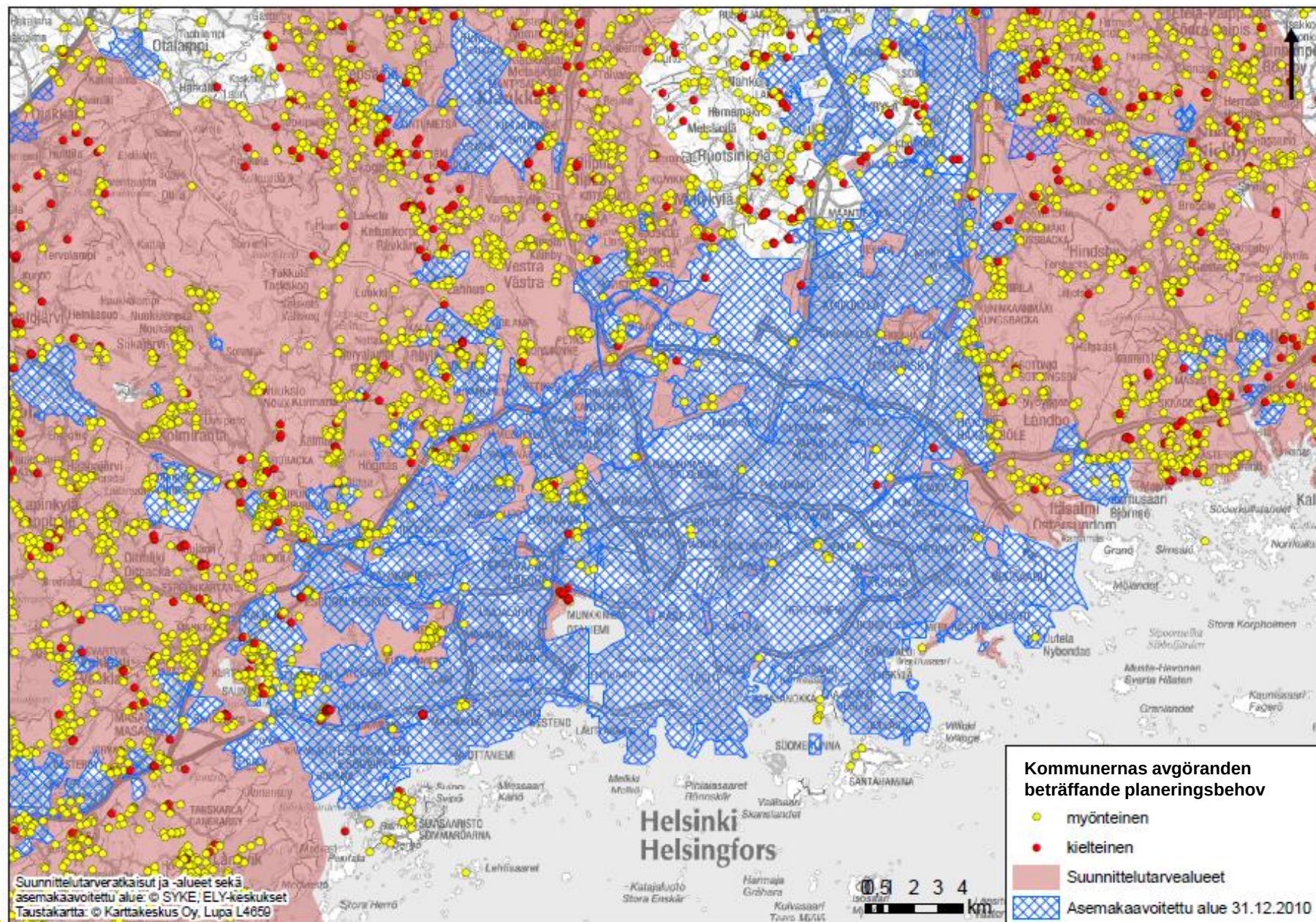
Helsingfors stadsregion 2010

- alle 0,02 taajamat ja 500 m lievevyöhyke
- keskustaajama
- lähitaajama
- ydinalueen raja

Koncentration av befolkning, arbetsplatser och detaljhandel samt uppdelning i små områden

6. Markanvändning, trafik, miljö – sammandrag

Central frågeställning: kan ändringar i kommunstrukturen bidra till en mera sammanhållen samhällsstruktur, minskning av bilberoendet och genomförandet av de nationella klimat- och energimålen?

När stadsregionen har en sammanhållen samhällsstruktur är den regionalt genomtänkt, planerad ur ett helhetsperspektiv och välfungerande. För en regional bostads- och arbetsmarknad samt kommersiella tjänster behöver **markanvändningen och transportsystemen utvecklas regionorienterat**. Detta lyckas bäst inom ett gemensamt administrativt område.

Metropolområdets flerkärnighet underlättar invånarnas vardag. Dessa sekundära centra har influensområden som överskrider kommungränserna. **Förstärkning av flerkärnigheten** oberoende av de nuvarande kommungränserna bidrar till en funktionsdugligare samhällsstruktur.

En större tomtreserv samt effektivare planläggning och samhällsbyggnad krävs för att bostadsproduktionen ska kunna tillgodose efterfrågan framförallt på metropolområdets kärnområde. Detta förutsätter att **markpolitiken blir mera regionorienterad och att produktionsresurserna samlas**.

Förstärkning av kommunstrukturen ger nya möjligheter att skapa **utvecklingsmiljöer baserade på miljöinvesteringar** där man kan pröva, testa och utveckla resurseffektiva energi-, avfallshanterings- och vattenförsörjningslösningar av den senaste generationen liksom ekologiskt hållbara modeller för transporter.

7. Boende

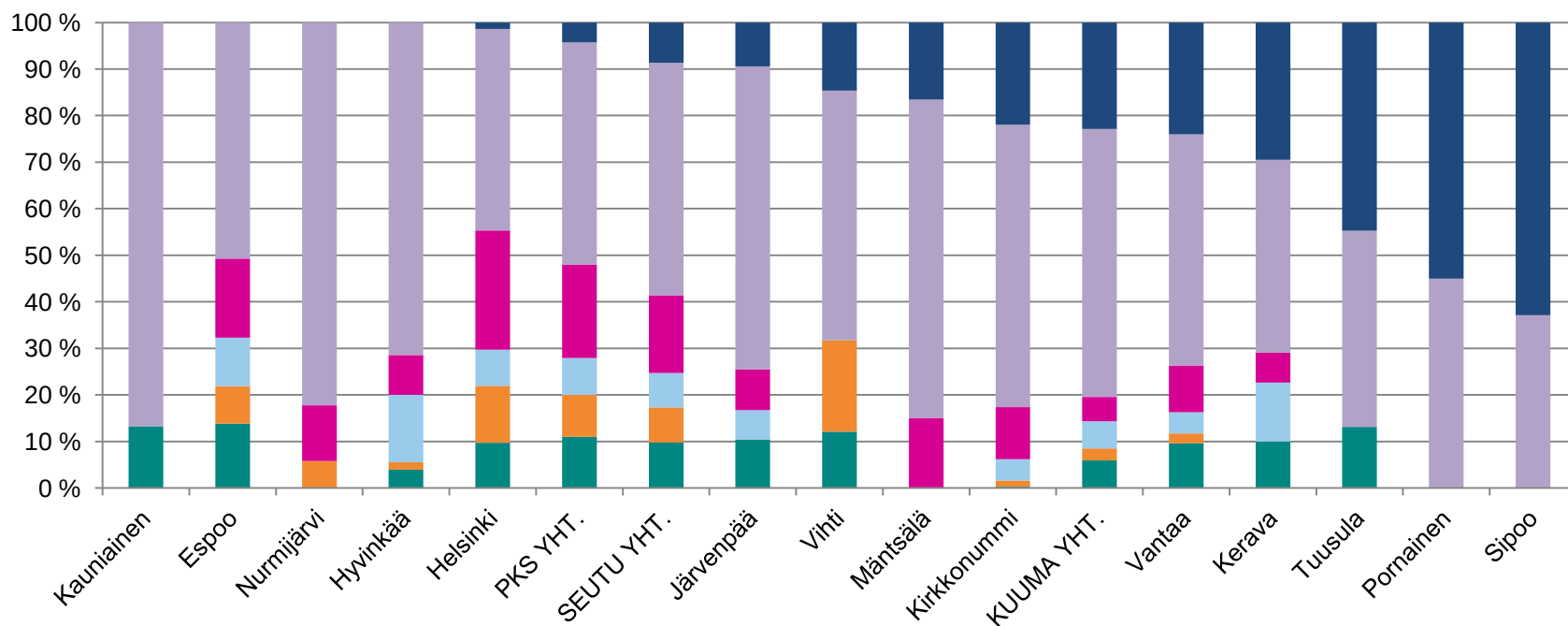
- Beståndet av hyresbostäder är ojämnt fördelat mellan kommunerna. Över hälften av ARA-hyresbostäderna och två tredjedelar av de fritt finansierade hyresbostäderna finns i Helsingfors. Esbo och Vanda står sammalagt för ca 30 % och övriga kommuner för ca 10 %.
- Framförallt i huvudstadsregionen har det under en längre tid funnits en osund bostadsmarknad. Det är brist på rimligt prissatta hyresbostäder och prisnivån på ägarbostäder är betydligt högre än i övriga landet. Läget är svårt för medel- och låginkomsttagare, personer som söker sin första bostad och inflyttare. Detta missgynnar framförallt tjänstesektorn.
- Enligt gällande MAL-intentionsavtal är bostadsproduktionsmålet för utredningsområdet cirka 11 200 bostäder per år, varav 2 250 s.k. ARA-bostäder. Genomsnittet 2012–13 motsvarade ca 91 % av målet. Under flera år på 2000-talet har bostadsproduktionen varit långt från målet och därför är det verkliga produktionsbehovet större än volymen i avtalet.
- Långtidsbostadslösheten är framförallt huvudstadsregionens problem. Enligt statistiken för 2012 fanns 60 % av alla bostadslösa i Finland i huvudstadsregionen. Kommunerna har aktivt genomfört regeringens program för minskning av långtidsbostadslösheten, men till följd av bostadsbristen ökar framförallt de bostadslösa med invandrarbakgrund.

Producerade bostäder 2012–2013

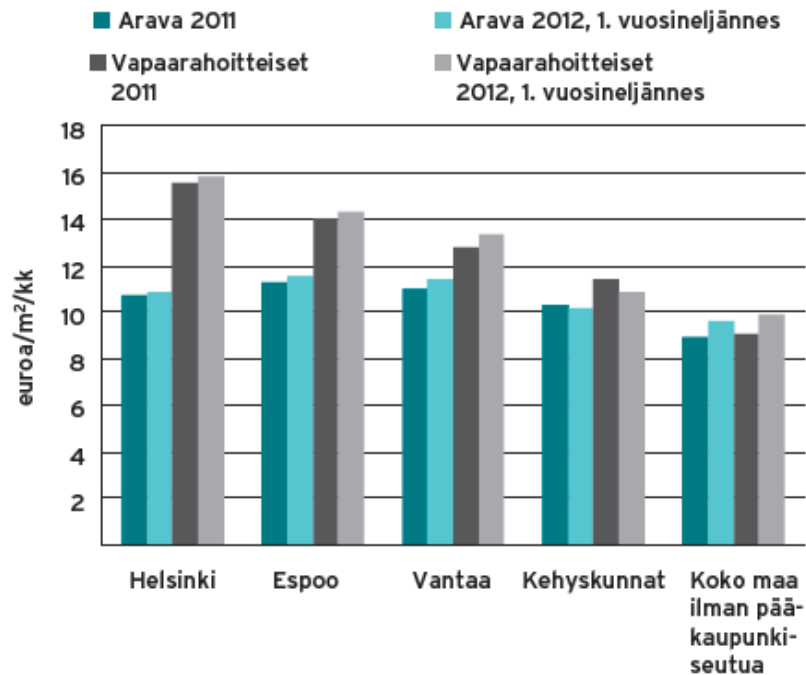
(Uppföljning av Helsingforsregionens MAL-intentionsavtal 2014)

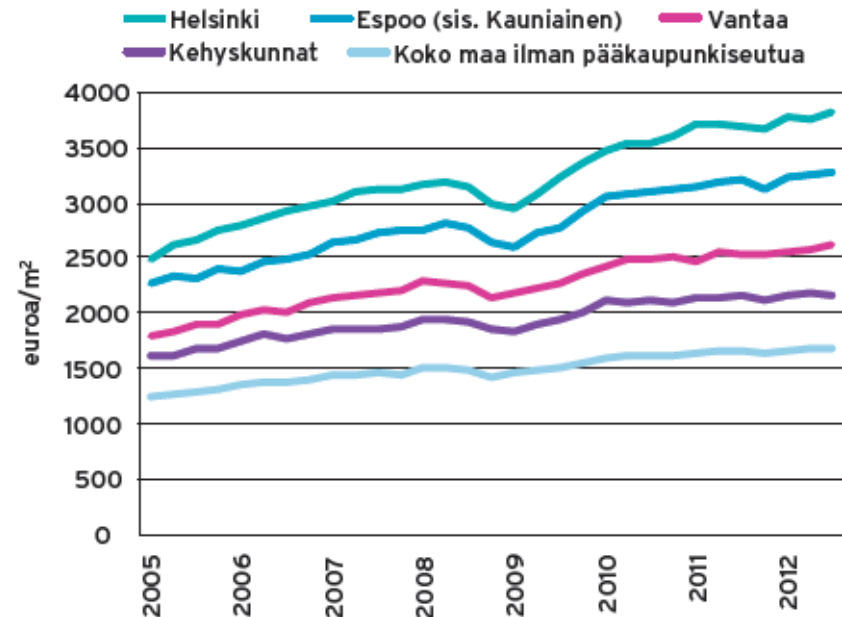
Genomsnittlig årsproduktion per kommun och besittningsform i förhållande till målen i intentionsavtalet

- Normaalit ARA-vuokra-asunnot
- Erityisryhmien ARA-vuokra-asunnot
- Asumisoikeusasunnot
- Vapaarah. vuokra-asunnot
- Vapaarahoitteiset omistusasunnot

Bostadsmarknaden

Bostädernas genomsnittliga månadshyror 2011-2012/första kvartalet (Källa: Bostadsrapport Helsingforsregionen 2012 och Statistikcentralen)

Genomsnittliga försäljningspriser för gamla bostäder 2005–2012/tredje kvartalet (Källa: Bostadsrapport Helsingforsregionen 2012 och Statistikcentralen)

7. Boende – sammandrag

Centrala frågeställning: kan ändringar av kommunstrukturen bidra till att områdets bostadsmarknad fungerar bättre och trygga ett adekvat utbud av rimligt prissatta bostäder?

Hur bostadsmarknaden fungerar kan påverkas framförallt med tomtutbud som motsvarar efterfrågan och har konkurrenskraftiga lägen, **ökad konkurrens i bostadsproduktionsprocessens olika skeden** och starka hyresbostadsägare. Av dessa har framförallt adekvat tomtutbud och bostadsägandet kopplingar till kommunstrukturen.

I Helsingfors är ägarbostädernas prisnivå två gånger större än i övriga Finland. Läget är liknande för fritt finansierade hyresbostäder. Kommunerna kan påverka marknadspriserna indirekt med markanvändningspolitik, t.ex. **adekvat tomtutbud, effektiv markanvändning, planbestämmelser och tomtvillkor**.

Behovet att utveckla kvaliteten i boendet erkänns för såväl dagens bostadsbestånd som nyproduktionen. Detta påverkas av bl.a. demografiska förändringar och ökande efterfrågan på individuella bostadslösningar. Nu sker utvecklingsarbetet i huvudsak inom kommunerna trots att omständigheterna medger **effektivering av arbetet genom regionalt bredare samarbete**.

Kommunernas möjligheter till förnyelse och förnyelsens nödvändighet

8. Ordnande och produktion av tjänster

9. Civilsamhället och deltagande

10. Samhällsstyrning och demokrati

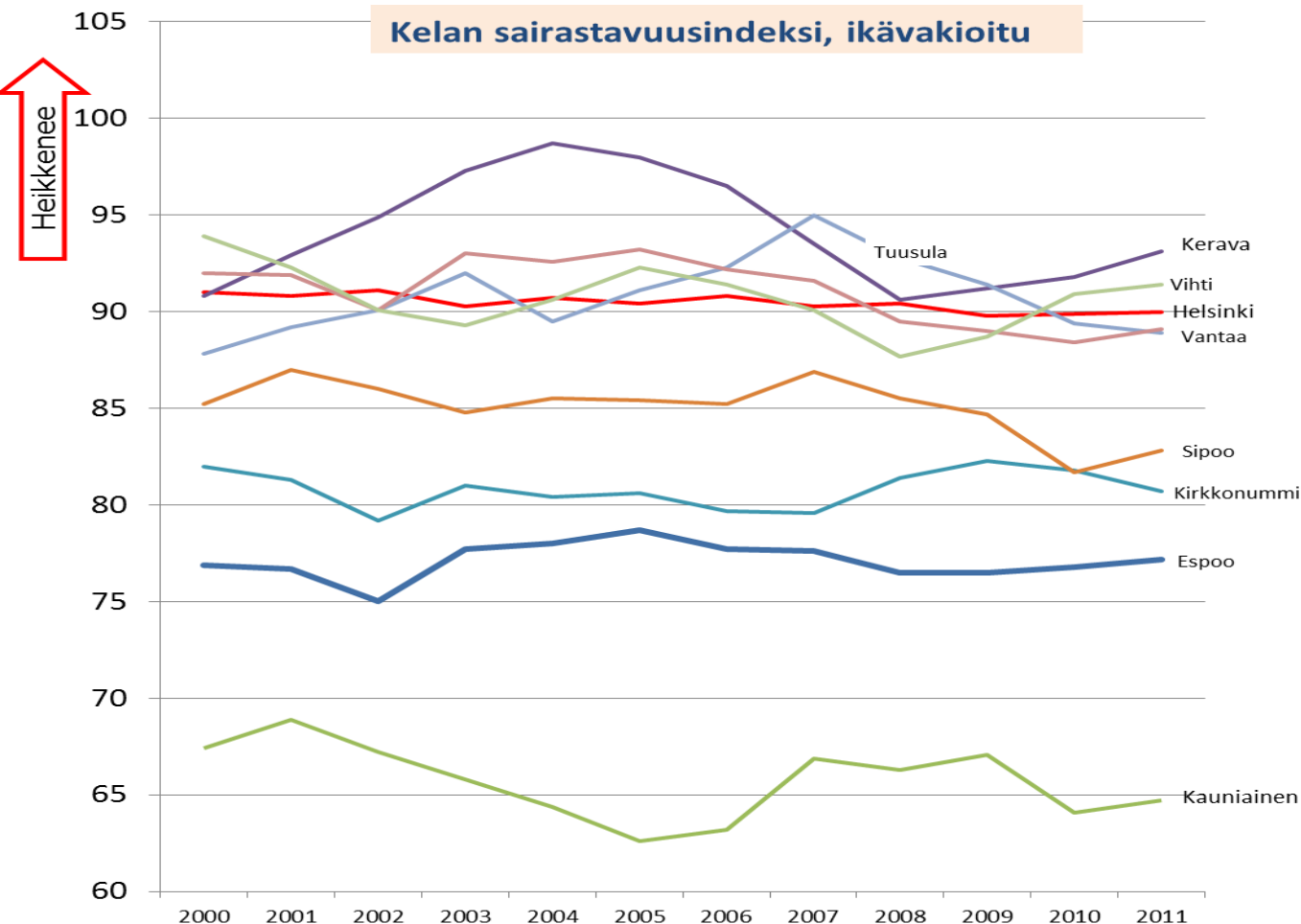
11. Språkliga rättigheter

12. Kommunens ekonomi

8. Ordnande och produktion av tjänster

- 47 % av kommunernas budget till SHV-området, kommunerna har kvar produktionsansvaret
- Åldrandet ökar servicebehoven och skattebehoven i ett skattefinansierat system
- E-tjänster och datasystem, större självriskandelar m.fl. metoder för ökad produktivitet
- En stor kommun kan dimensionera investeringarna och servicenäten för ett större befolkningsunderlag och göra detta kostnadseffektivare

Social- och hälsovårdsreformen

I SHV-reformen flyttas makten över 47 % av budgeten från kommunfullmäktige till samkommunens förvaltningsorgan

SHV-områdena finansieras av kommunerna enligt invånarantalet viktat mot åldersstrukturen och sjukfrekvensen (= viktning per capita)

Serviceintegrationen förutsätter starka kommuner på producentsidan

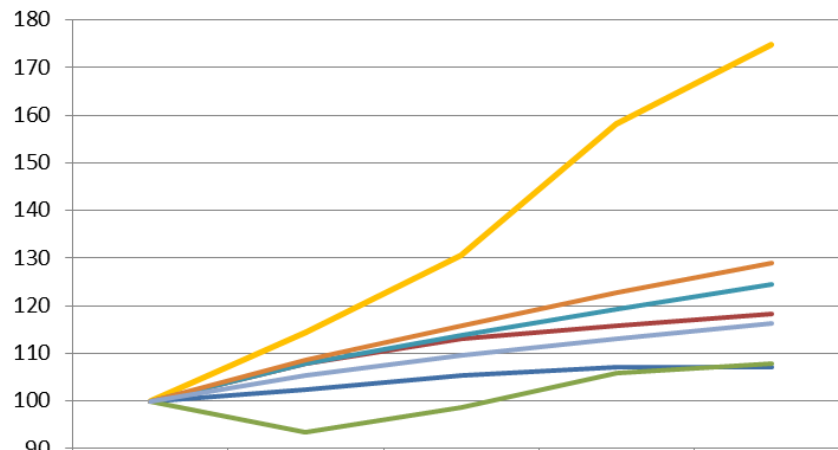
Källa: THL, Sotkanet, Kommunindelning 2013

Sjukfrekvensindexet består av **mortalitet**, **andelen personer med sjuk- eller invalidpension** av alla i arbetsför ålder (16–64-åringar) och andelen personer med rätt till ersättning för **läkemedel** och näringspreparat. Alla tre elateras till genomsnittet för hela befolkningen. Sjukfrekvensindexet är genomsnittet av dessa tre delindex. Hela landet = 100

Ordnande och produktion av tjänster

Palvelutarpeiden kehitys, 2012=100

Metropolialue

	2 012	2 017	2 021	2 025	2 029
Päivähoito ja esiopetus	100	102	105	107	107
Perusopetus	100	108	113	116	118
Lukio (amm. koulutus)	100	94	99	106	108
Vanhusten hoito	100	114	131	158	175
Perusterveydenhuolto, avo	100	108	114	119	124
Erikoissairaanhoido	100	109	116	123	129
Muut tehtävät	100	105	110	113	116

Palvelutarpeet on laskettu väestötekijöiden muutosten perusteella.

'Muut tehtävät' kattavat kaikki muut kuin nimetyt tehtävät, esim. sosiaali- ja kulttuuripalvelut. 'Muut tehtävät' luokan palvelutarpeet muuttuvat kuten väestön kokonaismäärä.

Vanhusten hoidossa tarve=*yli 75-vuotiaat vuonna 2012, yli 75,5-vuotiaat 2017, yli 76-vuotiaat 2021, yli 76,5-vuotiaat 2025 ja yli 77-vuotiaat 2029

Vanhusten hoidossa on mukana myös perusterveydenhuollon vuodeosastohoito

Trots att de äldres funktionsförmåga väntas öka enligt prognosen* växer behovet av äldreomsorg med cirka 75 % fram till 2030.

Servicebehoven växer betydligt i specialiserad sjukvård, primärvård och grundläggande utbildning.

De växande servicebehoven kan tillgodoses bättre genom att man samlar resurserna. Trycket är störst på metropolens kärnområde.

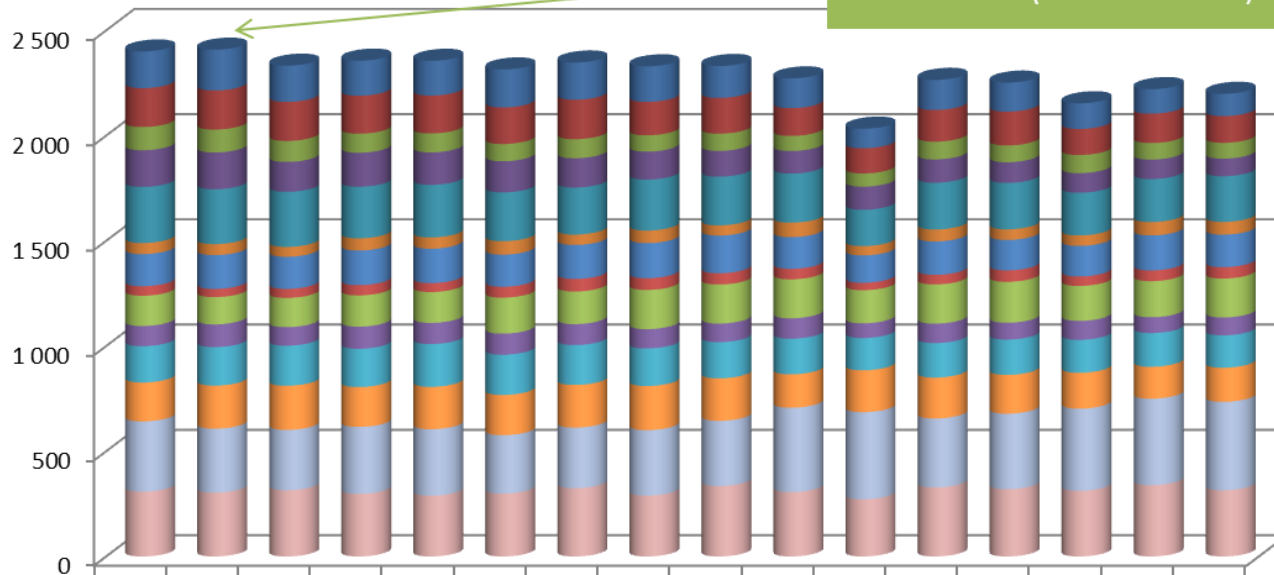
*Kalkylerad åldersgräns för äldreservice:
75 år 2012,
75,5 år 2017,
76 år 2021,
76,5 år 2025 och
77 år 2029

Henkilöstön eläkepoistumaennuste

Metropolialue

Henkilöä

Eniten henkilöstöä eläköityy vuonna 2015 (2408 henkilöä)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
■ Toimistotyö	174,3	193,8	171,8	166,4	165,0	180,6	177,1	168,7	151,7	141,2	92,9	143,3	137,8	121,6	116,8	106,0
■ Hallinto- ja tukipalvelut	184,5	185,6	185,3	180,6	180,1	173,6	187,4	158,9	170,0	132,2	119,8	150,3	160,6	124,0	139,4	127,0
■ Ruokapalvelu	110,5	109,1	99,8	90,5	90,0	81,8	90,6	77,3	81,5	71,6	62,9	84,6	79,8	86,2	78,6	75,3
■ Siivous ja kiinteistönhuolto	174,4	174,6	142,1	161,4	154,2	148,1	139,2	133,0	122,8	107,3	109,4	110,5	98,1	93,2	92,5	83,5
■ Tekninen- ja ympäristöala	266,6	260,8	261,8	245,2	250,0	231,8	223,4	242,5	231,0	233,3	172,6	222,2	220,6	202,5	204,4	216,9
■ Kulttuuri ja vapaa-aika	52,9	52,1	47,0	57,9	53,5	63,8	49,4	59,5	48,4	68,7	44,3	57,0	50,8	49,9	63,3	60,6
■ Sosiaaliala	152,4	160,7	152,4	164,5	163,1	152,7	161,4	166,6	179,4	150,6	130,1	158,8	144,4	145,3	166,6	154,4
■ Lääkärit	45,3	39,0	43,0	48,8	42,8	51,8	59,7	55,9	53,4	50,0	35,5	45,6	54,2	45,0	50,8	54,2
■ Sairaanhoitajat	143,9	129,7	139,0	148,7	146,5	170,9	155,2	186,4	185,8	185,3	157,2	186,2	194,8	165,9	171,7	185,0
■ Terveystieteiden muu henkilöstö	95,8	107,8	88,1	105,0	100,6	100,1	99,2	91,6	88,1	96,7	70,1	92,3	79,8	90,1	75,0	85,0
■ Perus- ja lähihoitajat	172,4	183,3	190,3	181,8	203,4	191,4	189,5	178,7	172,0	169,4	153,1	163,8	167,8	156,6	160,1	154,1
■ Kodinhoitajat ja avustajat	185,4	204,5	209,8	189,3	201,5	191,2	202,9	209,5	202,0	159,0	199,3	194,8	184,5	170,7	152,1	161,9
■ Opettajat	333,4	303,8	287,0	318,4	315,9	277,7	287,7	311,3	310,0	400,7	413,8	327,5	358,9	390,4	410,7	420,5
■ Päivähoito- ja esiopetus	308,3	303,6	314,6	297,4	288,7	298,7	324,7	289,2	334,6	306,1	271,8	328,1	319,8	311,9	338,9	314,4

METROPOL
UTREDNINGEN

Lähde: Keva, luokitukset FCG (2014)

E-tjänster och datasystem

- Utveckling av tjänsternas produktivitet förutsätter utnyttjande av ny teknik, nya tillvägagångssätt och processförändringar (ETLA 2013).
- E-tjänster och smidig ärendehantering betjänar invånarna genom att tillgången till tjänsterna förbättras och är viktiga för företagen eftersom de har en direkt inverkan på områdets konkurrenskraft.
- För att få fördelar i fråga om produktivitet, kundorientering och konkurrenskraft är det viktigt att man integrerar kommunernas överlappande ICT-lösningar och tar i bruk centralt utvecklade tjänster på metropolområdet. Behovet av integration med tanke på fördelar och effektivitet ökar.
- Huvudstadsregionens städer har i viss mån samarbetat kring utveckling av gemensamma tjänster och ICT-lösningar som stöder serviceverksamheten, men målen för samarbetet har till största del inte uppfyllts. Regionens samarbete har inte heller prioriterats jämfört med stadens interna ICT-arbete.

Källa: FM 2012; Asikainen ym. 2013

8. Ordnande och produktion av tjänster – sammandrag

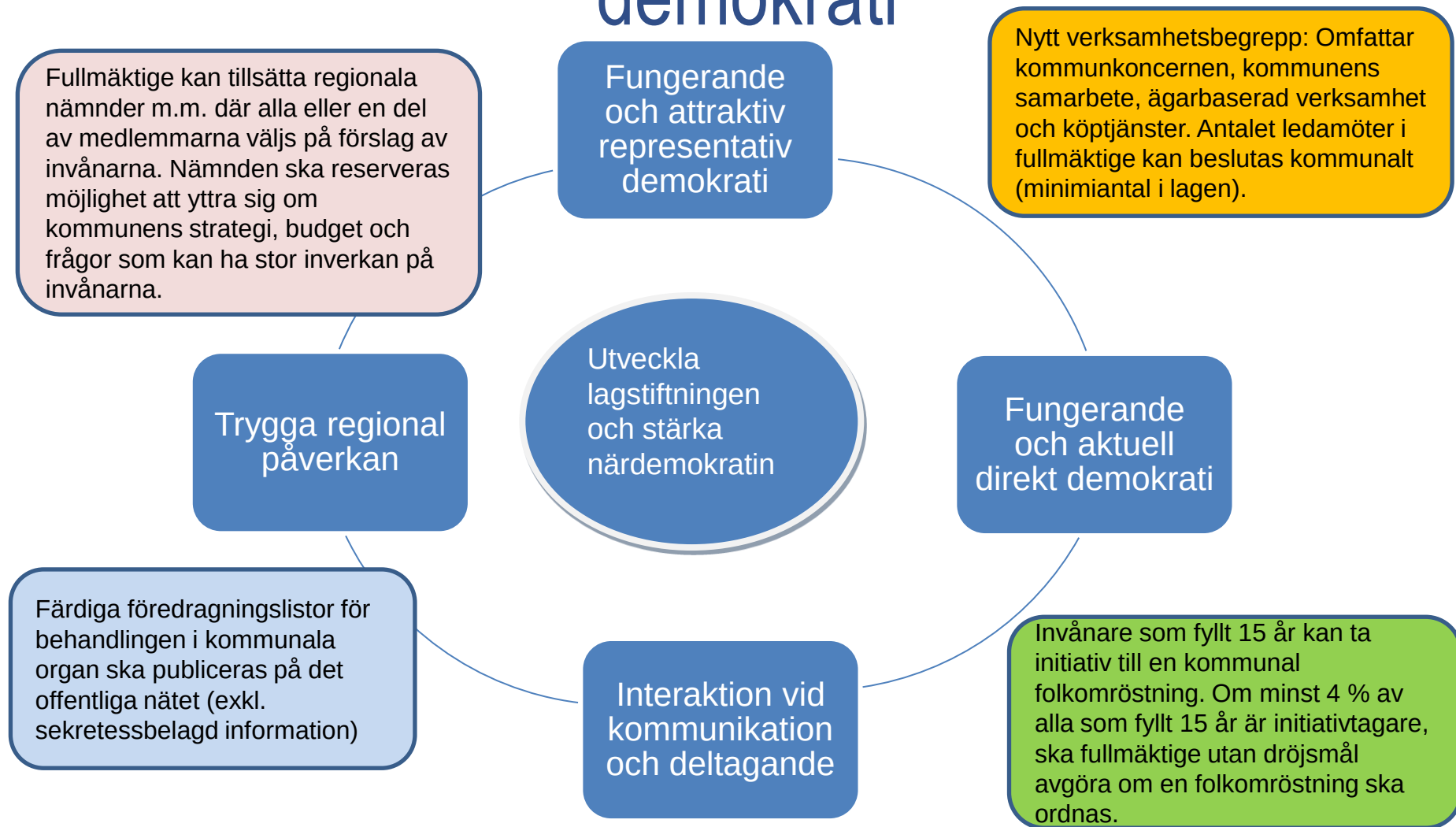
Central frågeställning: kan man genom ändring av kommunstrukturen trygga tjänsternas tillgänglighet och utvecklingen av dem när servicebehoven ökar stort till följd av demografiska förändringar?

- Integrationen av social- och hälsovårdstjänsterna och förändringen av beställaransvaret öppnar möjligheter att **utveckla** kommunernas **lokala produktion** av dessa tjänster som en helhet.
- Ändring av kommunstrukturen skapar möjligheter att samordna de nuvarande servicenäten, ökad produktivitet, fler valmöjligheter för invånarna samt digitalisering av tjänster och integration av datasystem.
- Ändring av kommunstrukturen förändrar inte invånarnas ställning som användare av de lokala tjänsterna, men innebär att man kan **samla de administrativa och ekonomiska resurserna samt resurserna för beslutsfattandet.**

9. CIVILSAMHÄLLET OCH DELTAGANDE

- En levande demokrati på 2010-talet består av aktivitet, idéer och deltagande, gemensamma frågeställningar och samverkan. En möjliggörande och tillåtande kommun är en inspirerande kommun.
- Den nya kommunen fungerar demokratiskt, om både den fullmäktigeledda representativa demokratin och medborgarnas närdemokrati fungerar. Invånarna är knutna till sin kommun genom närmiljön, vars utveckling de kan påverka.
- Närdemokratin är både regional och operativ: användardemokrati (användarråd), planeringsdemokrati (delaktighet i budgetering, planering av miljön m.m.), regionala forum som väljs av invånarna, evenemang och lokaler för invånarna.
- Invånarna, företagen, föreningarna och förvaltningen gynnas av att alla viktiga offentliga informationsmängder är fritt tillgängliga för alla genom ett öppet och offentligt nät.

Ny kommunallag: deltagande och demokrati

Närdemokrati

- Den nya kommunens närdemokrati är regional, aktuell och gemenskapsspecifik. Den kommer till uttryck i fysiska och virtuella miljöer, samtalscirklar, parker, caféer, skolor.
- Den nya kommunen möjliggör, tolererar, föder och stöder invånarnas idéer och innovationer.
- Invånarnas identitet kommer från det närmiljön: Samhörigheten stärks genom lokala råd, deltagande i den fysiska planeringen av närmiljön, användning av lokaler för invånarna, föreningsverksamhet och lokala evenemang.
- Användardemokrati: användarråd, t.ex. för offentliga och privata social- och hälsovårdstjänster.
- Delaktighet i budgetering, t.ex. av lokaler och verksamhet i servicehus; utveckling och bruk av lokaler för unga.

Helsingfors är ett för stort och vagt begrepp med så många dimensioner att människors identitet inte kan bygga på detta. Identifieringen sker mycket hellre genom t.ex. södra Haga eller norra Drumsö, varigenom man upplever sig som helsingforsare.

*Stuba Nikula,
Helsingfors kultur-
direktör (Kvarti
1/2014)*

En öppen kommun

- Ett öppet nät betjänar demokratin. Det ger fri tillgång till alla viktiga offentliga informationsmängder, vilket gynnar alla aktörer – invånarna, företagen, föreningarna, förvaltningen.
- Byggandet av den nya kommunen underlättas av att städerna i huvudstadsregionen under ett par års tid utvecklat ett öppet datagränssnitt, Helsinki Regional Infoshare (HRI).
- I utvecklingsarbetet utnyttjas öppna data och man producerar ny kunskap för invånarna och mervärde för den regionala ekonomin.

EU-kommissionen: när offentliga data blir fritt tillgängliga på hela EU:s område beräknas fördelarna till 40 miljarder €/år

I länder med fri geografisk information har företag som utnyttjar sådan information växt 15 % snabbare i jämförelse med andra länder. (ETLA)

9. CIVILSAMHÄLLET OCH DELTAGANDE – SAMMANDRAG

Central frågeställning: hur kan man stärka invånarnas lokala identitet och civilsamhället samt öka invånarnas deltagande när kommunstrukturen förändras?

1. Den nya kommunens invånare skapar demokrati och aktivitet tillsammans (crowdsourcing). När kommunen tillåter utveckling på egen hand stärks invånarnas förtroende för kommunen och de egna möjligheterna att bygga en framtid där. Den nya kommunen ska våga **ta i bruk alla metoder för öppenhet, demokrati och delaktighet.**
2. I en storkommun är närdemokratin såväl lokal-, användar- och planeringsdemokrati. Storkommunens lokaldemokrati stärker lokal identitet och människors samhörighet.
3. Alla **beslut** i den nya kommunen och **övriga handlingar är fritt tillgängliga för alla genom ett öppet nät.** En öppen kommun ger rum för deltagande och påverkan. Öppna data skapar nya värde och innovationer.

10. Samhällsstyrning och demokrati

- När en ny kommun bildas och de gamla avvecklas kan man dra nytta av den bästa praxisen från de gamla kommunerna och alla andra ställen.
- Enligt den nya kommunallagen beslutar fullmäktige om ägarpolitiken. Kommunstyrelsen samordnar verksamheten och ansvarar för ägarstyrningen. Kommunen beslutar om storleken på fullmäktige.
- Uuden kunnan borgmästare är direktvald.* Borgmästaren leder styrelsen.
- Fullmäktige kan delegera beslutsmyndighet till "kommundelsfullmäktige", som t.ex. kan ha till uppgift att agera som förhandlingspart mot SHV-området.
- Kommunfullmäktige kan besluta att "kommundelsfullmäktige" väljs med direkta val** eller utnämns av fullmäktige med beaktande av förslag från kommundelarna.
- Äldreråd, ungdomsfullmäktige (lagstadgade) och handikappråd samt andra organ som fullmäktige tillsatt gör olika befolkningsgruppers röster hörda.

* Lagstiftning om direkta borgmästarval bereds under vårsessionen 2014.

* Beredningen som gäller direkta val har inletts 2014.

Mot strategisk utveckling – styrmedlen förändras*

PLANERING

- ✓ fokus på förvaltning
- ✓ gamla silon och sektorer
- ✓ normstyrning
- ✓ varaktighet
- ✓ långsiktighet
- ✓ effektivitet, kvantitet

STRATEGISK UTVECKLING

- ✓ fokus på företeelser
- ✓ gamla nätverk
- ✓ informationsstyrning
- ✓ temporärt, försök
- ✓ snabbhet
- ✓ känsla, kvalitet

* **MDI** Management, Design, Intelligence

10. Samhällsstyrning och demokrati – sammandrag

Den centrala frågan är hur ändringen av kommunstrukturen används som en möjlighet att förnya hela samhällsstyrningen, förändra beslutsfattandet och fördjupa demokratin?

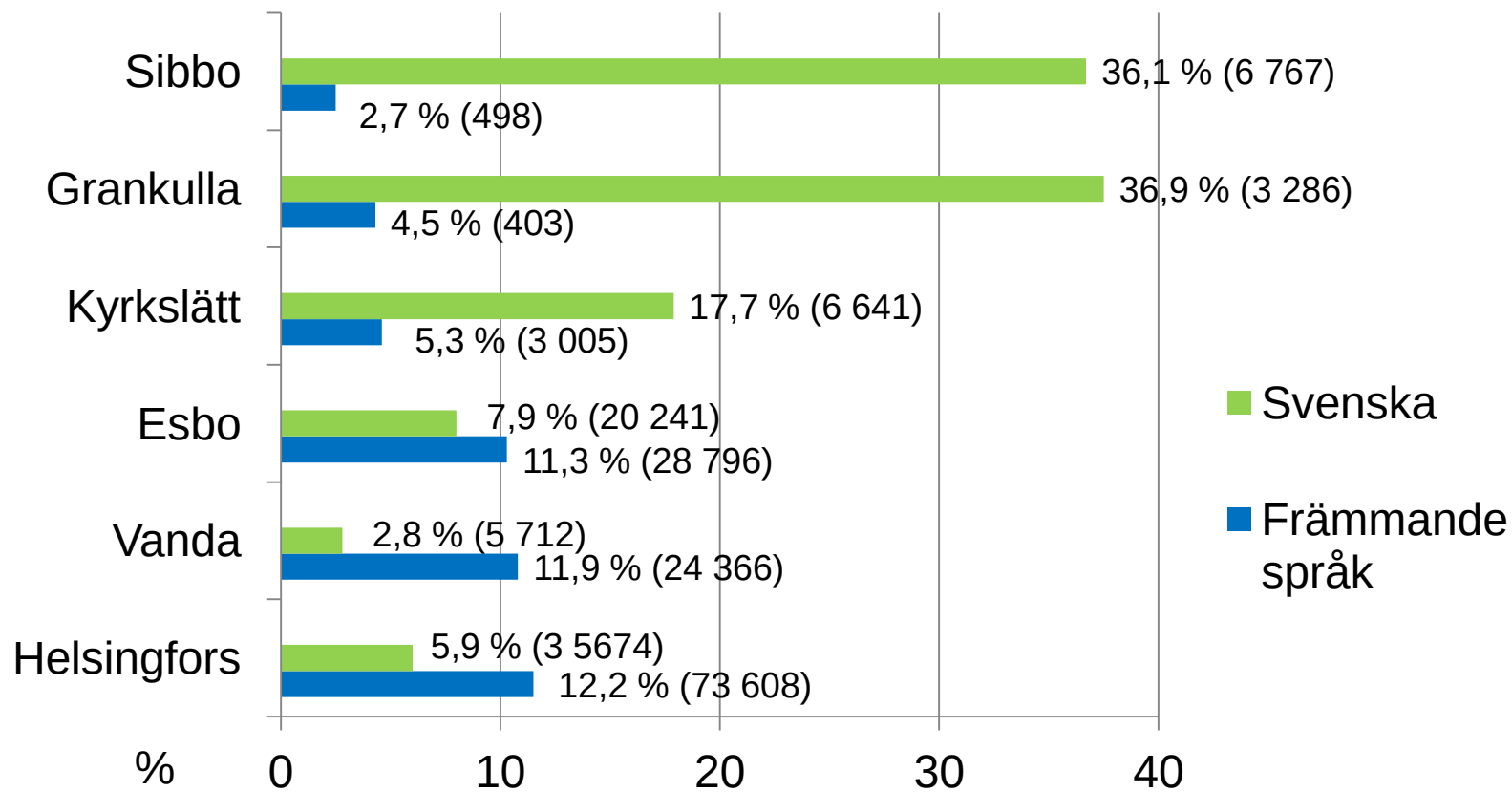
1. I den nya kommunen **täcker totalstyrningen hela verksamheten** oberoende av om kommunen själv producerar eller ordnar eller köper den. Arbetsfördelningen mellan fullmäktige och styrelse samt tillvägagångssätten ändras. Borgmästaren leder styrelsen. Hel- eller deltidsordföranden i nämnder.
2. Möjlighet att inrätta "kommundelsfullmäktige" kan ge flexibilitet i serviceproduktionen. Fullmäktige kan **delegera bestämda uppgifter till "kommundelsfullmäktige"**, t.ex. förhandlingar med SHV-området. Fullmäktige kan besluta att "kommundelsfullmäktige" väljs med direkta val.
3. **Invånargruppernas röster** blir hörda genom råd och fullmäktige som kommunfullmäktige tillsätter samt andra organ.

11. Språkliga rättigheter

- På metropolområdet lever ca 80 000 personer som har svenska som modersmål och ca 135 000 personer som har ett främmande språk som modersmål.
- Konstitutionsutskottet: ändring av kommunindelningen ska inte leda till att kommunernas språkliga ställning förändras eller försämra språkgruppernas möjligheter att klara sig på sitt språk -> den nya kommunen är tvåspråkig.
- Enligt enkäter har förverkligandet av de språkliga rättigheterna en nästan direkt koppling till andelen personer som har ett minoritets-språk som modersmål -> den nya kommunen behöver nya lösningar för situationer då språkgruppernas andelar förändras.
- Snabb integration av personer med ett främmande språk som modersmål är ett villkor för metropolområdets framgång.
- Den nya kommunen bör bereda sig på en fördubbling av antalet personer med ett främmande språk som modersmål (nästan 200 000) fram till 2030.

Svenskspråkiga och främmande språkgrupper i befolkningen, %

78 321 svenskspråkiga och 130 674 från främmande språkgrupper i tvåspråkiga kommuner samt 1 499 svenskspråkiga och 4 209 från främmande språkgrupper i Kervo, Tusby, Vichtis.

Svenskspråkig service på metropolområdet*

Språkservice, vitsord (medel) svenskspråkiga minoriteter	Kommunal hälsovård	Närmaste sjukhus	Äldreomsorg	Övrig socialvård	Kommunal barndagvård	Kommunens ledande tjänstemän	Kommunens telefonväxel	Kommunens webbplats	Bibliotek	Kulturtjänster	Idrottsanläggningar	Tekniska ärenden	Avfallshantering
Sibbo	8,6	7,9	8,2	8,1	9,1	7,8	9,2	9,1	9,2	8,8	8,6	7,9	7,8
Helsingfors	7,1	6,8	6,3	6,7	8,9	6,5	6,6	7,7	7,6	7,6	6,7	6,6	6,6
Vanda	6,6	6,7	6,7	6,8	9,1	6,6	7,1	7,8	7,0	7,6	6,7	6,3	6,6
Esbo	6,8	6,7	6,5	7,0	9,0	6,6	7,0	7,9	7,6	7,6	6,9	6,8	6,8
Grankulla	8,7	6,7	7,5	8,1	9,4	8,6	9,1	9,4	8,8	8,8	8,1	7,5	6,7
Kyrkslätt	8,7	6,7	7,5	8,1	9,4	8,6	9,1	9,4	8,8	8,8	8,1	7,5	6,7

- ✓ Svag realisering av språkliga rättigheter inom kommunal service i huvudstadsregionen.
- ✓ Möjligheterna till service på svenska ofta slumpvisa, problemen är störst inom social- och hälso-
- ✓ Det finns dock stora variationer mellan kommunerna och tjänsterna.
- ✓ Kommunernas strategiska planering för att trygga de språkliga rättigheterna i servicen varierar.
- ✓ Tillräckligt svenskspråkigt befolkningsunderlag, ca 80 000, för att trygga service på svenska.

* Spåkbarometer 2012. Kjell Herberts. Kommunförbundet

11. Språkliga rättigheter – sammandrag

Central frågeställning: hur kan ändring av kommunstrukturen utnyttjas som en möjlighet att förbättra ställningen och tjänsterna för personer med svenska och ett främmande språk som modersmål genom integration och koordinering av tjänsterna?

1. Den nya kommunen är tvåspråkigt finsk och svensk. Problemen med svenskspråkiga SHV-tjänster kan lösas genom att skapa en beställarfunktion för svenskspråkig service i Södra Finlands SHV-område och på motsvarande sätt en **producentfunktion på metropolsidan**.

2. Andelen personer med ett främmande språk som modersmål är större än andelen svenskspråkiga och starkt ökande. Detta är en nödvändig utveckling och potentiellt en stor resurs. När **tjänsterna för personer med ett främmande språk som modersmål samlas** möjliggörs en heltäckande service. Utveckling av e-tjänsterna underlättar hanteringen av flerspråkighet.

3. **Integrationen av invandrare och flyktingar** måste vara kraftfull för att främja sysselsättning och förebygga utslagning. Integrationsarbetet ska stödjas med hjälp av en gemensam bostadspolitik.

4. **Kulturverksamhet** på bostadsområdena som bedrivs på eget initiativ av personer som talar Finlands nationalspråk och främmande språk ska stödjas i form av **lokaler** och ekonomiskt stöd.

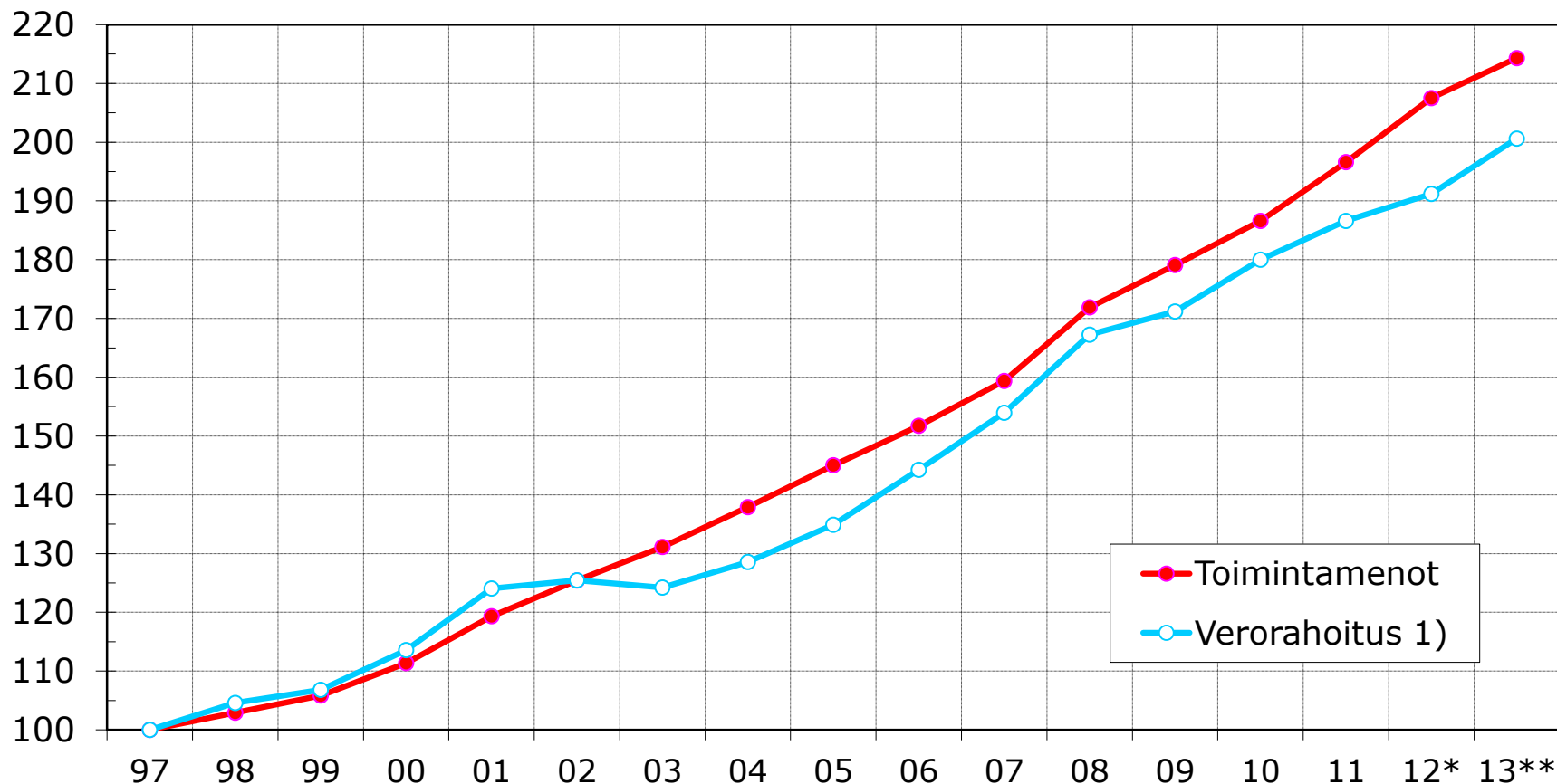

12. Kommunens ekonomi

- För kommunens ekonomi innebär hållbarhetsgapet i den offentliga ekonomin en obalans mellan kostnaderna för serviceproduktionen och skatteinkomsterna.
- Om målet är att bevara de skattefinansierade välfärdstjänsterna måste produktiviteten öka betydligt i den kommunala ekonomin.
- För detta behöver man utnyttja alla tillgängliga metoder för effektivisering av förvaltningen och serviceproduktionen.
- När andelen äldre växer på metropolområdet ökar servicebehoven och trycket på ekonomin.
- Den privata försörjningskvoten visar att det behövs över 100 000 privatfinansierade arbetstillfällen på metropolområdet fram till 2030.
- Kommuner har ingen optimal storlek, utan nyttan av kommunsammanslagningarna beror på hur man sköter den nya kommunens ekonomi och förvaltning.

Kommunernas och samkommunernas omkostnader och skattefinansiering 1997–2013

Index i löpande priser, 1997=100

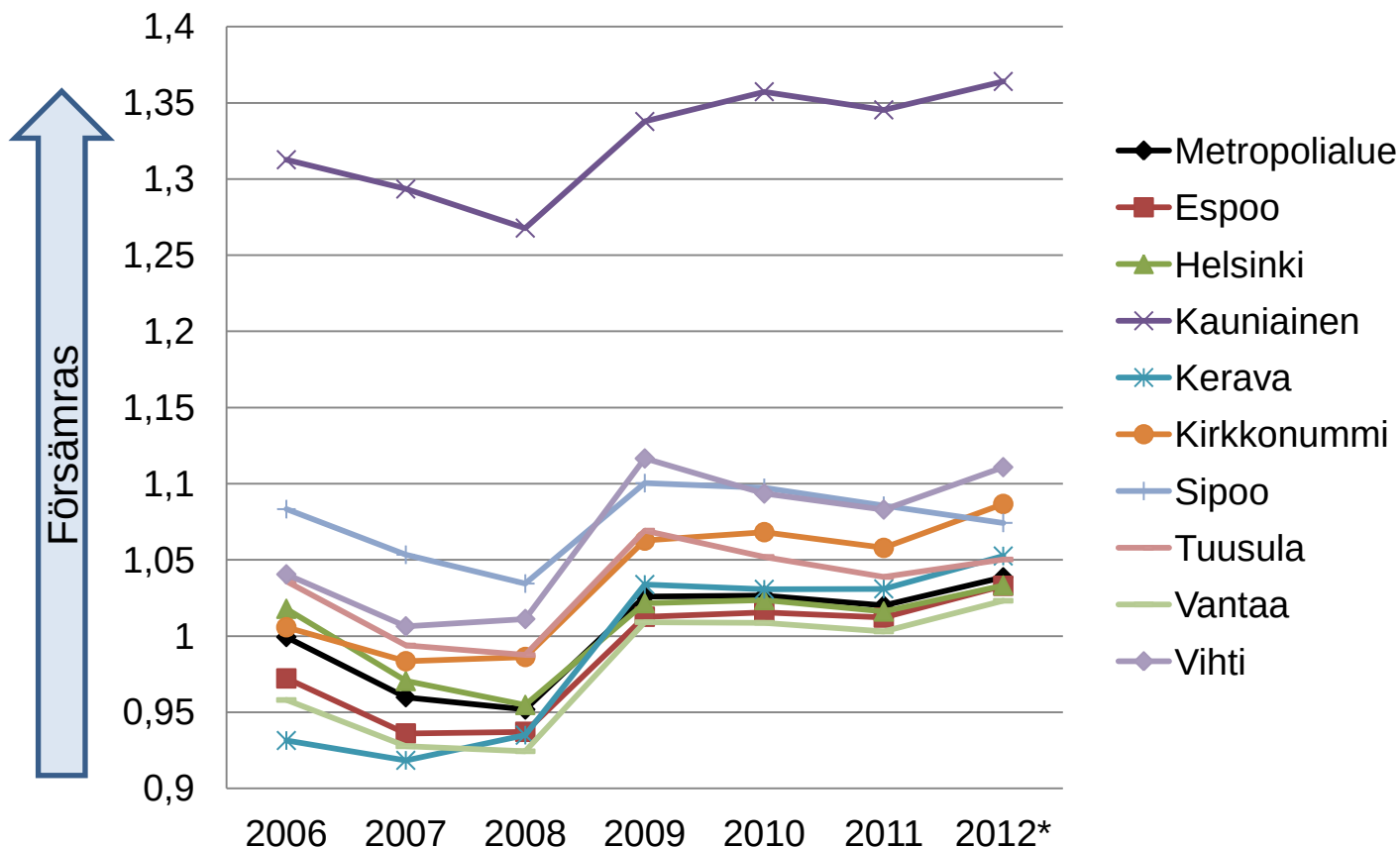
Källa: 1997–2012 Statistikcentralen. 2013 Basservicebudgeten 18.9.2013.

1) Skattefinansiering = skatteinkomster + driftsekonomin statsandelar (enligt kommunernas bokslut).

Källä: Kommunförbund

Ekonomisk försörjningskvot

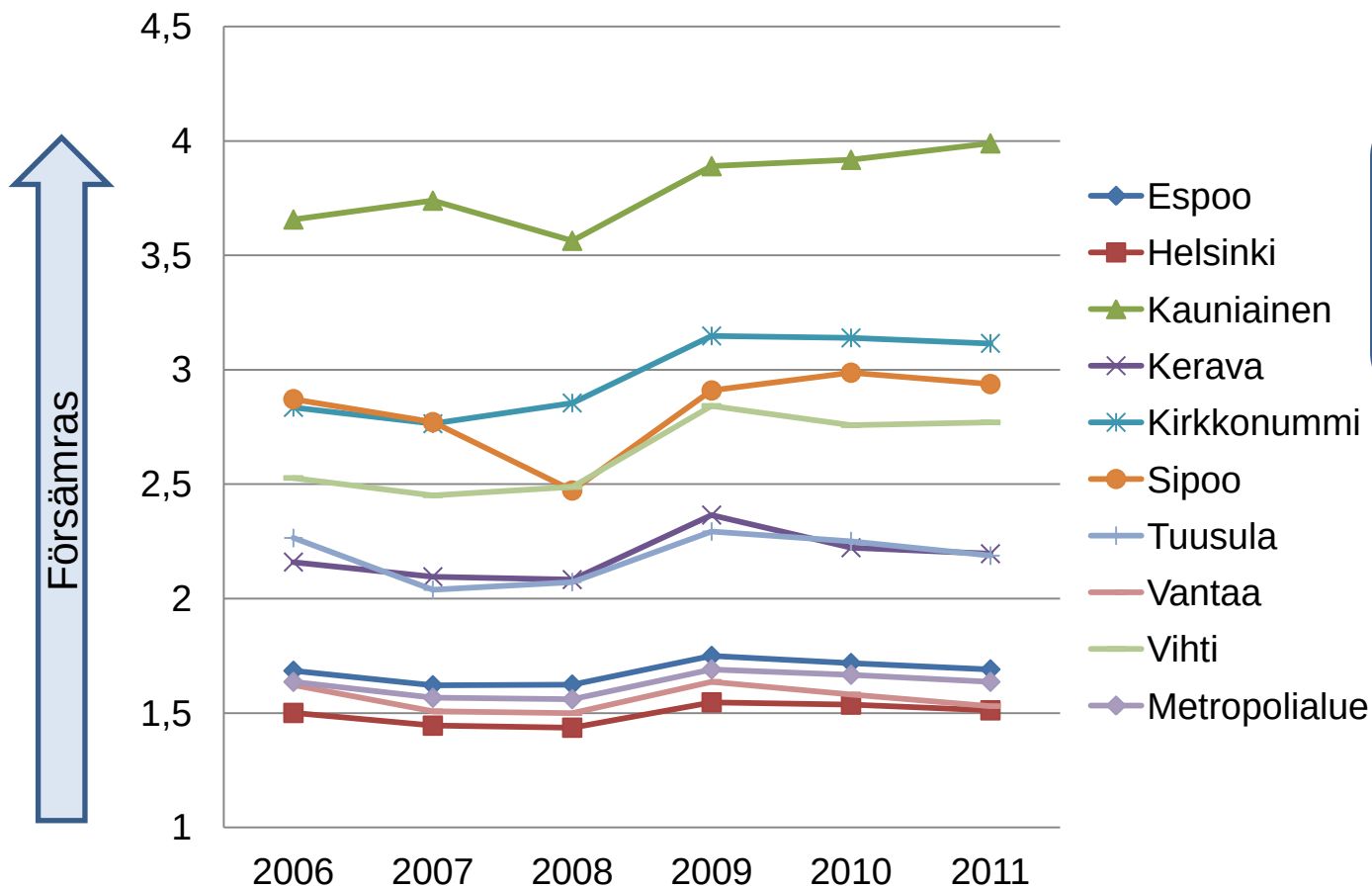
Sedan 2009 har antalet sysselsatta i förhållande till personer utanför arbetskraften och arbetslösa sjunkit i alla kommuner på metropolområdet.

De stora städerna, Helsingfors, Esbo och Vanda, har en större bärkraft än kranskommunerna

Metropolområdets kärnstäder bär upp den ekonomiska försörjningskvoten för hela området.

Ekonomisk försörjningskvot = ((personer utanför arbetskraften + arbetslösa/sysselsatta)

Privat försörjningskvot

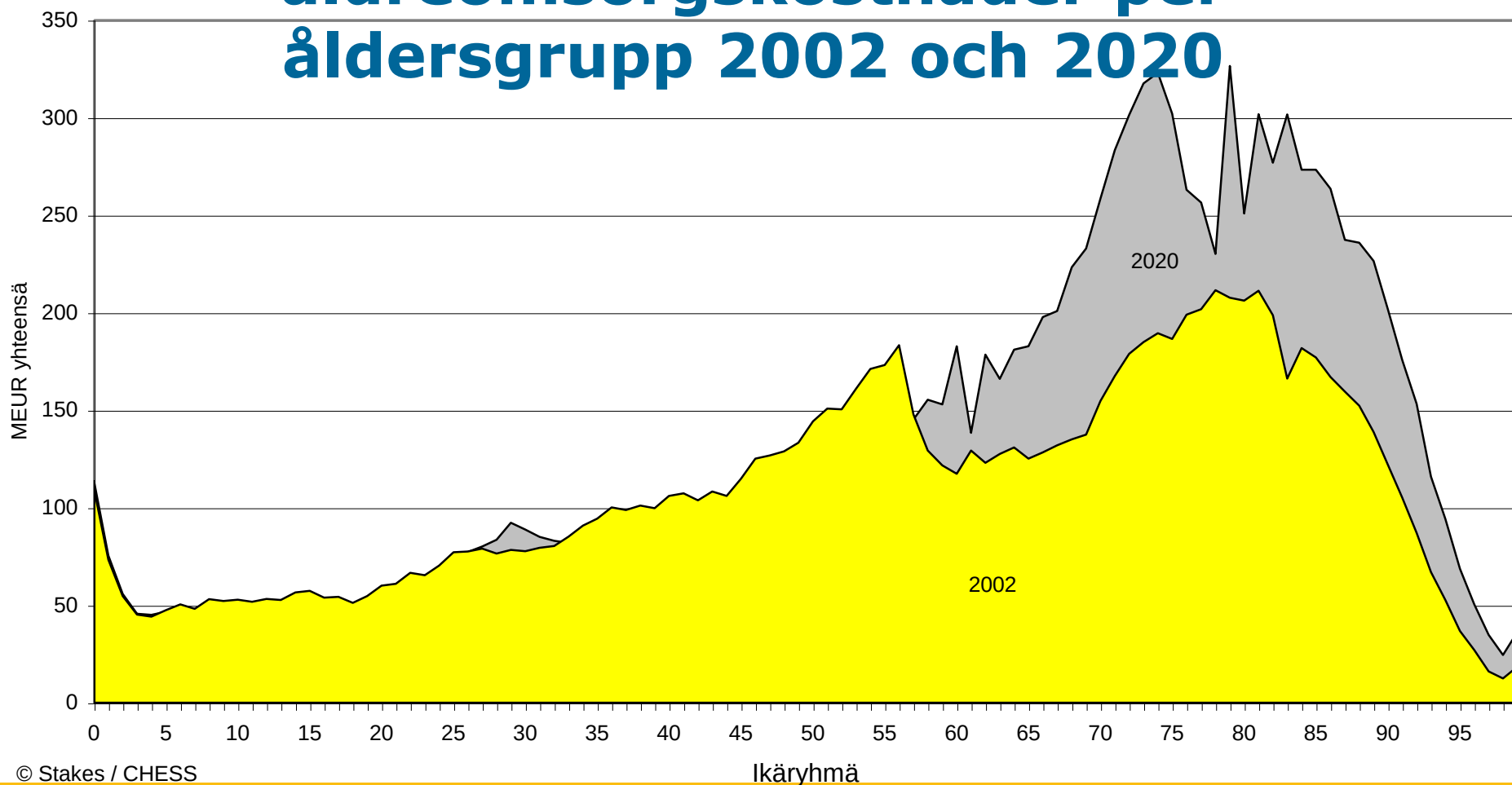

Fram till 2030 behöver Finland 200 000 fler arbetstillfällen i den privata sektorn (McKinsey 2010)

Metropolområdets och framförallt de tre kärnstädernas utveckling är central för Finland

Privat försörjningskvot = (personer utanför arbetskraften + arbetslösa + offentliganställda [kommun + stat] / privatanställda (inkl. företagare))

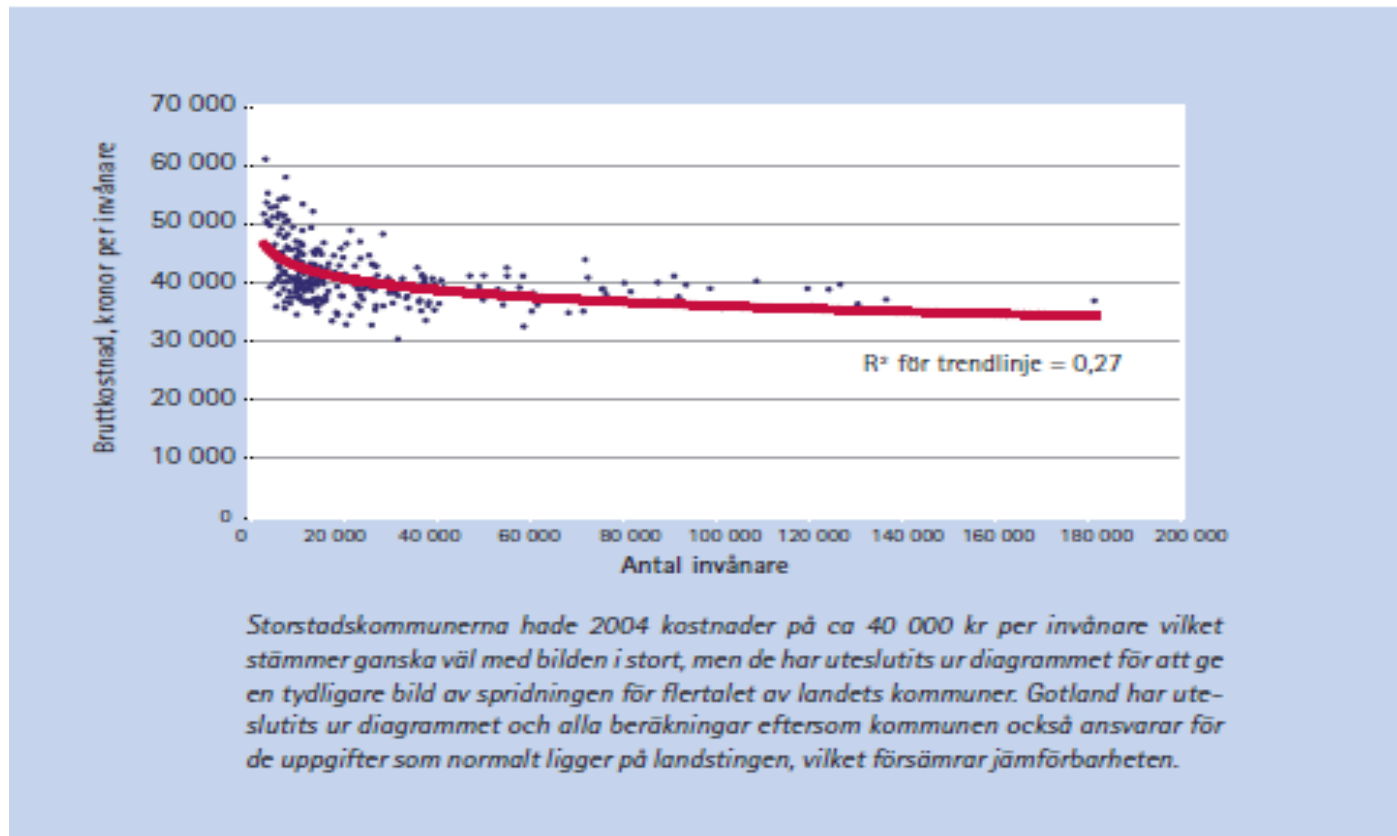
Hälsovårds- och äldreomsorgskostnader per åldersgrupp 2002 och 2020

© Stakes / CHESS

Förhållandet mellan kommunens invånarantal och kostnaderna för serviceproduktion (per invånare)

Diagram 2: Justerad bruttokostnad per invånare för obligatoriska verksamheter ställd mot invånarantal, 2004. Källa: SCB.

Källa: SCB 2014

Uppfyllelse av kriskommunkriterier 2013

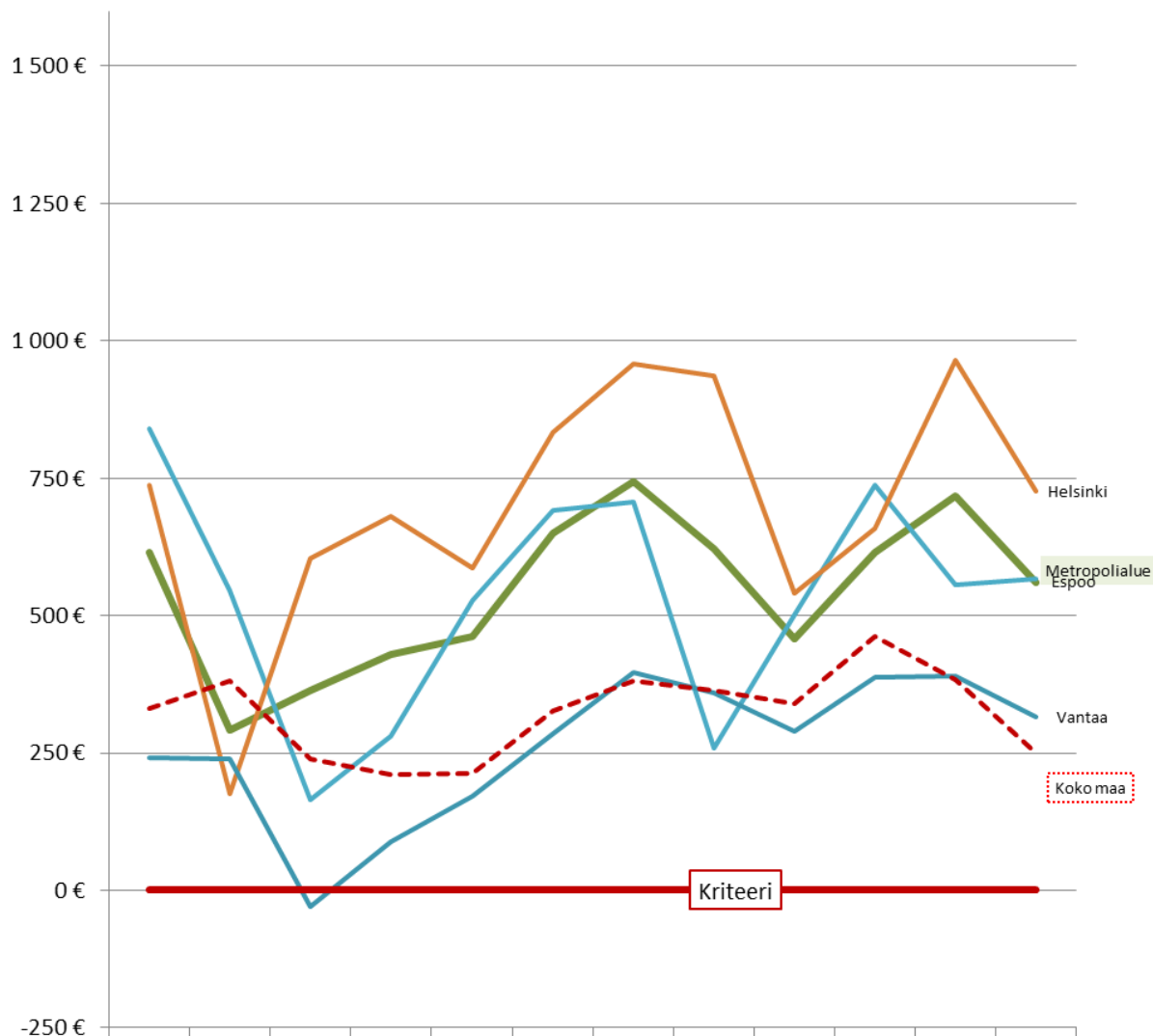
	Gränsvärde	Esbo	Helsingfors	Grankulla	Kervo	Kyrkslätt	Sibbo	Tusby	Vanda	Vichtis
Årsbidrag, €/inv	< 0	632	772	668	509	184	364	330	522	185
Inkomstskattesats	> 19,89	17,75	18,50	16,50	18,75	19,00	19,25	19,25	19,00	19,50
Skulder, €/inv	> 3830*	1299	2446	110	1335	2351	2791	893	4794	2661
Ackumulerat underskott, €/inv (överskott)	< 0	1404	4746	4325	2737	635	488	1281	1812	367
Soliditet, %	< 50 %	81,6 %	76,2 %	91,0 %	77,3 %	39,6 %	58,0 %	72,6 %	41,8 %	39,8 %
Relativ skuldsättning, %	> 50 %	33,7 %	44,4 %	13,0 %	33,2 %	58,2 %	63,0 %	31,1 %	88,3 %	62,1 %

*preliminärt

Negativt årsbidrag är ett av
kriskommunkriterierna

Källa: Statistikcentralen
Löpande priser (ej
deflaterade)
Kommunindelning 2013

Årsbidraget anger beloppet
av intern tillförda medel för
investeringar, amorteringar
och placeringar efter att de
löpande utgifterna har
betalats.

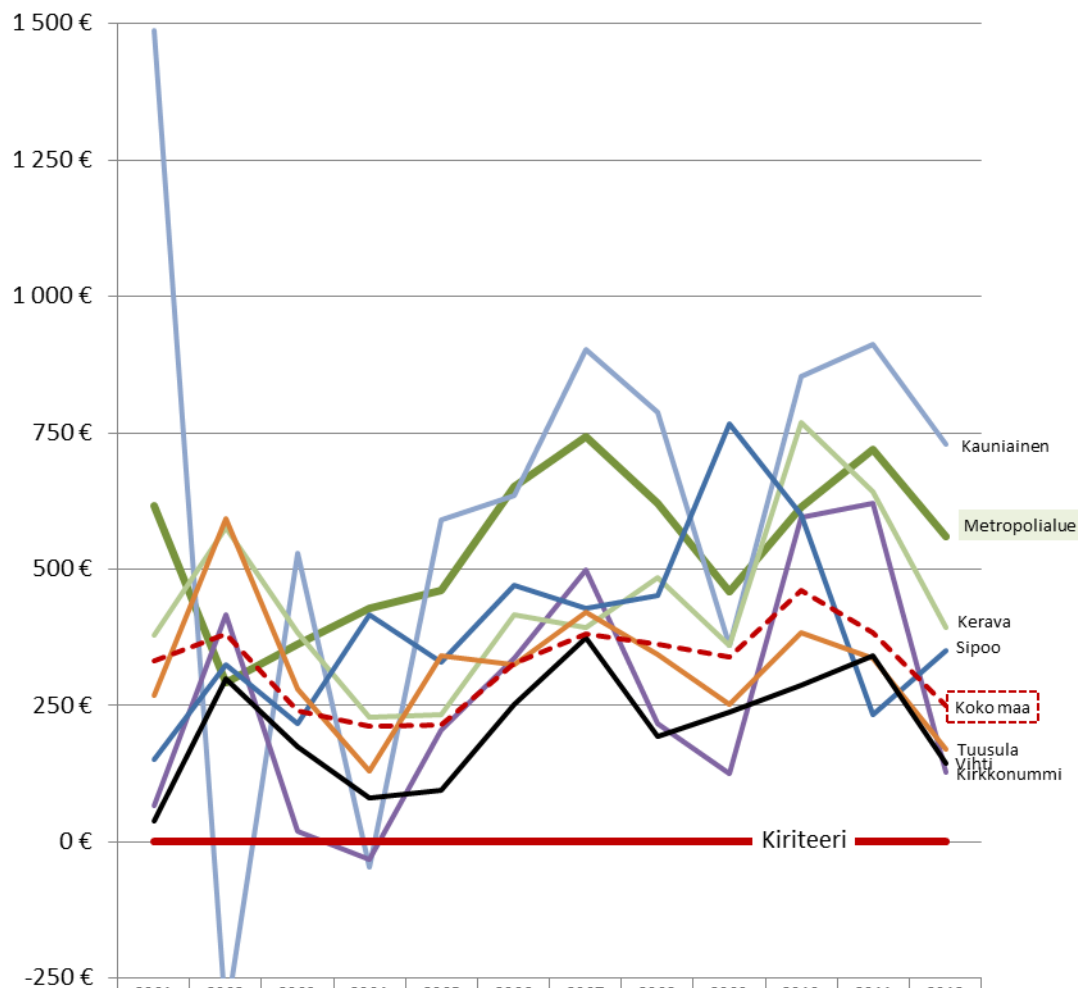

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Metropolialue	615	292	363	429	462	650	743	621	459	615	719	561
Espoo	840	545	166	281	527	691	707	258	501	738	557	566
Helsinki	738	176	604	681	587	834	958	936	541	659	965	727
Vantaa	242	239	-29	89	171	285	396	359	289	387	389	315
Koko maa	331	381	240	211	213	327	382	363	340	461	384	249
Kriteeri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Negativt årsbidrag är ett av
kriskommunkriterierna

Källa: Statistikcentralen
Löpande priser (ej
deflaterade)
Kommunindelning 2013

Årsbidraget anger beloppet
av intern tillförda medel för
investeringar, amorteringar
och placeringar efter att de
löpande utgifterna har
betalats.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Metropolialue	615	292	363	429	462	650	743	621	459	615	719	561
Kauniainen	1488	-323	529	-46	591	635	903	789	360	853	912	729
Kirkkonummi	66	417	19	-32	205	337	500	217	124	594	620	127
Kerava	379	577	384	230	234	416	394	485	359	770	642	393
Sipoo	152	326	216	417	329	471	428	452	766	601	233	352
Tuusula	268	593	281	129	342	325	421	344	251	384	337	169
Vihti	39	299	175	81	95	253	374	194	239	288	340	144
Koko maa	331	381	240	211	213	327	382	363	340	461	384	249
Kriteeri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Lånebelopp €/invånare

Kriskommunkriterier:

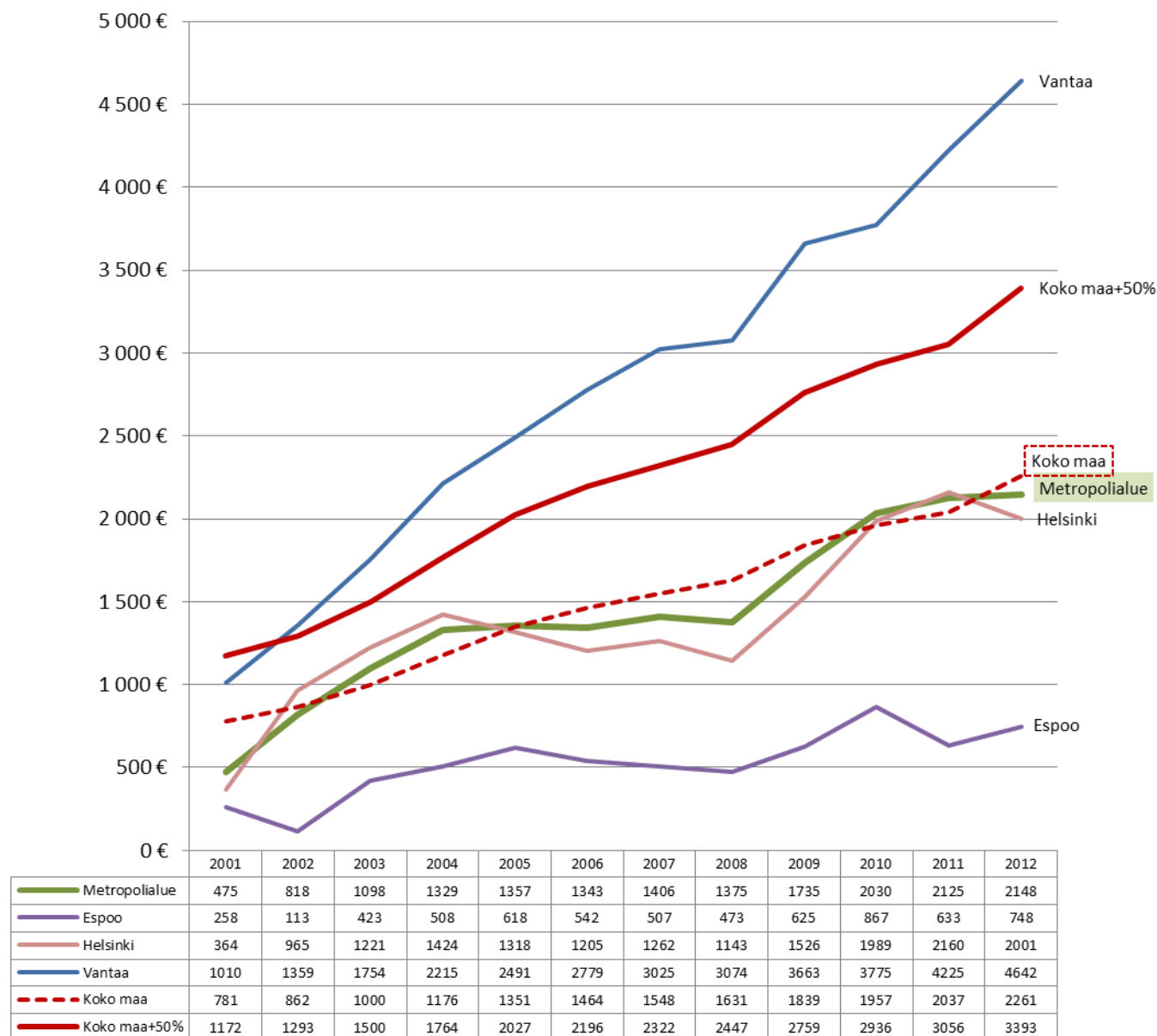
Lånebeloppet per invånare överskrider det genomsnittliga lånebeloppet för alla kommuner med minst hälften

Källa: Statistikcentralen

Löpande priser (ej deflaterade)
Kommunindelning 2013

Lånebeloppet består av räntebärande främmande kapital (kort- och långfristig). I uträkningen minskas beloppet med förskott på främmande kapital samt leverantörs-, interims- och andra skulder. Siffrorna inkluderar de kommunala affärsverkens lån, men inte de kommunalt ägda bolagens lån. Därför påverkas kommunens lånebelopp av hur kommunens uppgifter är organiserade och beloppet är inte alltid jämförbart mellan kommunerna.

Esbo, Helsingfors och Vanda

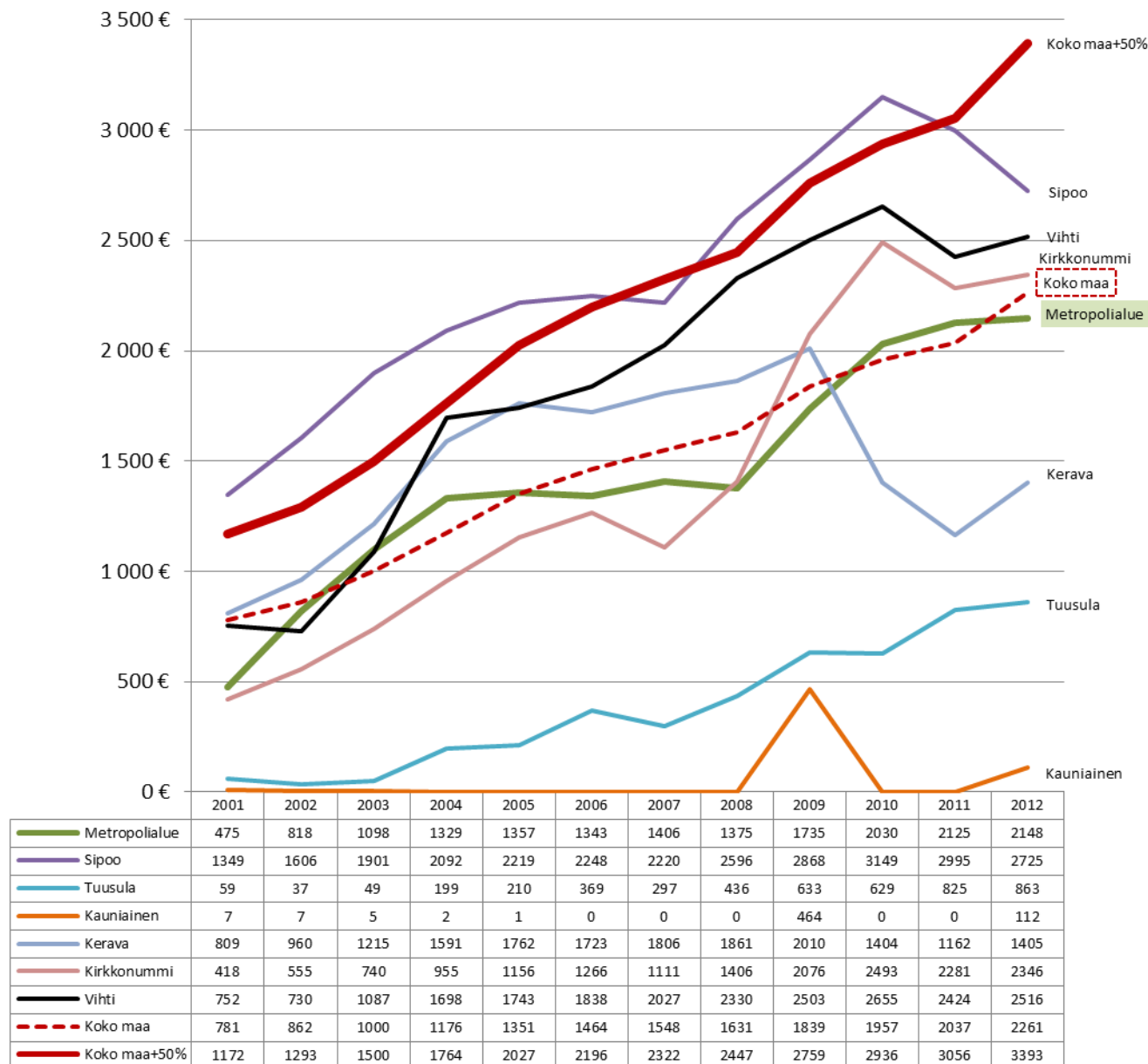
Kriskommunkriterier:

Lånebeloppet per invånare överskrider det genomsnittliga lånebeloppet för alla kommuner med minst hälften

Källa: Statistikcentralen

Löpande priser (ej deflaterade)
Kommunindelning 2013

Lånebeloppet består av räntebärande främmande kapital (kort- och långfristigt). I uträkningen minskas beloppet med förskott på främmande kapital samt leverantörs-, interim- och andra skulder. Siffrorna inkluderar de kommunala affärsverkens lån, men inte de kommunalt ägda bolagens lån. Därför påverkas kommunens lånebelopp av hur kommunens uppgifter är organiserade och beloppet är inte alltid jämförbart mellan kommunerna.

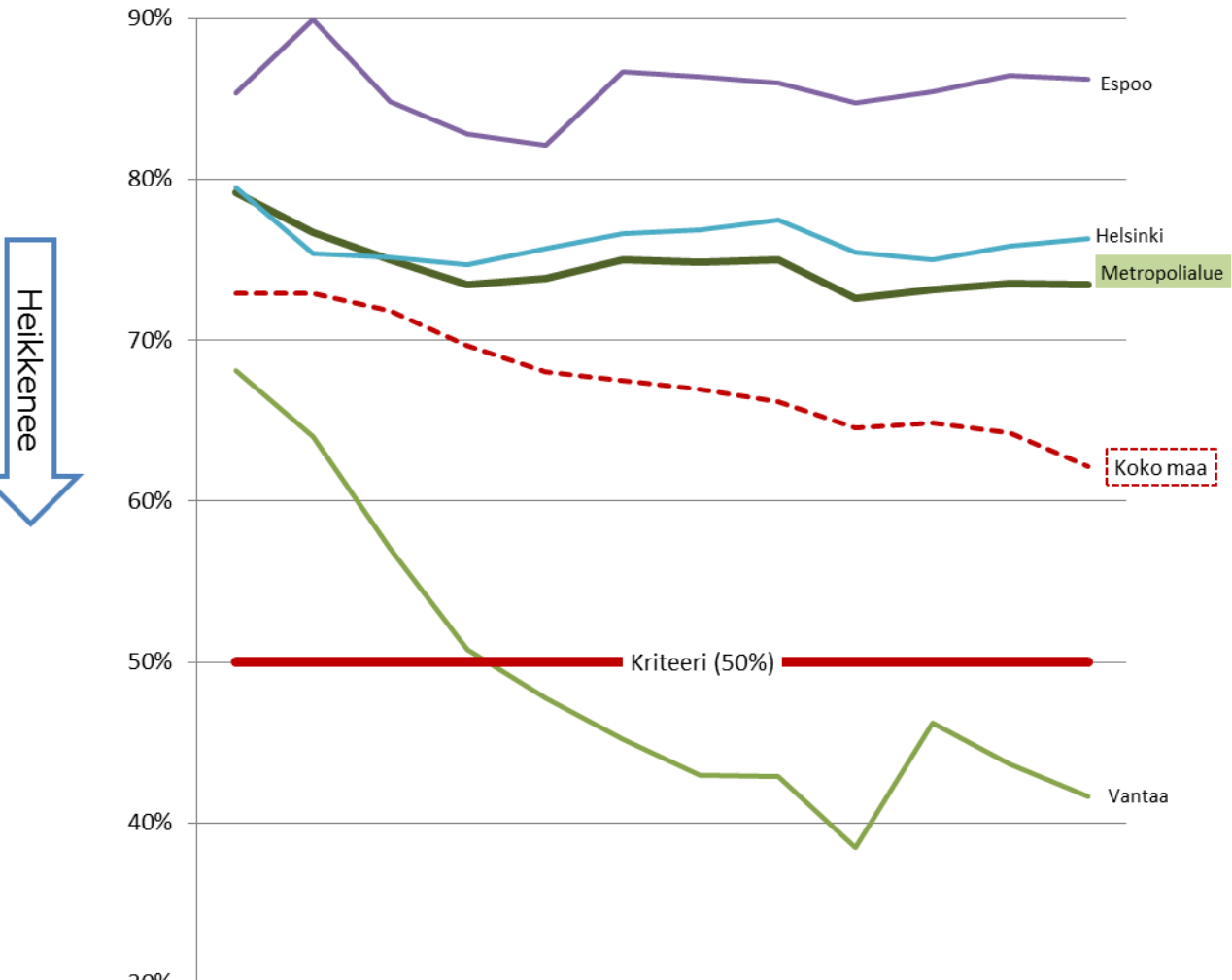
Kriskommunkriterier:
Eget kapital utgör mindre än hälften av tillgångarna

Källa: Statistikcentralen
Löpande priser (ej deflaterade)
Kommunindelning 2013

Nyckeltalet mäter kommunens solvens, underskottstålighet och förmåga att långsiktigt klara nya åtaganden.

Soliditet = $(\text{Eget kapital} + \text{Avskrivningsdifferens och frivilliga avsättningar}) / (\text{Totalt kapital} - \text{Erhållna förskott})$

Heikkenee

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Metropolialue	79 %	77 %	75 %	73 %	74 %	75 %	75 %	75 %	73 %	73 %	74 %	73 %
Espoo	85 %	90 %	85 %	83 %	82 %	87 %	86 %	86 %	85 %	86 %	87 %	86 %
Helsinki	80 %	75 %	75 %	75 %	76 %	77 %	77 %	77 %	76 %	75 %	76 %	76 %
Vantaa	68 %	64 %	57 %	51 %	48 %	45 %	43 %	43 %	38 %	46 %	44 %	42 %
Koko maa	73 %	73 %	72 %	70 %	68 %	68 %	67 %	66 %	65 %	65 %	64 %	62 %
Kriteeri (50%)	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %

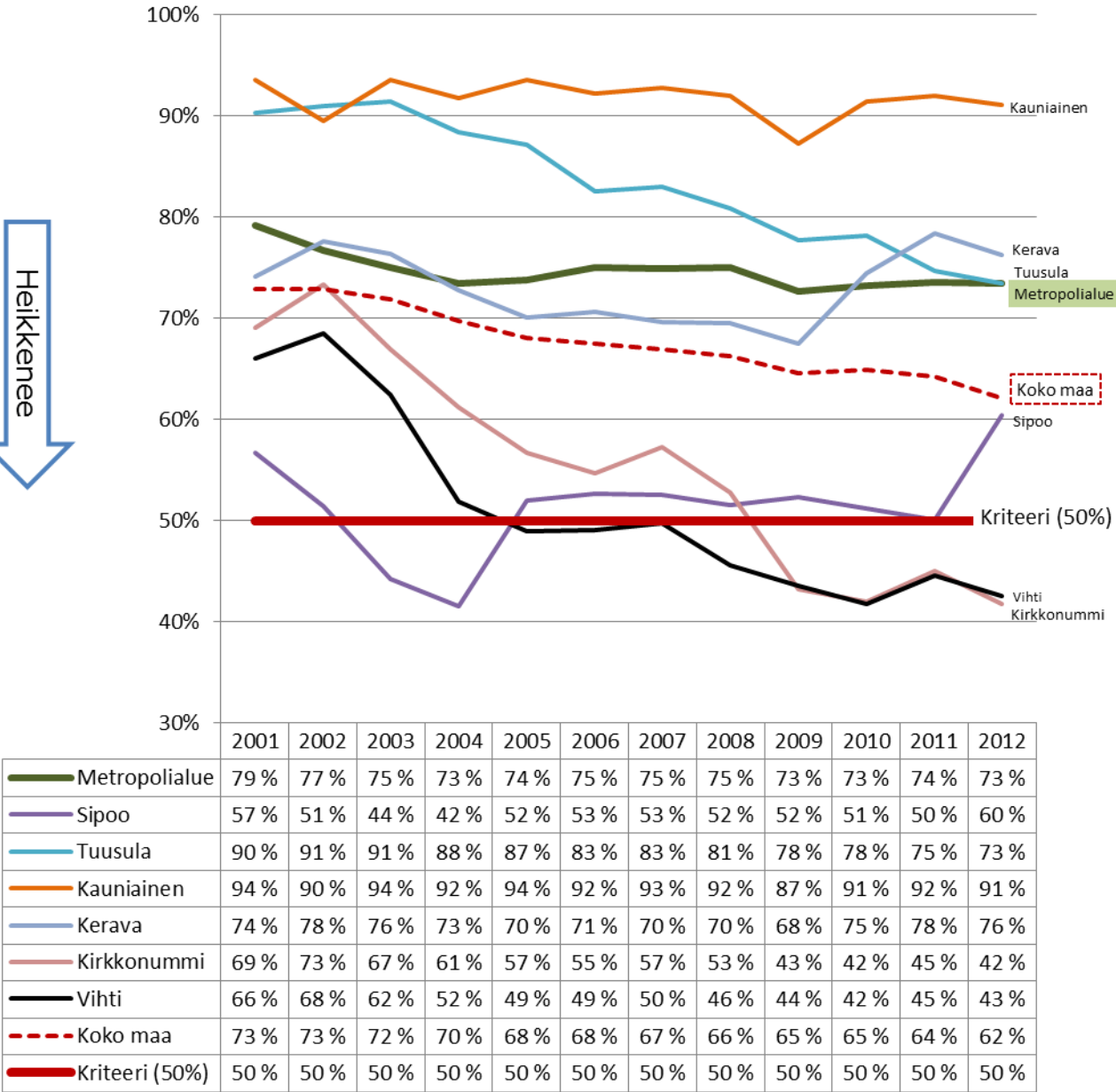
Kriskommunkriterier:
Eget kapital utgör mindre än hälften av tillgångarna

Källa: Statistikcentralen
Löpande priser (ej deflaterade)
Kommunindelning 2013

Nyckeltalet mäter kommunens solvens, underskottstålighet och förmåga att långsiktigt klara nya åtaganden.

Soliditet = (Eget kapital + Avskrivningsdifferens och frivilliga avsättningar) / (Totalt kapital - Erhållna förskott)

Heikkenee

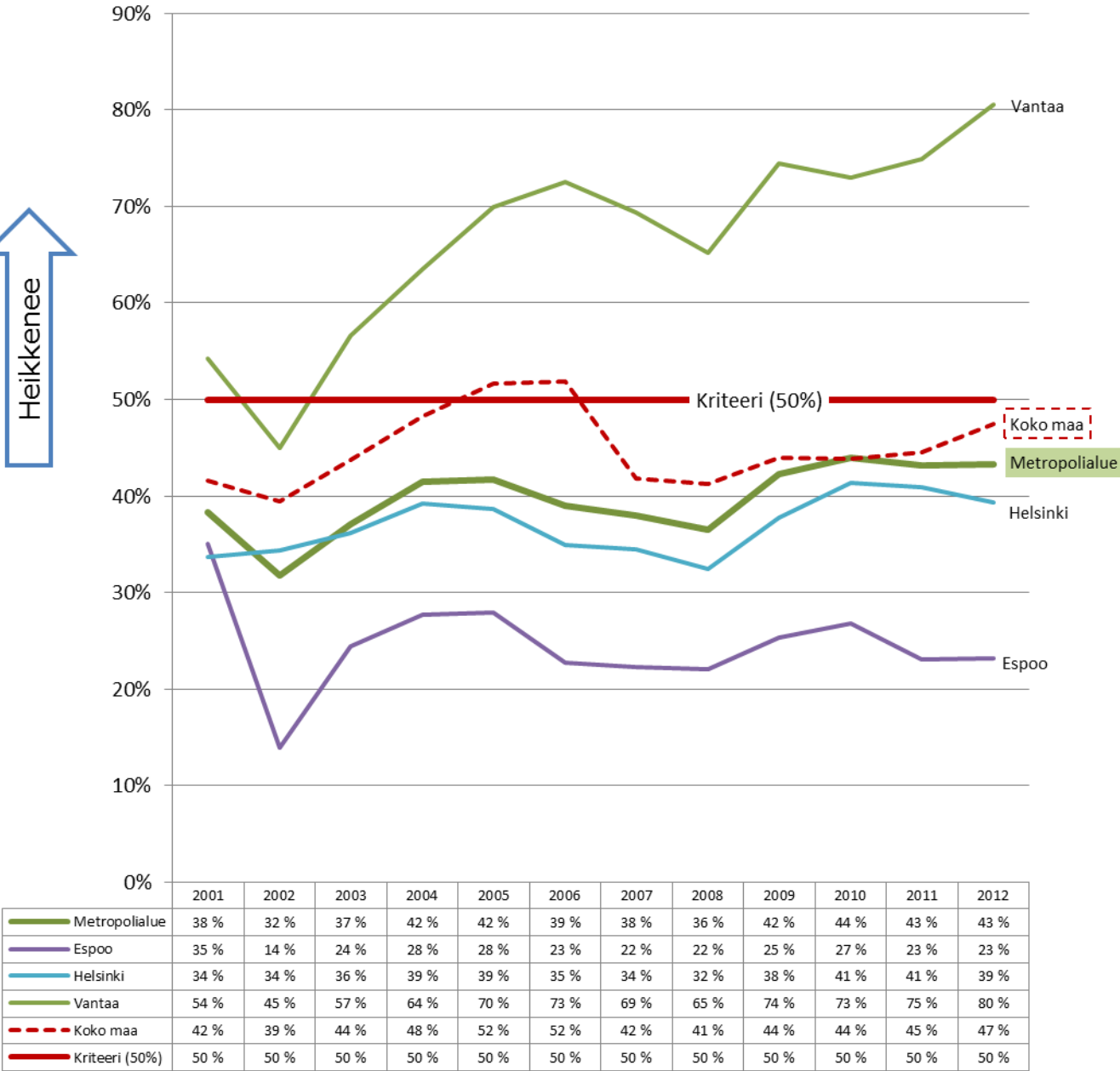
Kriskommunkriterier:
kommunens relativa
skuldsättning minst 50 %

Källa: Statistikcentralen
Löpande priser (ej
deflaterade)
Kommunindelning 2013

Nyckeltalet visar hur mycket
av räkenskapsperiodens
driftsinkomster som behövs
för återbetalning av
främmande kapital.

Relativ skuldsättning =
(Främmande kapital - Erhållna
förskott) / Driftsinkomster
(driftsinkomster är
verksamhetsintäkter,
skatteinkomster och
driftsekonomin statsandelar.)

Heikkenee

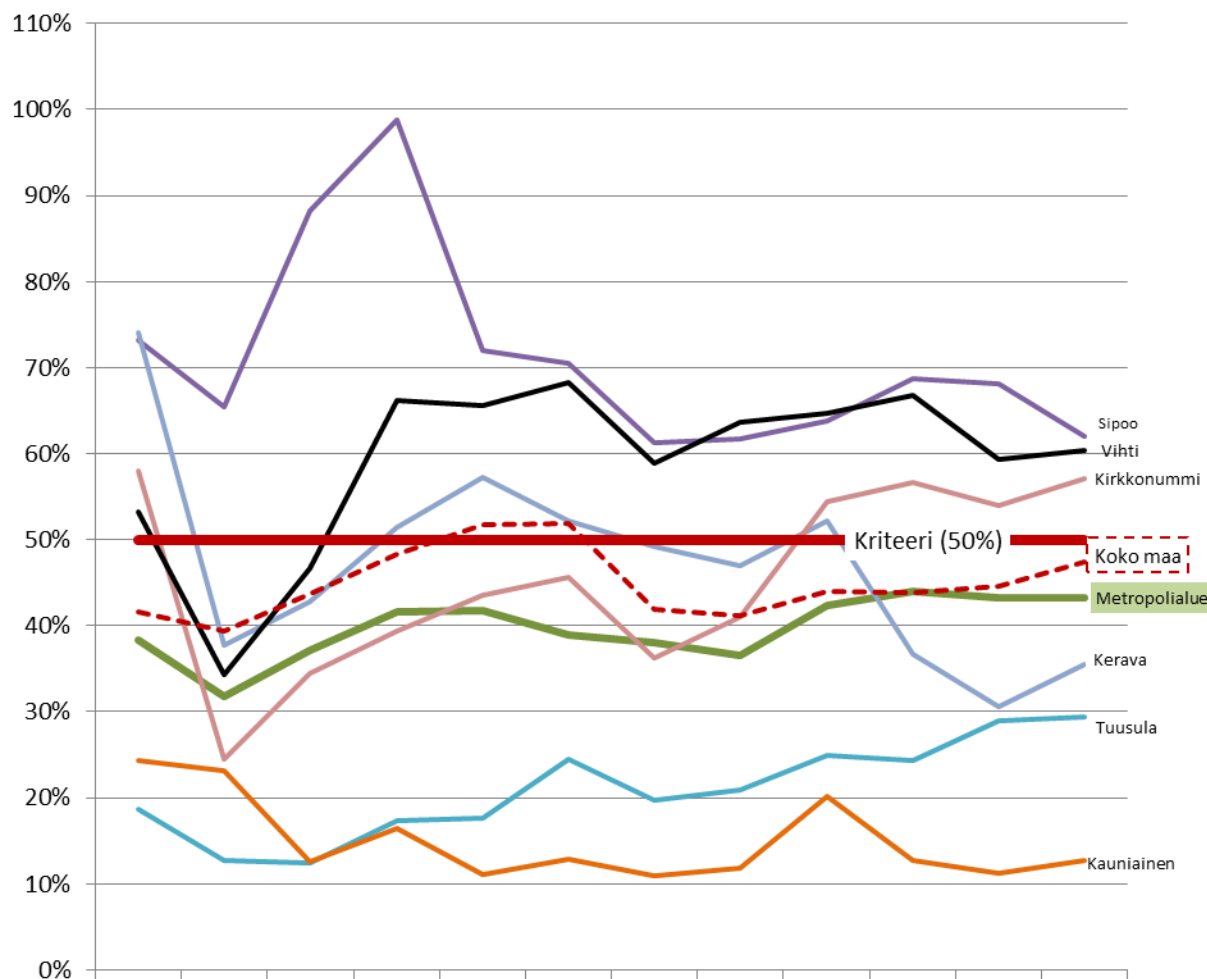

Kriskommunkriterier:
kommunens relativa
skuldsättning minst 50 %

Källa: Statistikcentralen
Löpande priser (ej
deflaterade)
Kommunindelning 2013

Nyckeltalet visar hur mycket
av räkenskapsperiodens
driftsinkomster som behövs
för återbetalning av
främmande kapital.

Relativ skuldsättning =
(Främmande kapital - Erhållna
förskott) / Driftsinkomster
(driftsinkomster är
verksamhetsintäkter,
skatteinkomster och
driftsekonomin statsandelar.)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Metropolialue	38 %	32 %	37 %	42 %	42 %	39 %	38 %	36 %	42 %	44 %	43 %	43 %
Sipoo	73 %	65 %	88 %	99 %	72 %	70 %	61 %	62 %	64 %	69 %	68 %	62 %
Tuusula	19 %	13 %	12 %	17 %	18 %	24 %	20 %	21 %	25 %	24 %	29 %	29 %
Kauniainen	24 %	23 %	12 %	16 %	11 %	13 %	11 %	12 %	20 %	13 %	11 %	13 %
Kerava	74 %	38 %	43 %	51 %	57 %	52 %	49 %	47 %	52 %	37 %	31 %	35 %
Kirkkonummi	58 %	24 %	34 %	39 %	44 %	46 %	36 %	41 %	54 %	57 %	54 %	57 %
Vihti	53 %	34 %	47 %	66 %	66 %	68 %	59 %	64 %	65 %	67 %	59 %	60 %
Koko maa	42 %	39 %	44 %	48 %	52 %	52 %	42 %	41 %	44 %	44 %	45 %	47 %
Kriteeri (50%)	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %

Kriskommunkriterier:

Balansräkningen uppvisar ett
akkumulerat underskott

För utredningsområdets kommuner
är det totala ackumulerade
underskottet 2 331 €/invånare
2012.

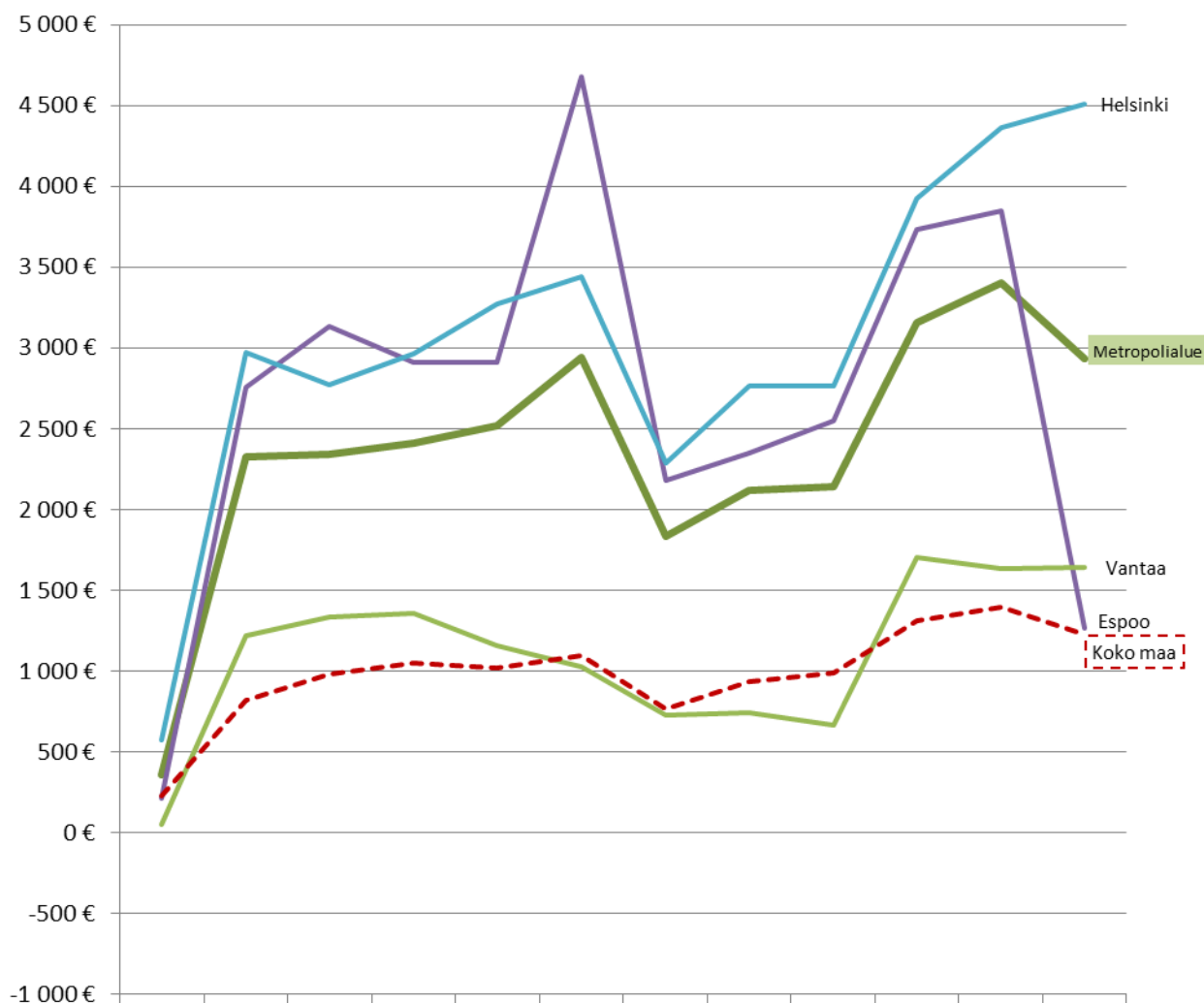
Skärpt underskottskriterium: i näst
sista bokslutet får det
ackumulerade underskottet vara
högst 500 euro och i det senaste
bokslutet högst 1 000 euro per
invånare

-> tillräckligt för ett
bedömningsförfarande

Källa: Statistikcentralen
Löpande priser (ej deflaterade)
Kommunindelning 2013

Över-/underskottet beräknas
genom att årsbidraget minskas
med bl.a. avskrivningar och
extraordinära kostnader

Esbo, Helsingfors och Vanda

Kriskommunkriterier:

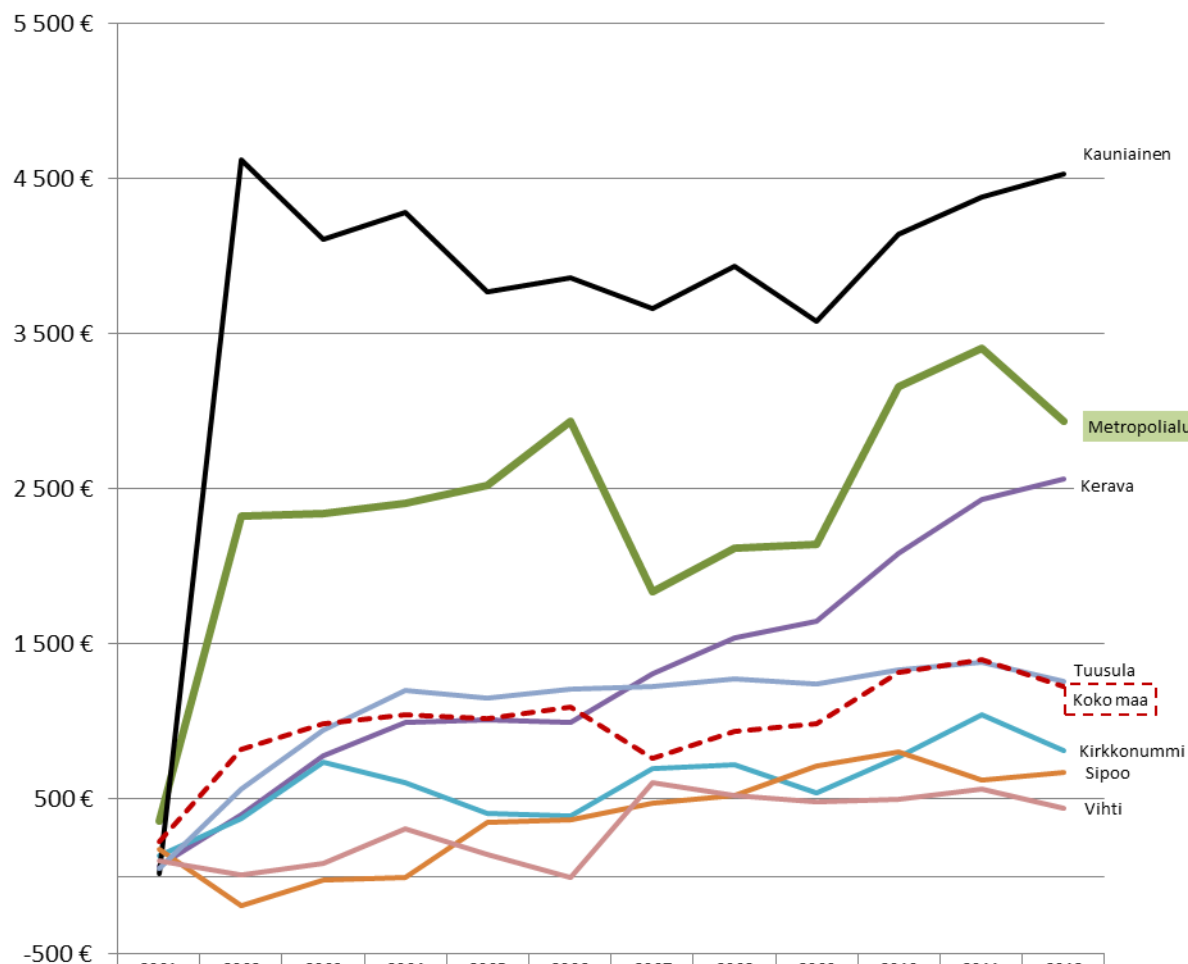
Balansräkningen uppvisar ett
akkumulerat underskott

För utredningsområdets kommuner
är det totala ackumulerade
underskottet 2 331 €/invånare
2012.

Skärpt underskottskriterium: i näst
sista bokslutet får det
ackumulerade underskottet vara
högst 500 euro och i det senaste
bokslutet högst 1 000 euro per
invånare
-> tillräckligt för ett
bedömningsförfarande

Källa: Statistikcentralen
Löpande priser (ej deflaterade)
Kommunindelning 2013

Över-/underskottet beräknas
genom att årsbidraget minskas
med bl.a. avskrivningar och
extraordinära kostnader

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Metropolialue	355	2322	2343	2409	2520	2938	1836	2118	2145	3156	3404	2936
Kerava	65	400	782	990	1012	992	1309	1542	1643	2086	2435	2560
Kirkkonummi	137	374	739	602	410	393	692	717	536	770	1044	812
Kauniainen	20	4624	4111	4285	3769	3865	3665	3935	3584	4142	4382	4528
Sipoo	173	-187	-26	-9	348	365	471	519	709	799	624	669
Tuusula	55	565	940	1204	1153	1210	1221	1271	1237	1329	1380	1261
Vihti	104	13	86	304	144	-4	604	524	485	494	565	437
Koko maa	227	821	982	1047	1020	1093	765	937	986	1314	1398	1224

12. Kommunens ekonomi – sammandrag

Central frågeställning: kan sammanslagning av kommuner på metropolområdet stärka områdets förmåga att långsiktigt hålla den kommunala ekonomin i balans och därmed främja konkurrenskraften och välfärden?

- Bedömningen av kommunsammanslagningarnas ekonomiska följder bör inte utgå från dagens sammanlagda nyckeltal för kommunerna utan från de dynamiska effekter som kan åstadkommas när kommunernas verksamhet omstruktureras.
- Ökning av kommunstorleken leder till resultat, om den nya kommunen kan påverka tjänsternas kostnadsstruktur dra nytta av de möjligheter som den nya strukturen ger.
- I stället för deloptimering, serviceshopping och att slå vakt om särintressen behöver man beakta metropolområdets helhetsintresse.
- Kostnaderna för förvaltning och serviceproduktion på metropolområdet kan minskas betydligt genom kommunsammanslagningar.

FINANSMINISTERIET

Preliminära fördelar/möjligheter och nackdelar/risker vid ändring av kommunstrukturen

METROPOL
UTREDNINGEN

Preliminära fördelar/möjligheter och nackdelar/risker vid ändring av kommunstrukturen

Omvärldsförändringar, framtidsutmaningar	Fördelar/möjligheter	Nackdelar/risker
1. Demografiska förändringar	Det bästa sättet att trygga tjänsternas tillgänglighet och kvalitet när befolkningen åldras, flyttningsrörelsen intensifieras och försörjningskvoten försämras är att samla kommunernas resurser och skapa produktivetsfördelar genom att eliminera dubbelarbete och integrera planering och beslut sfattande som gäller hela området.	Om man inte kan reagera på förändringstrenderna måste servicen skäras ner och/eller skatterna höjas. Dagens kommunstruktur upprätthåller selektiva flyttningsrörelser som leder till segregation och koncentrerat av problem med utsatthet.
2. Finlands internationella konkurrenskraft	I trycket av den internationella konkurrensen behöver metropolområdet samla resurserna för att framgångsrikt kunna konkurrera med metropoler som har större resurser och bli en motor för hela Finland.	Om huvudstaden inte kan locka internationella investeringar och aktörer till Finland, drabbar det landets ekonomi som helhet.
3. Skapa gynnsamma förhållanden	När planeringen och beslutsfattandet i en kommun omfattar dess pendlingsområde möjliggörs en heltäckande, långsiktig och resurseffektiv verksamhet. Kommunsammanslagningarna öppnar möjligheter att modernisera hela förvaltningssystemet och -kulturen. Området ska ha den bästa möjliga förvaltningsmiljön.	Hundratals miljoner euro i potentiella besparingar från integration av datasystem, nät och tjänster samt digitalisering av serviceproduktion går förlorade. Deloptimering och resursslöseri äventyrar tjänsternas tillgänglighet och kvalitet.

Preliminära fördelar/möjligheter och nackdelar/risker vid ändring av kommunstrukturen

Metropolområdets helhetsintresse	Fördelar/möjligheter	Nackdelar/risker
4. Funktionell helhet	Bättre motsvarighet mellan den administrativa indelningen av området och invånarnas aktivitetsområde. Förutsättningarna att utveckla området som en funktionell helhet förbättras.	Helheten är mycket stor och för att dra nytta av potentialen krävs omfattande förnyelse av förvaltningen och tillvägagångssätten samt en stor mängd kompetens.
5. Social hållbarhet och segregation	Bättre förutsättningar att vidta sammanhållna åtgärder som stärker den sociala hållbarheten och förebygger skadlig segregation.	Det kan bli svårt att nå en samsyn om vilka åtgärder som krävs för att stärka den sociala hållbarheten och förhindra skadlig segregation.
6. Markanvändning, trafik, miljö	Väsentligt bättre förutsättningar att förverkliga regionala MAL-, energi- och klimatmål. Skapar bättre möjligheter att förtäta samhällsstrukturen och effektivisera markanvändningen.	Det är inte självklart att riktlinjerna för utveckling av samhällsstrukturen utgår från ett helhetsperspektiv, inte ens i en helt ny kommun.
7. Bostäder	Problemet med en osund bostadsmarknad kan angripas genom att man samlar resurserna och fattar beslut på regional nivå med beaktande av områdets helhetsintresse.	Möjliga risker är regionaliseringsovilja hos nuvarande aktörer, långsamhet i förändringsskedet, bl.a. när det gäller att garantera ett tillräckligt tomtutbud, och de gamla kommungränsernas inverkan.

Preliminära fördelar/möjligheter och nackdelar/risker vid ändring av kommunstrukturen

Kommunernas möjligheter att förnya sig och förnyelsens nödvändighet	Fördelar/möjligheter	Nackdelar/risker
8. Ordnande och produktion av tjänster	Dubbelarbete elimineras, servicenäten samordnas, produktiviteten ökar, valmöjligheterna blir fler, digitalisering av tjänster och integration av datasystem	När befolkningen åldras äventyras de skattefinansierade tjänsternas tillgänglighet och kvalitet, om resurserna inte allokeras gemensamt på hela metropolområdet.
9. Civilsamhället och deltagande	Den nya strukturen möjliggör utveckling av administrationen och nya former av deltagande .	Processer för utveckling av administrationen kräver kompetens, vision, tid och andra insatser för att bli etablerade.
10. Samhällsstyrning och demokrati	Beslutsfattandet blir tydligare och den administrativa bördan lättar i den nya strukturen. Nya demokrati ska former kan tas i bruk.	Om man inte tar i bruk nya tillvägagångssätt och former för representativ demokrati, när demokrati och deltagande i den nya strukturen, försämrar såväl den representativa demokratis funktionssätt som medborgarnas möjligheter till direkt deltagande och påverkan.
11. Språkliga rättigheter	En tvåspråkig kommun kan trygga service på svenska och främmande språk genom att samla resurserna och koordinera verksamheten.	På starkt tvåspråkiga områden försämrar den svenskspråkiga servicen inom administrativa och andra tjänster utan en stark satsning på att upprätthålla svenskan.
12. Kommunens ekonomi	Genom att samla resurserna kan man öka produktiviteten, hålla ekonomin i balans och trygga tjänsternas tillgänglighet och kvalitet på hela metropolområdet. När kommunenheten är större blir den inte lika konjunkturberoende.	Fördelarna är beroende av den nya kommunens förmåga att hantera förändringarna i den ekonomiska hushållningen och i organiseringen av förvaltningen.

FINANSMINISTERIET

Preliminära riktlinjer

METROPOL
UTREDNINGEN

Preliminära riktlinjer

- *En förutsättning för metropolområdets och hela Finlands framgång är att de tre städerna på metropolens kärnområde lyckas gemensamt.*
- *Det bästa sättet att stärka de viktigaste framgångsfaktorerna med tanke på metropolområdets helhetsintresse är att slå samman huvudstadsregionstäderna **Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda samt Sibbo** till en ny kommun, metropolstaden. Därmed förebyggs också att huvudstadsregionen spjälks itu funktionellt och socialt.*
- *Det bästa sättet att dra full nytta av tillväxtpotentialen hos det nationellt mycket viktiga Aviapolisområdet är att överföra Tusby södra del till metropolstaden.*
- *En samling av resurserna i metropolområdets kranskommuner som ett resultat av kommunindelningsutredningen i Mellan-Nyland skulle med avsikt på regionens helhetsintresse vara av största betydelse. Ifall detta visar sig omöjligt, vore en sammanslagning av Tusby, Kervo och Träskända i vart fall ett steg framåt.*
- *Kyrkslätt och Vichtis utgör en viktig del av metropolstadens expanderande kransområde. Samling av resurserna behövs även i Västnyland. Sammanslagning av Vichtis och Kyrkslätt skulle stödja detta mål.*

Metropolikaupunki

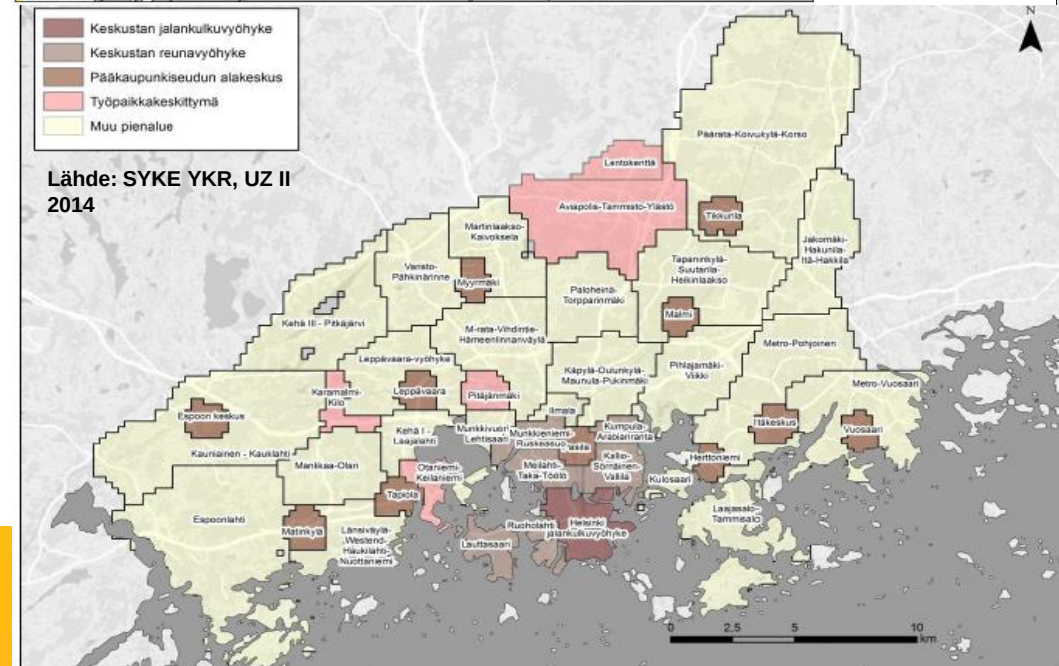
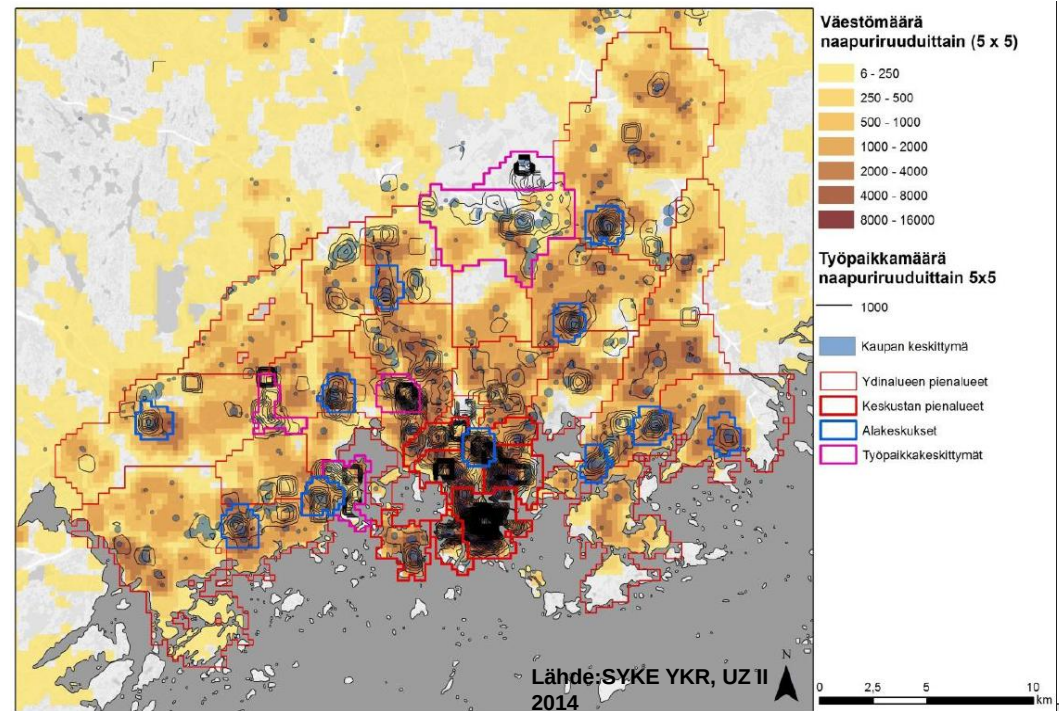
Den framtida kommunstrukturen

- Esbo-Helsingfors-Grankulla-Sibbo-Vanda
- Hela företagszonen runt Helsingfors-Vanda flygplats (Aviapolis) blir en del av metropolstaden
- Kyrkslätt-Vichtis (+Lojo m.fl.)
- Kervo-Tusby (+Hyvinge-Träskända-Mäntsälä-Nurmijärvi-Borgnäs)

En metropolstad med flera centra

- Metropolstaden har flera centra. På en strategisk nivå fungerar kommunen som en enda helhet. Närtjänster och det kommunala beslutsfattandet som gäller dem kan däremot decentraliseras närmare invånarnas dagliga livsmiljö. De sekundärcentra med omgivande funktionella zoner som sålunda uppstår, är oberoende av de tidigare kommungränserna.
- På basen av Finlands miljöcentrals (SYKÈ) analyser av geografiska data (YKR, UZ II 2014) är de sekundärcentra, som på metropolens kärnområde uppfyller kriterierna för flercenterstruktur gällande befolkning, arbetsplatser och komersiella tjänster för tillfället Esbo centrum – Gran-kulla, Hertonäs, Östra centrum, Alberga, Malm, Mattby, Myrbacka, Böle, Hagalund, Dickursby och Nordsjö.
- I sibbo, som en del av metropolstaden, kan Nickby och Söderkulla i framtiden utvecklas till motsvarande sekundärcentra.

FINANSMINISTERIET

Processens förlopp

Hur framåt?

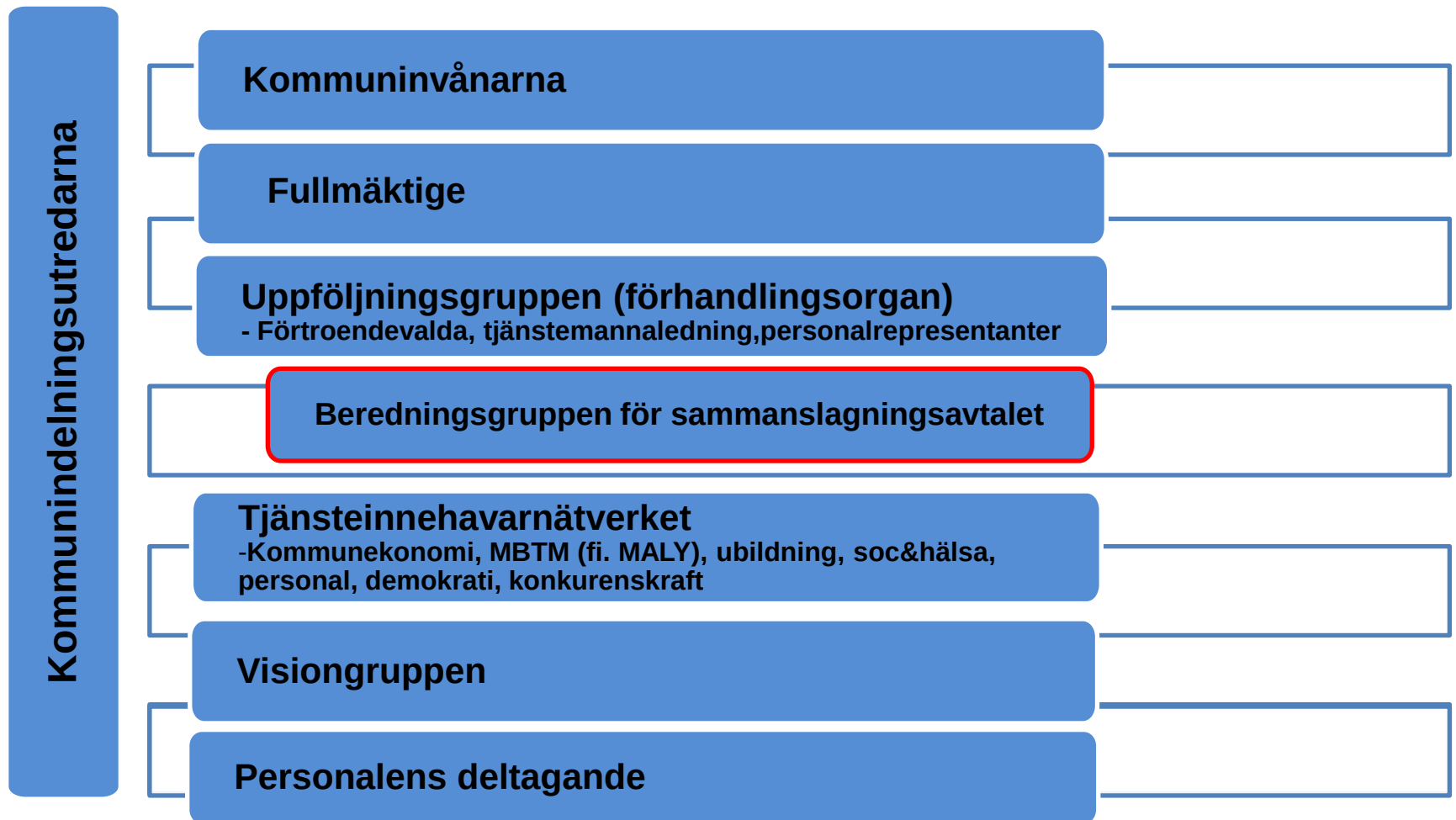

METROPOL
UTREDNINGEN

Processens fortsättning

- Esbo, Grankulla, Helsingfors, Sibbo och Vanda
 - Bildas en beredningsgrupp med stads- och kommundirektörerna för att bereda sammanslagningsavtalet under kommunindelarnas ledning
 - Gruppen sammankommer veckorna 25, 33, 35 och 38 samt vid behov vid andra tidpunkter
 - Den första utkastversionen av avtalet är tillhanda på uppföljningsgruppens möte den 2.9.
- Kyrkslätt och Vichtis
 - Sondering inleds för att samla resurser i västra Nyland.
- Tusby och Kervo
 - Utredningen som görs av kommnerna i Mellersta Nyland understöds
 - Sondering inleds av att överföra Tusbys södra del (Aviapolis – området) till Metropolstaden.

Organiseringen

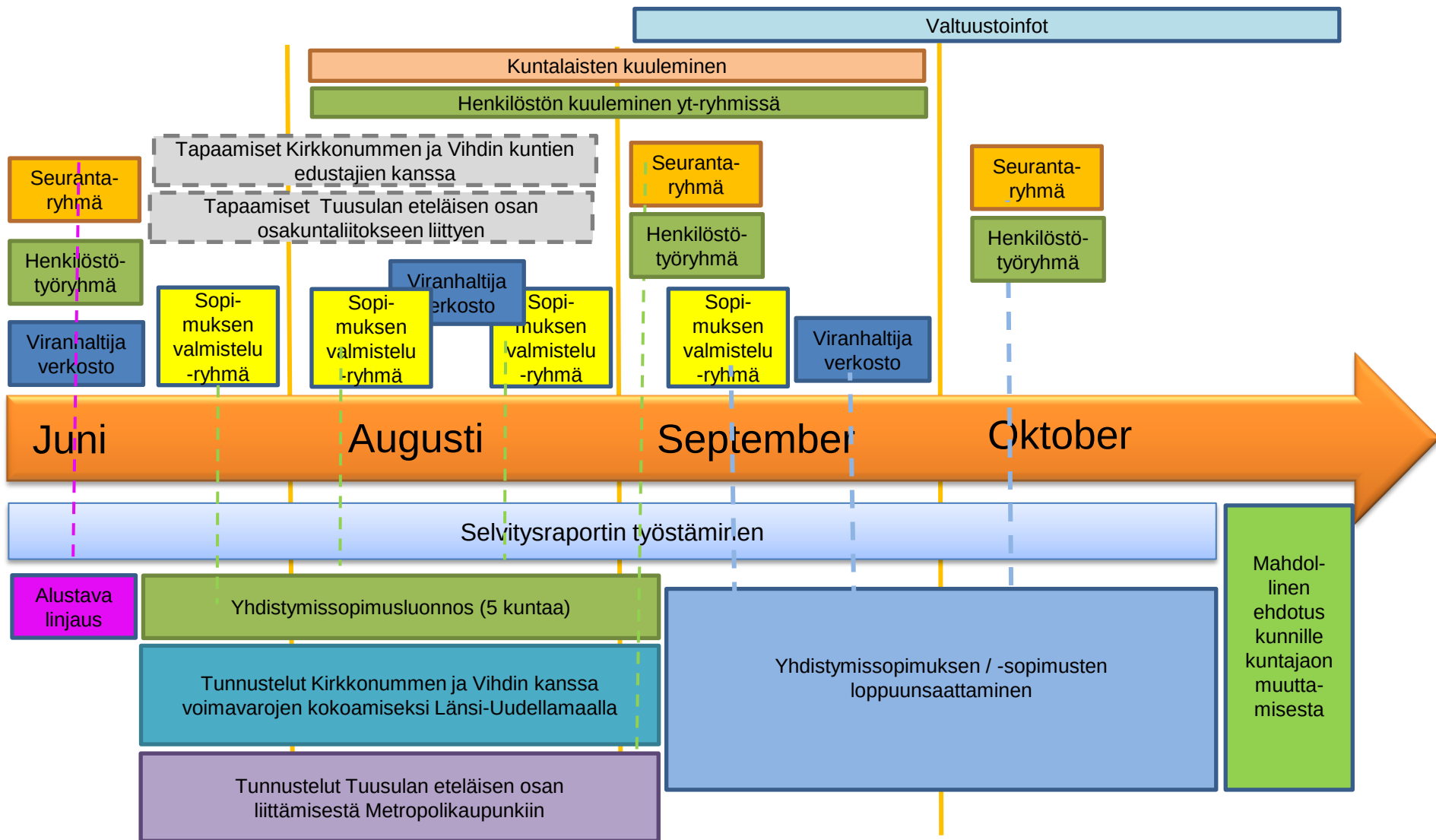

Tidtabell

	Kesä	Elo	Syys	Loka
Möten /intervjuer med kommundirektörerna och förtroendeledningen kommunvis	→			
Uppföljningsgruppen	3.6 kl. 14.00		2.9 kl. 14.00	8.10 kl. 14.00
Beredningsgruppen för sammanslagningsavtalet	Vecka 25	Vecka 33 och 35	Vecka 38	
Tjänsteinnehavarnätverket	5.6 klo 14.00	20.8 klo 14.00	24.9 klo 14.00	
Fullmäktiges informationstillfällen kommunvis			x	x
Kommuninvånarna hörs		x	x	
Personalgruppen	4.6 kl. 14.00		1.9 kl. 14.00	7.10 kl. 14.00
Personalen hörs i kommunernas samarbetsorgan		x	x	
Visionsgruppen				

Arbetet med utredningsrapporten
Beredning av sammanslagningsrapporten/
rapporterna

Prosessidiagram

Särkild kommunutredning i sin helhet

Igångsättande av utredningen

- Kommunens framställning
- ministeriets initiativ
- minst 20 % av invånarna
- på förslag av utvärderingsgrupp

Utlåtande av fastighetsregisterföraren, ifall fråga om delning av kommunen

Förslag till sammanslagning av kommuner

- behov av förändring (2 §)
- förutsättningar (4 e §)
- avtal om sammanslagning (8 §)
- påverkningssmöjligheter (7 §)
- kungörelse (30 pv)
- anmärkningar till kommun-st

Ministeriet tillsätter omfattning, svårighet eller annan motiverad orsak

Utredning

Beslut i Kommunernas fullmäktige

JA

NEJ

Kommunernas framställning till ministeriet

Utredarens framställning till ministeriet

- fmg utlåtanden
- ev. förslag om folkomröstning

Ev. beslut av FM om folkomröstning

SR besluter

Kommunindelningen ändras

Förslaget förkastas endast om det uppenbart är i strid med förutsättningarna i 4 §

Om **JA** i folkomröstningen

Sammanslagningsavtalet

1. Sätt på vilket ändringen görs och tidtabell
2. *Principerna* för ordnandet av den nya kommunens förvaltning
3. Den nya kommunens namn
- 4.-6. Sammanslagningsstyrelsens
 - - antalet ledamöter och ersättare och platsfördelning (kommuner, grupper)
 - - behörighet
 - - samarbete med myndigheterna i den kommuner som går samman före statsrådets beslut
7. Kommundirektörernas ställning i den nya kommunen
8. *Principerna* som samordningen av servicessystemen och ordnanadet av när servicen
9. De allmänna *Principerna* för skötseln av ekonomin i den nya kommunen
10. Hur invånarnas möjligheter att påverka och delta samt närdemokratien förverkligas i den nya kommunen
11. *Principerna* enligt vilka sammanslagningsunderstödet används i enlighet med det ändamål som har stadgats i lag.

Sammanslagningsavtalet

- Därutöver i avtalet:
- Om sammanslagningen gäller en tvåspråkig kommun, ska kommunerna komma överens om principerna , enligt vilka servicen och förvaltningen i den nya kommunen ska ordnas för att trygga den finsk- och svenskspråkiga befolkningens rättigheter.
- Om sammanslagningen träder i kraft under en valperiod
 - ⇒ avtal om bildande av det nya fullmäktige (24 §)
- Avtal om att fullmäktige eventuellt är större (25 §)
- Om avsikten är att ge kommunen ett namn som inte tidigare har varit namnet på någon kommun
 - ⇒ Utlåtande av Institutet för de inhemska språken innan avtalet godkänns,
ska fogas till avtalet
- Avtalet bereds i samarbete med företrädare för kommunernas personal

Källor

- Alanen, O., Hautamäki, A., Kasinen, T., Kuittinen, O., Laitio, T., Mokka, R., Neuvonen, A., Oksanen, K., Onnela, S., Rissanen, M., Vassinen, S., & V. Viljanen (2010). Metropolin hyvinvointi. Demos Helsinki & Jyväskylän yliopisto. Erweko, Helsinki.
- Aro, T. & A. Laiho (2014). Metropolialueen demografinen kilpailukykyanalyysi. Metropolialueen alueellinen ja väestöllinen kilpailukyky muuttoliikkeen näkökulmasta vuosina 2000 – 2013. Valtiovarainministeriö.
- Aronen, K. (2013). Kuntauudistus kokonaisuuden hyväksi - tutkimuksen puheenvuorot toistaiseksi vinoutuneita. Talous ja yhteiskunta 2/2013.
- Asikainen, J., Paqvalin, R., Mononen, K., Tuimala, A., Turunen, J. & P. Myllyniemi (2013). Metropolimme kaikille. Metropolialueen esiselvitys - selvityshenkilöiden suositukset ja ehdotukset. Valtiovarainministeriö.
- ETLA/ Castrén, L., Kauhanen, A., Kulvik, M., Kulvik-Laine, S., Lönnqvist, A., Maijanen, S., Martikainen, O., Palvalin, M., Peltonen, I., Ranta, P., Vuolle, M., Zhan, Y. (2013). ICT ja palvelut. Näkökulmia tuottavuuden kehittämiseen. ETLA B 259
- ETLA/Koski, H. (2011). Does Marginal Cost Pricing of Public Sector Information Spur Firm Growth? Keskusteluaiheita, Discussion Papers 1260.
- FCG Konsultointi Oy (2014). Talous ja ennakkointimalli.
- Glaeser, E. (2011). Triumph of the City. How our greatest invention makes us richer, smarter, greener, healthier, and happier. 338 s. The Penguin Press, New York.
- Hautamäki, A. (2010). Elinvoimainen metropoli. Analyysi kilpailukykyyn uudesta perustasta ja sen merkityksestä metropolialueelle. Jyväskylä.
- Helsingin seudun asuntoraportti (2012). Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä. HSY:n julkaisuja 1/2013.
- Helsingin seudun MAL-aiesopimuksen seuranta (2014). MAL-aiesopimuksen sihteeristö.
<http://www.ara.fi/download/noname/%7B57D7C48F-E8C0-498E-9F8F-D30D550EAB9D%7D/99243>
- Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2013 – 2030. (2013). Helsingin kaupungin tietokeskus. Tilastoja 5/2013.
- Helsingin seudun yhteistyökokous 5.11.2009. Helsingin seudun visio.
- Herberts, K. (2012). Kielibarometri. Suomen Kuntaliitto
- Kavavagh (2009). Social Sustainability & High Density Development. PIA Conference Paper. PAD Partners .
<http://www.planning.org.au/documents/item/1177>
- Kainulainen, S. (2013). Segregaatio metropolialueella. Metropolilain työryhmän työpaperi. Valtiovarainministeriö.
- Kuntalaki HE-luonnos 8.5.2014
- Kuntarakennelaki 29.12.2009/1698

Källor

- Laakso, Seppo & Moilanen, Paavo (2011). Yritystoiminnan sijoittuminen ja työpaikkakeskittymien muodostuminen monikeskuksisessa aluerakenteessa. Sektoritutkimuksen neuvottelukunta 5/2011. http://www.kaupunkitutkimusta.fi/wp-content/uploads/2013/12/4712_SETU_5-2011.pdf
- Nikula, S. (2014). Missä kulttuuri luuraa? Kvartti 1/2014.
- Nordregio (2011). European cities and towns. <http://www.nordregio.se/en/Maps--Graphs/08-Urban-and-regional-divisions/European-cities-and-towns/>
- Rissanen, R., Rehunen, A., Kalenoja, H., Ahonen, O., Mäkelä, T., Rantala J & M. Pöllänen (2013). ALLI-kartasto. Suomen aluerakenteen ja liikennejärjestelmän kehityskuvan pohjustus. Ympäristöministeriö.
- Ristimäki, M., Tiitu, M., Kalenoja, H., Helminen, V. & P. Söderström (2013). Yhdyskuntarakenteen vyöhykkeet Suomessa. Jalankulku-, joukkoliikenne- ja autovyöhykkeiden kehitys vuosina 1985-2010. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 32: 2013.
- Sankala, I. (2013). Metropolialueiden suunnittelu- ja hallintamallit. Kansainvälinen kartoitus. MAL-verkosto.
- **SCB**
- Strafica/Pesonen, H. (2012a). Uudenmaan kaupan palveluverkko. Liikenteellinen arviointi. Uudenmaan liitto. http://www.uudenmaanliitto.fi/files/4734/Kaupan_liikennearviointi_Tiivistelma_7_5_2012.pdf
- Strafica/ Moilanen, P & O. Salomaa (2012b). Yhdyskuntarakenteen ja liikkumisen analyysin hyödyntäminen kuntarakenteen määrittelyssä. Liikenne - ja viestintäministeriö. http://www.lvm.fi/c/document_library/get_file?folderId=1986559&name=DLFE-14039.pdf&title=Yhdyskuntarakenteen_ja_liikkumisen_analyysi_kuntarakenteen_maarittelyssa
- SYKE (2012). Yhdyskuntarakenteen toiminnalliset alueet Suomessa. SYKE rakennetun ympäristön yksikkö.
- SYKE (2014). Metropolialueen case-tutkimus. Yhdyskuntarakenteen vyöhykkeet (UZ2). Raporttiluonnos 4.3.2014 (julkaistaan 13.6.2014). SYKE/HY.
- Söderström, P., Schulman, H. & M. Ristimäki (2014). Pohjoiset suurkaupungit. Yhdyskuntarakenteen kehitys Helsingin ja Tukholman metropolialueilla. Tutkimusraportin luonnos 23.4.2014 (julkaistaan 13.6.2014). SYKE/HY.
- Valtioneuvosto (2013). Valtioneuvoston tulevaisuusselonteko: kestäväällä kasvulla hyvinvointia. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 18/2013.
- Viikama, K., Lönnqvist, H., Väliniemi-Laurson, J. & M. Tuominen (2014). Erilaistuva pääkaupunkiseutu. Sosioekonomiset erot alueittain 2002 – 2012. Helsingin kaupungin tietokeskus 2014: 1.
- VM (2012). Elinvoimainen kunta- ja palvelurakenne. Kunnallishallinnon rakennetyöryhmän selvitys. Osa I, selvitysosa. VM 5a/2012.
- VM (2012). Elinvoimainen kunta- ja palvelurakenne. Kunnallishallinnon rakennetyöryhmän selvitys. Osa II, Alueellinen tarkastelu. VM 5a/2012.
- VM (2012). Muistio kuntarakennemuutosten vaikutuksesta tietohallinto- ja ICT-toiminnan osalta. VM 4.12.2012.
- Väärälä (2014). Sosiaalinen kaupunkistrategioissa. Asukkaiden kaupunki vai globaalin kilpailun näyttämö? Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 10/2014.